

DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ

DECRET

161/2009, de 27 d'octubre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes.

La Generalitat de Catalunya, d'acord amb el que preveu l'article 131.3.c) de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, té competència compartida per a l'establiment dels plans d'estudi corresponents a l'educació secundària obligatòria, incloent-hi l'ordenació curricular, respecte d'ensenyaments amb validesa a tot l'Estat.

La Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació, a l'article 53.1, atribueix al Govern la determinació del currículum dels ensenyaments que comprenen el sistema educatiu, pel que fa als objectius, als continguts, i als criteris d'avaluació de cada àrea, matèria i mòdul. L'article 69 estableix que l'educació d'adults té per finalitat fer efectiu el dret a l'educació en qualsevol etapa de la vida, amb els objectius que la mateixa Llei determina, i concreta els àmbits que han d'incloure els programes de formació d'adults. D'altra banda, l'article 70 preveu que l'educació d'adults s'ofereix en les modalitats d'educació presencial i d'educació no presencial, els centres en els quals es pot impartir i els requisits per a l'accés a aquests ensenyaments. Finalment, l'article 71 regula el marc per a la col·laboració amb els ens locals en l'educació d'adults.

La Llei 3/1991, de 18 de març, de formació d'adults, estableix el marc general de la formació permanent d'adults, i a la disposició final autoritza el govern i els consellers competents per raó de la matèria perquè dictin les normes reglamentàries per al desenvolupament d'aquesta Llei.

La Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació (LOE), a l'article 66, estableix que l'educació per a les persones adultes té la finalitat d'oferir a totes les persones majors de divuit anys la possibilitat d'adquirir, actualitzar, completar o ampliar els seus coneixements i aptituds per al seu desenvolupament personal i professional. A l'article 68 disposa que correspon a les administracions educatives organitzar periòdicament proves perquè les persones majors de divuit anys puguin obtenir directament el títol de graduat en educació secundària obligatòria, sempre que hagin assolit les competències bàsiques i els objectius de l'etapa. D'acord amb la mateixa Llei, les persones adultes que vulguin adquirir les competències i els coneixements corresponents a l'educació bàsica han de comptar amb una oferta adaptada a les seves condicions i necessitats. L'organització i la metodologia dels ensenyaments per a les persones adultes es pot desenvolupar a través de l'ensenyament presencial, semipresencial i també mitjançant l'educació a distància.

El Reial decret 1631/2006, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen els ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria, en la disposició addicional primera, estableix que, per a les persones adultes, aquesta etapa s'organitzarà de forma modular, en tres àmbits i que la dita organització ha de permetre la seva realització en dos cursos. Fins ara, la durada establerta per aquests ensenyaments era de tres cursos.

El Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, en la disposició addicional segona, determina que el Departament d'Educació farà una oferta educativa per a les persones adultes que vulguin adquirir les competències i els coneixements de cadascun dels àmbits corresponents a l'educació secundària obligatòria.

Pel Decret 140/2009, de 8 de setembre, es regulen els Programes de Qualificació Professional Inicial. Els Programes de Qualificació Professional Inicial inclouen tres tipus de mòduls. La superació dels mòduls C, si la qualificació final del programa és positiva, genera el dret a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria. D'acord amb el que es preveu en aquest Decret, els objectius, continguts i criteris d'avaluació dels mòduls C s'organitzen prenent com a referència el que s'ha

establert per a la formació per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria en els centres de formació de persones adultes. Conseqüentment, cal establir els àmbits i mòduls del graduat en educació secundària obligatòria per a persones adultes que corresponen als mòduls C dels Programes de Qualificació Professional Inicial.

La Llei 1/1998, de 7 de gener, de política lingüística, a l'article 20, defineix la llengua catalana com la llengua pròpia de Catalunya i de l'ensenyament en tots els seus nivells educatius, com ja ho feia la Llei 7/1983, de 18 d'abril, de normalització lingüística.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya, a l'article 6, determina que la llengua pròpia de Catalunya és el català i que és també la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament. En els mateixos termes es manifesta la Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació.

El Reial decret 806/2006, de 30 de juny, pel qual s'estableix el calendari d'aplicació de la nova ordenació del sistema educatiu, establerta per la LOE, determina que l'educació secundària obligatòria regulada per la Llei esmentada s'ha d'implantar el curs 2008-2009, i que a partir d'aquest mateix curs acadèmic, les proves per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria s'han de referir als objectius i ensenyaments mínims corresponents a l'educació secundària obligatòria regulada per la LOE, la qual cosa determina la necessitat de l'entrada en vigor immediata d'aquest Decret.

Els ensenyaments que es regulen en aquest Decret tenen com a referent els corresponents a l'educació secundària obligatòria.

Aquest Decret, amb la voluntat d'actualitzar els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes a les necessitats i demandes de la societat d'avui i de futur, proposa una ordenació curricular que faciliti i potenciï la formació de les persones adultes partint de la idea d'individu ja socialitzat amb un bagatge que pot ser molt divers i que pot influir molt en la manera d'aprendre. D'altra banda, en les persones adultes l'interès per la formació és una decisió personal, no obligatòria i, generalment, no constitueix la seva activitat principal, fet que incideix en el temps que poden dedicar a l'estudi. És per aquests motius que cal planificar els ensenyaments amb una estructura flexible que permeti adaptar-se a la diversitat d'interessos, ritmes i estils d'aprenentatge.

D'acord amb la Llei 13/1989, de 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, amb la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la Presidència de la Generalitat i del Govern, i amb l'informe del Consell Escolar de Catalunya;

En virtut d'això, a proposta del conseller d'Educació, d'acord amb el dictamen de la Comissió Jurídica Assessora, i amb la deliberació prèvia del Govern,

DECRETO:

Article 1

Objecte

1. Aquest Decret estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes i n'estableix el currículum.

2. Els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes han de possibilitar l'adquisició dels objectius i les competències corresponents a l'etapa de l'educació secundària obligatòria i l'obtenció del títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria.

3. Per tal de facilitar la flexibilitat en els aprenentatges i la conciliació amb altres activitats, l'oferta d'aquests ensenyaments s'ha d'adaptar a les condicions i necessitats

de les persones que optin a aquesta formació i es pot fer, en dos cursos escolars, mitjançant l'ensenyament presencial, semipresencial i a distància.

4. Els centres de formació de persones adultes han de concretar en el seu projecte educatiu els elements bàsics que orienten el desenvolupament del currículum, l'adequació a l'entorn i l'organització i el funcionament del centre.

Article 2

Finalitat dels ensenyaments

1. La finalitat dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes és promoure l'aprenentatge al llarg de la vida perquè totes les persones tinguin oportunitats de formació, tot respectant la diversitat, i proporcionar els mitjans per a l'adquisició de les habilitats i coneixements que contribueixen al desenvolupament i l'actualització de les competències bàsiques en la mesura necessària per preparar-los per altres aprenentatges complementaris i per a la vida laboral.

2. Els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes han de:

a) Garantir una oferta educativa per a les persones adultes que vulguin actualitzar, completar o ampliar els coneixements i aptituds per al desenvolupament personal i professional i obtenir la titulació de graduat en educació secundària obligatòria.

b) Facilitar informació i orientació respecte de les modalitats i itineraris d'aprenentatge al llarg de la vida per a les persones adultes, i altres estudis existents i sobre les possibilitats per poder-hi accedir.

Article 3

Competències bàsiques

1. Les competències bàsiques per a les persones adultes es corresponen amb les de l'etapa de l'educació secundària obligatòria i les competències clau per a l'aprenentatge permanent establertes per la Recomanació del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de desembre de 2006, entenen per competència la capacitat d'utilitzar els coneixements i habilitats, de manera transversal i interactiva en contextos i situacions que requereixen la intervenció de coneixements vinculats a diferents sabers, la reflexió i el discerniment tenint en compte la dimensió social de cada situació.

2. Les competències bàsiques són necessàries per al desenvolupament personal i acadèmic, l'exercici de la ciutadania activa, la inclusió social i la inserció en el món del treball.

El desenvolupament de les competències bàsiques ha d'afavorir la integració dels diferents aprenentatges tot impulsant la transversalitat dels coneixements, posant en relació els diferents tipus de continguts i utilitzant-los de manera efectiva en diferents situacions i contextos. Així mateix, ha d'afavorir l'orientació del professorat, en permetre identificar els continguts i criteris d'avaluació que tenen caràcter bàsic per a tot l'alumnat i, en general, guiar les decisions relatives al procés d'ensenyament i aprenentatge.

3. Als ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes, s'identifiquen com a competències bàsiques les competències transversals següents:

a) Competències comunicatives: competència comunicativa lingüística i audiovisual, i competència artística i cultural.

b) Competències metodològiques: tractament de la informació i competència digital; competència matemàtica; i competència d'aprendre a aprendre.

c) Competències d'iniciativa personal: competència d'iniciativa personal i esperit emprenedor.

d) Competències específiques centrades a conèixer i habitar el món: competència en el coneixement i la interacció amb el món físic, i competència social i ciutadana.

4. L'organització de les activitats a l'aula i el funcionament del centre educatiu, les activitats docents, les formes de relació i de comunicació que s'estableixen entre

la comunitat educativa i la relació amb l'entorn, han de contribuir a la consolidació de les competències bàsiques.

5. La lectura s'ha de fomentar en totes les matèries, com a factor bàsic per al desenvolupament de les competències bàsiques i per a l'assoliment dels objectius de l'etapa educativa.

Article 4

Objectius

Els ensenyaments de l'educació secundària han de contribuir a l'adquisició de coneixements i el desenvolupament de les habilitats i les competències que permetin a les persones adultes:

a) Adquirir una formació bàsica, ampliar i renovar els seus coneixements, habilitats i destreses i facilitar-los l'accés a altres ensenyaments.

b) Desenvolupar les capacitats per regular els propis aprenentatges, mantenir l'hàbit de l'esforç, la iniciativa personal i l'esperit emprenedor.

c) Conèixer i valorar les característiques històriques, geogràfiques, socials, lingüístiques, culturals i de l'entorn natural com a elements de la pròpia identitat, així com fomentar el respecte d'altres cultures.

d) Participar en activitats de grup, relacionar-se amb altres persones, adoptar actituds de flexibilitat, solidaritat, interès i respecte i rebutjar qualsevol tipus de discriminació, tot utilitzant el diàleg i l'argumentació.

e) Assolir competències comunicatives suficients per comprendre i produir missatges orals i escrits amb qualitat, autonomia i creativitat en llengua catalana, en llengua castellana i, si escau, en aranès i, almenys, en una llengua estrangera.

f) Desenvolupar les capacitats de cercar, seleccionar, tractar i comunicar informació utilitzant fonts diverses, en particular les que requereixen l'ús de noves tecnologies i saber interpretar la informació amb sentit crític.

g) Conèixer i comprendre els aspectes bàsics del funcionament del propi cos i de les conseqüències dels actes i les decisions personals per a la salut individual i col·lectiva.

h) Desenvolupar un sentiment d'autoestima que permeti participar amb criteri propi i de manera equilibrada en el context social, així com valorar l'esforç i la superació personals per contribuir al benestar individual i col·lectiu.

i) Promoure i afavorir la resolució pacífica dels conflictes.

j) Rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus i els comportaments sexistes.

k) Orientar i motivar les dones en relació amb el conjunt d'accions a realitzar en els seus processos d'aprenentatge per tal d'adquirir competències, millorar la seva empleabilitat i la seva qualitat de vida.

Article 5

Tractament de les llengües

1. El català, com a llengua pròpia de Catalunya, s'utilitza normalment com a llengua vehicular d'ensenyament i d'aprenentatge i en les activitats internes i externes de la comunitat educativa: activitats orals i escrites de l'alumnat i del professorat, exposicions del professorat, llibres de text i material didàctic, activitats d'aprenentatge i d'avaluació.

2. S'ha de fer un tractament metodològic de les llengües oficials tenint en compte el context sociolingüístic, per garantir el coneixement de les dues llengües per part de tot l'alumnat.

3. El model lingüístic dels centres també ha d'incloure un tractament metodològic de l'aprenentatge de les llengües estrangeres.

4. Tots els centres han d'elaborar, com a part del projecte educatiu, un projecte lingüístic propi, i adaptar aquests principis generals i la normativa a la realitat sociolingüística de l'entorn.

5. El projecte lingüístic ha d'establir pautes d'ús de la llengua catalana per a totes les persones membres de la comunitat educativa i garantirà que les comunicacions del centre siguin en aquesta llengua.

6. En el projecte educatiu els centres han de preveure l'acollida personalitzada de tot l'alumnat i especialment del nouvingut.

7. L'aranès, denominació de la llengua occitana a l'Aran, s'imparteix en els centres de l'Aran amb les assignacions temporals i en els àmbits d'aprenentatge i les matèries que el Consell General d'Aran, d'acord amb el Departament d'Educació, determini.

Article 6

Currículum

1. S'entén per currículum dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes el conjunt de competències bàsiques, d'objectius, continguts, mètodes pedagògics i criteris d'avaluació que orienten l'acció docent.

2. El currículum dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes s'organitza en tres àmbits i trenta-quatre mòduls que es distribueixen en dos nivells o cursos.

3. S'entén per àmbit un conjunt de mòduls de matèries afins i complementàries.

4. S'entén per mòdul una unitat temàtica que s'ha de poder desenvolupar en trenta-cinc hores de treball de l'alumnat.

5. Els àmbits i mòduls dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes són els que consten a l'annex 1. Els currículums corresponents es desenvolupen a l'annex 4.

Article 7

Àmbits i mòduls

1. Els tres àmbits en què s'organitza el currículum dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes són: l'àmbit de la comunicació, l'àmbit científicotecnològic i l'àmbit social. Els àmbits inclouen matèries d'educació secundària que s'organitzen en mòduls.

a) L'àmbit de la comunicació inclou les matèries següents: llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i llengua estrangera.

b) L'àmbit científicotecnològic inclou les matèries següents: ciències de la naturalesa, matemàtiques, tecnologies, i aspectes relacionats amb la salut i el medi ambient.

c) L'àmbit social inclou les matèries següents: ciències socials, geografia i història, educació per a la ciutadania i aspectes d'educació visual i plàstica i música.

2. Els mòduls són de dos tipus: comuns i opcionals.

3. Els mòduls comuns són aquells que ha de cursar, convalidar o acreditar tot l'alumnat.

4. Són mòduls opcionals els inclosos a l'annex 1 i els elaborats pel mateix centre, entre els quals l'alumne o alumna podrà escollir segons els seus interessos i necessitats, d'acord amb l'orientació del seu tutor o tutora.

5. L'alumnat ha de cursar i superar, entre els comuns i els opcionals, un total de trenta-quatre mòduls o, si escau, convalidar-los o acreditar-los.

6. Els mòduls que ha de cursar cada alumne s'han de distribuir, d'acord amb l'annex 1, de la manera següent:

a) Àmbit de la comunicació: 12 mòduls comuns.

b) Àmbit científicotecnològic: 10 mòduls comuns.

c) Àmbit social: 6 mòduls comuns.

d) Mòduls opcionals: 6 mòduls opcionals.

Article 8

Organització

1. Com disposa l'article 1.3, l'organització de l'educació secundària per a les persones adultes ha de permetre la seva realització en dos cursos acadèmics. Aquesta durada es pot flexibilitzar per a aquelles persones que ho necessitin en funció de

la seva disponibilitat o ritme d'aprenentatge.

2. Els ensenyaments es poden cursar en modalitat presencial, semipresencial i a distància.

L'ensenyament semipresencial permet cursar, simultàniament, un o més mòduls d'aquests ensenyaments de forma presencial, a un centre de formació de persones adultes, i altres mòduls a distància, a l'Institut Obert de Catalunya o a altres centres que ofereixin aquesta modalitat, amb el benentès que un mateix mòdul no es pot cursar al mateix temps a través de dues modalitats.

3. Les propostes d'expedició de títols de graduat o graduada en educació secundària obligatòria per a l'alumnat que utilitza el sistema semipresencial es gestionen pel centre de formació on l'alumnat ha finalitzat i superat els estudis que donen dret a l'esmentat títol. En el cas d'estar cursant simultàniament mòduls en un centre de formació presencial de persones adultes i a distància, es manté aquesta modalitat semipresencial durant tot el curs escolar i l'expedient el custodia el centre de formació presencial. En el moment de finalitzar i obtenir el graduat en educació secundària obligatòria, el centre de formació presencial és el que tramitarà la sol·licitud del títol. El centre de formació a distància ha de traspasar les qualificacions al centre presencial, el qual les recollirà a l'expedient de l'alumne o alumna.

4. L'organització d'aquests ensenyaments en totes les seves modalitats ha d'incorporar l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, d'una forma flexible i oberta que permeti l'adaptació a les capacitats, necessitats i interessos de les persones adultes.

Article 9

Acció tutorial

1. L'acció tutorial és el conjunt d'accions educatives adreçades a l'alumnat que contribueixen a orientar-lo i assessorar-lo en el procés d'aprenentatge.

2. A cada alumne o alumna se li assigna un tutor o tutora que, d'acord amb l'equip docent, confecciona l'itinerari formatiu i el pla de treball individual d'acord amb els interessos, disponibilitat horària i grau d'assoliment de les competències bàsiques de cada estudiant. El tutor o tutora assessora l'alumnat en el seu procés d'aprenentatge, fa el seguiment educatiu i es coordina amb l'equip docent que intervé amb un mateix alumne/a, per tal de garantir la coherència pedagògica en l'acció educativa.

3. El professorat programa l'acció tutorial d'acord amb les línies d'actuació establertes en el projecte educatiu del centre, mitjançant un pla d'acció tutorial.

4. El tutor o tutora és responsable de coordinar el procés d'ensenyament aprenentatge i l'avaluació de tot l'alumnat que tutoritza.

Article 10

Atenció a la diversitat de l'alumnat

1. En la planificació de les activitats, s'ha de preveure la diversitat de l'alumnat per al desenvolupament dels diferents mòduls i ajustar, si cal, la programació prevista a les necessitats de l'alumnat.

2. L'alumnat que té dificultats per superar un o més dels mòduls del currículum pot cursar, com a reforç, altres ensenyaments que els centres imparteixin com a part de la seva oferta.

Article 11

Accés

1. Per accedir als ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes cal tenir divuit anys, o complir-los dintre de l'any natural de matriculació.

2. Amb caràcter excepcional i de manera individualitzada, a la vista dels informes justificatius, es pot autoritzar la incorporació als ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes a les persones més grans de setze anys que

ho sol·licitin, en els següents supòsits:

- a) Quan per raons laborals no puguin seguir els estudis de règim ordinari.
- b) Quan es troben en procés d'obtenció d'un permís de treball.
- c) Esportistes d'alt rendiment que no puguin incorporar-se al sistema educatiu ordinari.
- d) Alumnat amb necessitats específiques quan circumstàncies singulars justificades ho facin aconsellable.
- e) Alumnat que estigui cursant o hagi cursat Programes de Qualificació Professional Inicial.

Article 12

Prova d'avaluació inicial

1. La prova d'avaluació inicial és un procés previ a la matriculació als ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes, que orienta a l'hora d'establir l'itinerari personal de l'alumnat. Consisteix en una entrevista personal i, si escau, una prova escrita amb el futur alumne o alumna per conèixer els seus interessos i disponibilitat personal i identificar els antecedents acadèmics de l'alumne/a, quines competències té assolides, així com acreditar, si escau, la superació d'alguns mòduls, alguns àmbits o nivell complet.

2. En cas que l'alumne/a acrediti mitjançant una prova escrita part dels ensenyaments, es faran constar en una acta d'avaluació inicial els mòduls o àmbits, o el nivell I si escau, que l'alumne hagi superat. L'acta s'incorporarà a l'expedient de l'alumne/a.

3. Si en la prova d'avaluació inicial es detecta que un alumne/a necessita algun tipus de reforç en algun àmbit per poder cursar amb normalitat el seu itinerari personal, es pot proposar la seva incorporació a alguns dels mòduls que ofereixi el centre sempre que hi hagi places vacants. No s'avaluarà l'alumne/a d'aquests mòduls.

Article 13

Avaluació

1. L'avaluació, com a element integrat en el procés formatiu de l'alumnat d'educació secundària, ha de ser contínua i diferenciada segons els àmbits del currículum.

2. Els objectius i les competències bàsiques, que indiquen el sentit general en què ha de progressar l'alumnat, són el referent de les programacions i l'avaluació.

3. L'avaluació és un component de la programació, i té per objecte constatar els avenços de l'alumnat, detectar les dificultats tan bon punt es produeixin i adoptar les mesures necessàries perquè l'alumnat pugui continuar amb èxit el seu procés d'aprenentatge.

4. El projecte educatiu ha de fixar els criteris generals d'avaluació. Les programacions de cada àmbit han d'incloure els criteris d'avaluació dels diferents mòduls.

5. L'equip docent, integrat pel professorat que ha intervingut en el procés d'aprenentatge, coordinat pel professor o per la professora que exerceix la tutoria, ha d'actuar com a òrgan col·legiat en el procés d'avaluació i en l'adopció de les decisions que en resultin.

6. El professorat ha d'avaluar tant els aprenentatges de l'alumne o de l'alumna, com els processos d'ensenyament i la pràctica docent.

7. En finalitzar cada trimestre, com a conseqüència del procés d'avaluació, l'equip docent ha de prendre les decisions corresponents sobre la promoció de l'alumnat en una sessió d'avaluació per avaluar tots els mòduls cursats aquell trimestre. Els resultats de l'avaluació han de quedar reflectits en l'acta corresponent.

A aquells i aquelles alumnes que finalitzin els ensenyaments de l'educació secundària per a persones adultes i que estiguin en disposició d'obtenir el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria, se'ls avaluen tots els àmbits i la qualificació dels mòduls opcionals forma part de la qualificació de l'àmbit al qual pertanyen.

Article 14

Qualificacions

1. Les qualificacions per expressar els resultats de l'avaluació de tots i de cadascun dels i de les alumnes en els documents d'avaluació de caràcter oficial són: excel·lent (E), notable (N), bé (B), suficient (S), insuficient (I). Es considera que un alumne o una alumna no ha superat el mòdul quan té la qualificació d'insuficient.

2. Aquestes qualificacions han d'anar acompanyades d'una qualificació numèrica entera, en una escala d'u a deu, amb les correspondències següents:

Insuficient (1, 2, 3, 4)

Suficient (5)

Bé (6)

Notable (7, 8)

Excel·lent (9, 10)

Les qualificacions han de constar en tots els documents d'avaluació de caràcter oficial, així com en tots els certificats oficials expedits pel centre.

La qualificació final del títol de graduat/graduada en educació secundària obligatòria s'obté amb la mitjana aritmètica de les qualificacions mitjanes dels tres àmbits, que s'ha de calcular amb una xifra decimal. En el cas de la nota mitjana de cada àmbit s'ha de calcular sense decimals.

Article 15

Documents d'avaluació

1. Són documents oficials del procés d'avaluació els documents següents: les actes d'avaluació trimestrals de mòduls de tot l'alumnat, les actes d'avaluació trimestrals d'àmbits per a l'alumnat que estigui en disposició d'obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria, l'expedient acadèmic i l'històric acadèmic.

2. El director/a o coordinador/a, com a responsable de totes les activitats, ho és també de les d'avaluació i visa amb la seva signatura els documents oficials.

3. Si un alumne o alumna es trasllada a un altre centre per prosseguir els estudis, el centre d'origen remet al de destinació, i a petició d'aquest, l'històric acadèmic, acreditant que les dades que conté concorden amb l'expedient que es custodia al centre.

Article 16

Superació de l'etapa i títol de graduat/graduada en educació secundària obligatòria

1. L'alumnat que hagi assolit els objectius i les competències bàsiques del currículum dels ensenyaments d'educació secundària per a les persones adultes rep el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria.

2. Es consideren assolits els objectius i les competències bàsiques dels ensenyaments de l'educació secundària per a persones adultes quan s'hagin superat tots els àmbits. De manera excepcional si l'equip docent considera que l'alumne o l'alumna té bones expectatives per continuar amb aprofitament i possibilitats d'èxit els estudis, pot decidir que aquest alumne o alumna ha superat un àmbit del currículum encara que tingui la qualificació d'insuficient en un dels mòduls que el componen.

3. Amb la finalitat de facilitar a l'alumnat la recuperació de mòduls no superats, els i les alumnes poden recuperar els mòduls suspesos els trimestres següents del curs escolar. En el cas de l'alumnat que hagi de superar fins a 2 mòduls per àmbit per assolir el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria, els centres de formació de persones adultes poden organitzar, al final de cada trimestre, proves extraordinàries per a aquest alumnat. Els resultats d'aquestes proves es recolliran a les actes d'avaluació trimestral de mòduls i, si correspon, també a l'acta d'avaluació trimestral d'àmbits.

4. El Departament d'Educació convoca periòdicament proves lliures per tal que

les persones de més de divuit anys puguin obtenir directament el títol de graduat o graduada en educació secundària obligatòria, sempre que hagin assolit les competències bàsiques i els objectius de l'etapa. Per presentar-se a aquestes proves cal tenir com a mínim divuit anys el dia de l'examen.

Article 17

Acreditacions i convalidacions

1. L'acreditació és el reconeixement d'àmbits o mòduls, o del nivell I complet, dels ensenyaments de l'educació secundària per a persones adultes, mitjançant la prova d'avaluació inicial, descrita a l'article 12.

L'alumnat que hagi superat els mòduls A i B dels Programes de Qualificació Professional Inicial, tindrà acreditats tots els mòduls del graduat d'educació secundària obligatòria, excepte aquells que hagi de cursar, d'acord amb el que preveu l'annex 5, que estableix els mòduls C dels Programes de Qualificació Professional Inicial regulats en el Decret 140/2009, de 8 de setembre.

2. La convalidació és el reconeixement, per àmbits o mòduls, d'ensenyaments regulats en aquest Decret per ensenyaments cursats i superats en altres estudis regulats també per la LOE, o per lleis anteriors a la seva implantació.

Un alumne no pot tornar a ser avaluat d'un mòdul o àmbit que ja tingui convalidat.

A l'annex 2 s'estableixen les convalidacions entre els ensenyaments de l'educació secundària per a persones adultes regulades en aquest Decret i els ensenyaments de l'educació secundària per a persones adultes regulats en el Decret 213/2002, d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes en desplegament de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE).

A l'annex 3 s'estableixen les convalidacions entre els ensenyaments de l'educació secundària per a persones adultes regulats en aquest Decret i altres ensenyaments anteriors regulats per la Llei 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i finançament de la reforma educativa, i la LOGSE.

3. A l'expedient acadèmic i a l'historial acadèmic de l'alumne/a s'han de fer constar els àmbits o mòduls convalidats i els acreditats.

DISPOSICIÓ ADDICIONAL

El Departament d'Educació farà una oferta educativa per a les persones adultes que vulguin adquirir les competències i els coneixements corresponents a l'educació secundària obligatòria. Aquests ensenyaments seran impartits en centres educatius ordinaris o específics, públics o privats degudament autoritzats pel Departament d'Educació.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Queden derogades les disposicions següents:

El Decret 213/2002, d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes, a excepció del capítol 2 referit a l'ordenació de la formació instrumental, els efectes de la derogació del qual queden demorats fins l'entrada en vigor de la regulació prevista a la disposició final primera.

L'Ordre BEF/178/2003, de 16 d'abril, per la qual es regulen les proves específiques per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària per a persones majors de divuit anys d'edat.

La disposició addicional segona del Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

S'autoritza el conseller d'Educació per a la regulació de l'ordenació de la formació instrumental per a les persones adultes d'acord amb la LOE, així com per dictar les disposicions que siguin necessàries per a l'aplicació del que disposa aquest Decret.

Segona

Aquest Decret entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 27 d'octubre de 2009

JOSÉ MONTILLA I ÀGUILERA
President de la Generalitat de Catalunya

ERNEST MARAGALL I MIRA
Conseller d'Educació

ANNEX 1

Estructura dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes establerts a la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació

Distribució dels mòduls per nivells i àmbits:

Mòduls del nivell I

Àmbit de la comunicació:

Literatura
Llengua catalana I
Llengua castellana I
Llengua estrangera I
Llengua catalana II
Llengua castellana II

Àmbit científicotecnològic:

Matemàtiques I
Matemàtiques II
Física i química I
Ciències naturals
Educació per a la salut

Àmbit social:

Ciències socials I i educació per a la ciutadania
Geografia I
Història I
Total mòduls del 1r nivell: 14 comuns i 3 opcionals
6 mòduls comuns de l'àmbit de la comunicació
5 mòduls comuns de l'àmbit científicotecnològic
3 mòduls comuns de l'àmbit social
3 mòduls opcionals

Mòduls del nivell II

Àmbit de la comunicació:

Llengua catalana III
Llengua castellana III

Llengua estrangera II
Llengua estrangera III
Literatura catalana
Literatura castellana

Àmbit científicotecnològic:
Matemàtiques III
Matemàtiques IV
Física i química II
Biologia i geologia
Tecnologia

Àmbit social:
Ciències socials II i moviments migratoris
Geografia II
Història II

Total mòduls del 2n nivell: 14 comuns i 3 opcionals
6 mòduls comuns de l'àmbit de la comunicació
5 mòduls comuns de l'àmbit científicotecnològic
3 mòduls comuns de l'àmbit social
3 mòduls opcionals

Mòduls opcionals

Àmbit de la comunicació:
Llengua estrangera, mòdul 0
Llengua estrangera IV
Taller d'escriptura creativa
Llengua i TIC
L'argumentació discursiva
Parlem de literatura

Àmbit científicotecnològic:
Matemàtiques inicials
Dietètica i nutrició
Medi ambient i canvi climàtic
Química i societat
Tecnologies de la informació i la comunicació
Les finances personals i l'elaboració d'un pressupost

Àmbit social:
Arts i artistes
Història de la música
Viatjar per Catalunya
La globalització
Catalunya dins l'Espanya del segle XX
Altres mòduls elaborats pel centre

ANNEX 2

Convalidacions entre els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes

Amb caràcter general, per a convalidar ensenyaments de l'educació secundària

per a les persones adultes regulats en aquest Decret i els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes establerts en el Decret 213/2002, d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes, que desplega la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu (LOGSE), es considerarà superat un àmbit del currículum LOGSE quan s'hagi superat el 50% dels mòduls de l'àmbit.

1. Alumnat que ha cursat el primer nivell del graduat en educació secundària obligatòria (GES) LOGSE

a) L'alumnat que ha cursat el 1r nivell dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulat per la LOGSE i no ha superat el 50% dels mòduls comuns de cap dels tres àmbits, per poder obtenir el títol del Graduat en educació secundària obligatòria regulat per la LOE haurà de cursar i superar els 34 mòduls dels dos nivells del GES.

b) L'alumnat que ha cursat el 1r nivell dels ensenyaments d'educació secundària per a les persones adultes regulat per la LOGSE (taula 1) i ha superat un o dos àmbits, per obtenir el títol de Graduat en educació secundària obligatòria regulat per la LOE haurà de superar els mòduls comuns dels nivells I i II de l'àmbit/s no superat/s, i els mòduls de la taula 2 de l'altre/s àmbit/s.

c) L'alumnat que ha cursat el 1r nivell dels ensenyaments d'educació secundària per a les persones adultes regulat per la LOGSE (taula 1) i ha superat els tres àmbits, per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria regulat per la LOE haurà de superar els mòduls dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats per la LOE relacionats a la taula 2.

Taula 1
Nivell I

Comunicació	Matemàtiques C. Tecnologia	C. Socials i participació	Total
4 mòduls comuns	4 mòduls comuns	2 mòduls comuns	10
3 mòduls opcionals	2 mòduls opcionals	1 mòdul opcional	6
7 total	6 total	3 total	16

Taula 2
Nivell I

Comunicació	Científicotecnològic	Social	Total
Llengua catalana II Llengua castellana II	Matemàtiques II	Ciències socials I i educació per a la ciutadania	
2 mòduls comuns	1 mòdul comú	1 mòdul comú	4
2 mòduls opcionals			2
Total 4 mòduls comuns i 2 opcionals			6

Nivell II

Comunicació	Científicotecnològic	Social	Total
Llengua catalana III Llengua castellana III Llengua estrangera II Literatura catalana Literatura castellana	Matemàtiques III Matemàtiques IV Física i química II Tecnologia Biologia i geologia	Geografia II Història II	
5 mòduls comuns	5 mòduls comuns	2 mòduls comuns	12
3 mòduls opcionals			3
Total 12 mòduls comuns i 3 opcionals			15

2. Alumnat que ha cursat el segon nivell del GES LOGSE

a) L'alumnat que ha cursat el 2n nivell dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats per la LOGSE, i no ha superat el 50% dels mòduls comuns de cap dels tres àmbits, per poder obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria regulat per la LOE haurà de cursar i superar els 17 mòduls del nivell II dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats per la LOE.

b) L'alumnat que ha cursat i superat el 1r nivell dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats per la LOGSE (taula 1), i un o dos àmbit/s del 2n nivell dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats per la LOGSE, taula 3, per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria regulat per la LOE haurà de superar els mòduls comuns de la taula 2 de l'àmbit/s no superat/s, i els mòduls de la taula 4 de l'altre/s àmbit/s.

c) L'alumnat que ha cursat el 2n nivell dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats per la LOGSE (taula 3) i ha superat els tres àmbits, per obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria regulat per la LOE haurà de superar els mòduls dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulat per la LOE relacionats a la taula 4.

Taula 3
Nivell II

Comunicació	Matemàtiques C. Tecnologia	C. Socials i participació	Total
3 mòduls comuns	2 mòduls comuns	2 mòduls comuns	7
4 mòduls opcionals	3 mòduls opcionals	1 mòdul opcional	8
7 total	5 total	3 total	15

Taula 4
Nivell II

Comunicació	Científicotecnològic	Social	Total
Llengua catalana III	Matemàtiques III	Geografia II	
Llengua castellana III	Tecnologia	Història II	
2 mòduls comuns	2 mòduls comuns	2 mòduls comuns	6
2 mòduls opcionals	2		
Total 6 mòduls comuns i 2 opcionals			8

3. Alumnat que ha cursat el tercer nivell del GES

L'alumnat que prové del 3r nivell dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats per la LOGSE, però no ha superat un o dos àmbits se'ls farà un pla de treball individual, perquè pugui obtenir el títol de graduat en educació secundària obligatòria.

ANNEX 3

Convalidacions entre els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes i ensenyaments anteriors

Les convalidacions entre els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats en aquest Decret i ensenyaments anteriors, regulats per

la Llei 14/1970, de 4 d'agost, general d'educació i finançament de la reforma educativa i la LOGSE, desenvolupada mitjançant el Decret 213/2002, d'1 d'agost, pel qual s'estableix l'ordenació curricular de la formació bàsica de les persones adultes, són les següents:

Ensenyaments superats d'estudis anteriors	Convalidacions
ENSENYAMENTS LOE I LOGSE	Ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes regulats en aquest Decret
3r curs d'educació secundària obligatòria (LOE i LOGSE) complet	Nivell I de l'àmbit de la comunicació Nivell I de l'àmbit social Nivell I de l'àmbit científicotecnològic
Matèries de 3r curs d'educació secundària obligatòria (LOE i LOGSE): llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, i llengua estrangera	Nivell I de l'àmbit de la comunicació
Ciències socials de 3r curs d'educació secundària obligatòria (LOE i LOGSE)	Nivell I de l'àmbit social
Matèries de 3r curs d'educació secundària obligatòria (LOE i LOGSE): matemàtiques, ciències de la naturalesa i tecnologies	Nivell II de l'àmbit científicotècnic
Matèries de 4t curs d'educació secundària obligatòria (LOE i LOGSE): llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura, i llengua estrangera	Nivell II de l'àmbit de la comunicació
Ciències socials de 4t curs d'educació secundària obligatòria (LOE i LOGSE)	Nivell II de l'àmbit social
Matèries del 4t curs d'educació secundària obligatòria (LOE): matemàtiques i dues de les quatre següents: biologia i geologia, física i química, tecnologia, informàtica	Nivell II de l'àmbit científicotecnològic
Matèries de 4t curs d'educació secundària obligatòria (LOGSE): matemàtiques, ciències de la naturalesa i tecnologia	Nivell II de l'àmbit científicotecnològic
ENSENYAMENTS LLEI 14/1970	
1r curs de formació professional de primer grau complet	Nivell I de l'àmbit de la comunicació Nivell I de l'àmbit social Nivell I de l'àmbit científicotecnològic
Matèries de formació professional de primer grau: llengua catalana, llengua espanyola i idioma modern	Nivell I de l'àmbit de la comunicació
Formació humanística de 1r curs de formació professional de primer grau	Nivell I de l'àmbit social
Matèries de 1r curs de formació professional de primer grau: matemàtiques, ciències naturals, física i química i tecnologia o pràctiques	Nivell I de l'àmbit científicotecnològic
Matèries de 2n curs de formació professional de primer grau: llengua catalana, llengua espanyola i idioma modern	Nivell II de l'àmbit de la comunicació
Formació humanística de 2n curs de formació professional de primer grau	Nivell II de l'àmbit social
Matèries de 2n curs de formació professional de primer grau: matemàtiques, física i química i tecnologia o pràctiques	Nivell II de l'àmbit científicotecnològic
1r curs de batxillerat unificat polivalent (BUP) complet	Nivell I de l'àmbit de la comunicació Nivell I de l'àmbit social Nivell I de l'àmbit científicotecnològic i els mòduls següents del nivell II: literatura catalana, literatura castellana, ciències socials II i moviments migratoris, i biologia i geologia
Ensenyaments superats d'estudis anteriors	Convalidacions
Matèries de 1r curs de batxillerat unificat polivalent (BUP): llengua catalana i literatura, llengua espanyola i literatura,	

i llengua estrangera	Nivell I de l'àmbit de la comunicació i els mòduls següents del nivell II: literatura catalana, literatura castellana
Història de 1r curs de batxillerat unificat i polivalent (BUP)	Nivell I de l'àmbit social i el mòdul ciències socials II i moviments migratoris del nivell II
Matèries de 1r curs de batxillerat unificat polivalent (BUP): matemàtiques i ciències naturals	Nivell I de l'àmbit científicotecnològic i el mòdul biologia i geologia del nivell II
Matèries de 2n curs de batxillerat unificat polivalent (BUP): llengua catalana i literatura, llengua espanyola i literatura i llengua estrangera	Nivell II de l'àmbit de la comunicació
Geografia del 2n curs de batxillerat unificat i polivalent (BUP)	Nivell II de l'àmbit social
Matèries de 2n curs de batxillerat unificat polivalent (BUP): matemàtiques i física i química	Nivell II de l'àmbit científicotecnològic
Títol graduat escolar o equivalent	Nivell I de l'àmbit de la comunicació Nivell I de l'àmbit social Nivell I de l'àmbit científicotecnològic

L'alumnat que prové de 4t d'educació secundària obligatòria sense cap matèria superada d'aquest curs cursarà els mòduls de nivell II dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes exceptuant aquell alumnat la promoció del

qual a 4t hagi estat motivada per haver exhaurit el nombre possible de repeticions a l'etapa. En aquest cas s'aplicaran les convalidacions establertes a la taula anterior per a 3r d'educació secundària obligatòria.

ANNEX 4

Currículum dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes

ÀMBIT DE LA COMUNICACIÓ

La formació de les persones adultes en el segle XXI ha de centrar-se en la seva inclusió i participació en una societat plural, multilingüe i multicultural. Els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes com a formació bàsica, ha de ser assequible per a tothom i posar les bases per a l'aprenentatge autònom al llarg de la vida, que en una societat canviant com la nostra, esdevé del tot imprescindible.

Per aconseguir aquests objectius, l'ensenyament de les llengües ha de plantejar una formació que tingui com a eix vertebrador tant les competències lingüístiques com les comunicatives audiovisuals i digitals. L'adquisició d'aquestes competències permetran a l'alumnat comprendre i expressar la realitat, relacionar-se amb persones de tot arreu, integrar, comprendre, valorar i comunicar la seva cultura i sentiments, tant pel que fa al llenguatge verbal —oral i escrit— com no verbal, amb l'adquisició, de manera transversal, de competències per fer servir els mitjans audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació.

D'acord amb el Decret 143/2007, la finalitat de l'ensenyament de les llengües és el progressiu domini d'aquestes en el convenciment que és un dels factors que més contribueixen a la plena identitat individual, social i personal. Per tal de fomentar la cohesió social, caldrà aplicar la legislació pel que fa a l'Estatut i la Llei de política lingüística, que estableix que la llengua pròpia de Catalunya és el català, com també ho és el castellà —llengua oficial de l'Estat. El català és, a més, la llengua vehicular d'aprenentatge en l'educació. S'ha de garantir, doncs, l'aprenentatge de

les dues llengües per a un alumnat divers en edats i procedències.

Alhora, s'ha de garantir l'aprenentatge d'almenys una llengua estrangera, tal com assenyala el Marc europeu comú de referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües, elaborat pel Consell d'Europa.

En acabar l'ensenyament de l'educació secundària per a les persones adultes, l'alumnat a) ha de dominar el català, llengua vehicular, de cohesió i d'aprenentatge; b) també ha de dominar el castellà; c) ha de conèixer una o dues llengües estrangeres per tal d'esdevenir usuaris i aprenents capaços de comunicar-se i accedir al coneixement en un entorn plurilingüe i pluricultural; d) ha de comprendre missatges escrits bàsics i establir relacions entre llengües romàniques; i finalment, e) ha de tenir una actitud oberta, respectar les llengües i cultures presents en l'entorn on viuen i interessar-s'hi, i també ho ha de fer respecte d'altres de més llunyanes, de les quals pot aprendre i enriquir-se personalment, malgrat no les aprengui mai.

L'equip de centre han de fer un treball reflexiu sobre el tractament de les llengües, tant pel que fa al català i al castellà com a altres llengües presents en l'alumnat per tal que totes elles contribueixin en la integració social i que cap d'elles quedi desvinculada de les relacions interpersonals, afectives, etc. Per tot això, cal la implicació del professorat de tots els àmbits en l'elaboració i aplicació del projecte lingüístic de centre, que caldrà que sigui revisat periòdicament per tal d'ajustar-se a les realitats canviants dels nostres estudiants.

Competències pròpies de l'àmbit

Les competències plurilingües permeten actuar adequadament en un món plural, multilingüe i multicultural. S'inclouen els aprenentatges específics de cada llengua, així com les actituds i destreses que afavoreixen l'obertura als altres.

Les competències comunicatives són la clau per articular els aprenentatges que s'han de fer en totes les llengües. Aquestes competències es concreten en tres dimensions: la dimensió comunicativa, la dimensió estètica i literària i la dimensió plurilingüe i intercultural.

Aportacions de l'àmbit a les competències bàsiques

El marc curricular de l'àmbit de la comunicació inclou les competències transversals d'aprendre a aprendre, d'autonomia i iniciativa personal i el tractament de la informació i competència digital.

Quant a la competència d'aprendre a aprendre, l'àmbit de la comunicació potencia l'adquisició d'aspectes sistemàtics que ajudin a copsar de manera completa una informació, processar-la, recordar-la i exposar-la de forma adequada. Inclou també estratègies d'autoavaluació i autocorrecció per a la reflexió sobre el propi procés d'aprenentatge, l'acceptació de l'error com a part del procés d'aprenentatge i l'actitud positiva de superació.

Des de l'àmbit es potenciarà l'autonomia i iniciativa personal en la disposició a l'ús de les llengües en diferents contextos, la participació activa en les propostes de centre, sobretot les que fan referència a mitjans de comunicació, i l'actitud de cooperació en el treball en equip.

El tractament de la informació i competència digital a l'àmbit de la comunicació és especialment important pel que fa als processos d'escriptura, lectura i creació en diferents llengües i formats. Aporta una nova dimensió en el tractament de la informació i en l'ús de nous models d'interacció comunicativa.

Les competències comunicatives permeten la utilització del llenguatge com a instrument tant de comunicació oral i escrita com d'aprenentatge en tots els àmbits i de regulació de conductes i emocions.

Aquestes competències són el marc per assolir habilitats com:

Expressar i comprendre idees sentiments i necessitats.

Assolir la capacitat de lectura comprensiva.

Potenciar la lectura activa i crítica.
Dominar el vocabulari i la correcció ortogràfica en l'escriptura.
Estructurar bé textos de diferents tipologies.
Potenciar l'expressió escrita.
Conèixer les llengües oficials a Catalunya i almenys una llengua estrangera.
Cal mencionar que totes aquestes habilitats i actituds s'han de projectar en espais de participació social, per tal que esdevinguin significatius socialment i ajudin a la inclusió del col·lectiu de persones adultes.

A la competència artística i cultural l'àmbit de la comunicació aporta, a través de la dimensió estètica i literària, aspectes sobre la producció de textos creatius orals, escrits i audiovisuals, comprensió i anàlisi de textos literaris i relació entre la literatura i altres expressions artístiques en general.

Les competències socials i cíviques potencien la inclusió en una societat global i aporten, a través de la dimensió plurilingüe i multicultural, actituds de respecte i alhora ajuden a mostrar una actitud respectuosa, d'interès i de descoberta envers llengües, cultures i formes de vida diferents a les pròpies.

Estructura de l'àmbit

L'àmbit de la comunicació engloba les llengües catalana, castellana i estrangera i literatura catalana i castellana. El tractament d'àmbit unitari afavoreix el desenvolupament de les competències plurilingües i interculturals. Aquest fet requereix una bona coordinació dels ensenyaments i aprenentatges de totes les llengües dins de l'àmbit, per no repetir continguts, i establir una priorització de les propostes derivades dels diferents estatus que té cada llengua i el seu domini de partida.

Mòduls comuns

Nivell I
Literatura
Llengua catalana I
Llengua castellana I
Llengua estrangera I
Llengua catalana II
Llengua castellana II

Nivell II
Llengua catalana III
Llengua castellana III
Llengua estrangera II
Llengua estrangera III
Literatura catalana
Literatura castellana

Mòduls opcionals

Llengua estrangera 0
Llengua estrangera IV
Taller d'escriptura creativa
Llengua i TIC
L'argumentació discursiva
Hablemos de literatura

Objectius de l'àmbit

Les matèries de llengua catalana i literatura, llengua castellana i literatura i llengua estrangera dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes

tenen com a objectius el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Valorar la llengua i la comunicació com a mitjà per a la comprensió del món dels altres i d'un mateix, per participar en la societat plural i diversa del segle XXI, per a l'enteniment i mediació entre persones de procedències, llengües i cultures diverses, evitant qualsevol tipus de discriminació i estereotips lingüístics.

2. Aconseguir la competència comunicativa oral, escrita i audiovisual en les llengües de l'entorn de l'alumnat per comunicar-se amb els altres, per aprendre, per expressar les opinions i concepcions personals, apropiant-se i transmetre les riqueses culturals i satisfer les necessitats individuals i socials.

3. Aconseguir la competència en la llengua catalana com a vehicle de comunicació parlada o escrita, per a la construcció dels coneixements, per al desenvolupament personal i l'expressió, i per a la seva participació en les creacions culturals.

4. Aconseguir la competència en llengua castellana de manera que sigui possible que, al final de la formació, s'utilitzin normalment i correctament les dues llengües oficials.

5. Aconseguir la competència en una llengua estrangera com a eina d'aprenentatge de continguts diversos, com a font de plaer i de creixement personal, i com a porta oberta a altres persones i cultures.

6. Utilitzar amb autonomia i esperit crític els mitjans de comunicació social i les tecnologies de la informació i comunicació per obtenir, interpretar, elaborar i presentar en diferents formats informacions, opinions i sentiments diversos i per participar en la vida social.

7. Comunicar-se oralment, per escrit o audiovisualment, de manera coherent i adequada als contextos acadèmic, laboral, social i cultural, adoptant una actitud respectuosa i de cooperació.

8. Escoltar i comprendre informació general i específica, i expressar-se i interactuar en llengua estrangera en situacions habituals de comunicació adoptant una actitud adequada, participativa, oberta i respectuosa i amb un cert nivell d'autonomia.

9. Comprendre discursos orals i escrits en els diversos contextos de l'activitat acadèmica, laboral, social i cultural tot valorant la lectura com a font de plaer, d'enriquiment personal i de coneixement d'un mateix i del món, i consolidar hàbits lectors.

10. Comprendre i crear textos literaris utilitzant els coneixements bàsics sobre les convencions dels gèneres, els temes i motius de la tradició literària i els recursos estilístics, tot valorant el coneixement del patrimoni literari com a manera de simbolitzar l'experiència individual i col·lectiva.

11. Aplicar de manera reflexiva els coneixements sobre el funcionament de la llengua i les normes d'ús lingüístic per comprendre i produir missatges orals i escrits amb adequació, coherència, cohesió i correcció, i transferir aquests coneixements a les altres llengües que s'aprenen a partir de la reflexió sobre els propis processos d'aprenentatge.

12. Conèixer la realitat plurilingüe de Catalunya, d'Espanya, d'Europa i del món, i valorar les varietats de la llengua i la diversitat lingüística del món com una riquesa cultural.

13. Manifestar una actitud receptiva, interessada i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i d'ús de les llengües i participar activament en el control i avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.

MÒDULS COMUNS NIVELL I

Continguts

Literatura i llengües, catalana i castellana I i II

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme correctes, adequats al registre literari.

Lectura comentada i recitada de poemes, tot reconeixent els elements bàsics del ritme, la versificació i les figures semàntiques més habituals i comparant el tractament de temes recurrents en diferents autors, i valorant la funció dels elements simbòlics i dels recursos retòrics i mètrics en el poema.

Lectura comentada i expressiva de contes breus i fragments seleccionats de novel·les; valoració dels personatges, de la perspectiva narrativa i del diàleg.

Lectura comentada i dramatitzada de fragments d'obres de teatre, tot reconeixent algunes característiques temàtiques i formals.

Lectura, anàlisi i ús d'altres llenguatges estètics: la cançó i la seva relació amb la poesia com a gènere literari a partir de les lectures i audicions de textos coneguts o propers als interessos i gustos de l'alumnat adult.

Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.

Desenvolupament progressiu de l'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement del món, de la naturalesa humana i de les relacions entre les persones, i d'un mateix, tot aprofitant la lectura per a repensar les pròpies vivències.

Diferenciació dels grans gèneres literaris i reconeixement de les característiques principals a partir de les lectures.

Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versions o elaboració a partir de la reflexió i l'anàlisi de textos models, utilitzant alguns aprenentatges adquirits a les lectures.

Reflexió sobre els elements que fan que una obra sigui considerada clàssica i sobre l'actualitat dels temes de les obres que han mantingut la seva vigència a través del temps.

Coneixement de les diferències entre els usos orals informals i formals de la llengua i consciència de les situacions comunicatives en què resulten adequats.

Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la comunicació oral i escrita.

Reconeixement progressiu i producció de les peculiaritats fonètiques de cada llengua i dels patrons bàsics de ritme, entonació i accentuació de paraules i enunciats.

Reconeixement progressiu dels símbols fonètics amb la pronunciació de fonemes d'especial dificultat.

Identificació i ús d'alguns connectors al servei de la cohesió del text, especialment els connectors d'enllaç, els connectors temporals i de lloc, i d'alguns mecanismes de referència interna, com la coherència verbal i nominal al llarg del text i els procediments de manteniment del referent.

Identificació d'expressions comunes, de frases fetes i de lèxic apropiat a contextos concrets i quotidians en l'àmbit educatiu i personal i a continguts d'altres àmbits del currículum.

Coneixement de les lleis ortogràfiques que comporten més dificultat per aplicar-les en els textos propis, fent especial atenció en les que suposen diferències entre les llengües que s'aprenen.

Coneixement i sistematització d'aquells aspectes ortogràfics i sintàctics en què no coincideix l'ús en la llengua parlada i la normativa de l'escrita.

Reconeixement dels elements que comporten una oració: noms, verbs i complements, determinats, connectors i funció de cada element en la comunicació.

Identificació dels camps lexicosemàntics que apareixen en els missatges i augment del coneixement i domini del lèxic nou, de frases fetes i de refranys.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

Comprensió de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida acadèmica de l'alumnat, amb atenció a les característiques específiques dels instructius i argumentatius i que expressen opinió raonada en les diferents matèries curriculars i amb atenció a l'obtenció i comunicació d'informació dels diferents mitjans i suports utilitzats per a la construcció del saber propi de cada disciplina.

Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat.

Anàlisi de seqüències audiovisuals procedents dels mitjans de comunicació, com a base per a l'exercitació de situacions de conversa, expressió d'opinió i d'argumentació.

Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la comunicació oral i escrita.

Identificació i coneixement de les característiques dels discursos descriptius, narratius i de la conversa.

Coneixement de les modalitats oracionals i la relació amb el context. L'estil directe i indirecte.

Identificació d'alguns mecanismes textuais que donen agilitat al discurs, amb especial atenció als connectors útils per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions.

Reconeixement d'estratègies bàsiques per recordar, organitzar i revisar vocabulari.

Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres àmbits curriculars.

Coneixement i valoració de la cultura, història, geografia, folklore, literatura i costums dels llocs d'origen de l'alumnat nouvingut.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

Producció de textos orals, escrits i audiovisuals amb intencions comunicatives diverses i de diferents contextos d'espai i temps.

Utilització, primer dirigida i progressivament de manera autònoma, de la biblioteca del centre, de les biblioteques virtuals i webs per al foment i l'orientació de la lectura.

Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social en el procés formatiu, amb l'entorn immediat del centre i amb la societat en general.

Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Participació en debats de temes acadèmics paütats i reglamentats.

Ús de les diferents estratègies comunicatives que ajuden a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions i desenvolupament de les de les dificultats de comunicació amb l'ús d'elements verbals i no verbals que faciliten la realització de les interaccions necessàries per aprendre.

Ús d'estratègies de recollida d'informació oral, aprendre a escoltar, saber seleccionar i valorar les diferents informacions.

Identificació de l'estructura comunicativa dels missatges: les intencions de l'emissor i l'ordre i jerarquia de les idees expressades.

Ús de la conversa i de tècniques d'exploració, discussió i elaboració d'idees mitjançant l'ús d'esquemes que estructurin visualment les idees.

Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals, escrits o audiovisuals: connectors textuais bàsics, concordança dins del sintagma nominal i dins del sintagma verbal amb el temps i persona.

Ús d'estratègies i tècniques de síntesi dels arguments i resultats d'una conversa, col·loqui, entrevista o debat.

Ús de la comunicació no verbal en la producció dels discursos orals i presentacions audiovisuals.

Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

Participació activa i crítica en les interaccions orals que són necessàries per a l'organització, gestió de les tasques acadèmiques (planificació, seguiment avaluació i informe final) i l'exposició de les conclusions i dels aprenentatges de les diferents matèries curriculars.

Ús de recursos per a l'aprenentatge: diccionaris, llibres de consulta, mitjans audiovisuals i materials en suport digital.

Ús apropiat de fórmules lingüístiques i de comportament social associades a situacions concretes de comunicació.

Observació de les diferències rellevants entre el discurs oral i escrit.

CONTINGUTS COMUNS AMB ALTRES ÀMBITS

Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres àmbits curriculars.

DIMENSÍO ESTÈTICA I LITERÀRIA

Cal ser conscient de la diversitat de bagatges culturals, respecte la literatura, dins el col·lectiu adult. Per això, en aquest mòdul, cal assolir uns coneixements mínims de cultura literària de manera que es puguin crear vincles emotius entre la realitat personal de la persona adulta i les emocions que es desprenen dels textos literaris, desvetllant o potenciant la lectura com a enriquiment personal i del coneixement del món.

Reconeixement progressiu i producció de les peculiaritats fonètiques de cada llengua i dels patrons bàsics de ritme, entonació i accentuació de paraules i enunciat.

Reflexió sobre la situació de l'obra en el seu context, tot aprofitant els coneixements previs de l'alumnat i la relació amb els coneixements adquirits en altres àmbits.

Interès per desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius i en el context de l'aula i fora d'aquesta.

Valoració i argumentació raonada que no hi ha cap llengua que sigui inherentment superior o inferior —independentment del nombre de parlants de cada una i que tinguin estat o no— i que totes estan adaptades a les necessitats de les persones que les parlen.

Llengua estrangera I

DIMENSÍO COMUNICATIVA

Participació en converses pautades i controlades, en parella i en grup, dins de l'aula i en simulacions relacionades amb experiències i interessos personals, amb pronunciació i entonació adequades amb diverses finalitats comunicatives.

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals en les tasques acadèmiques per a l'activació de processos cognitius, i el processament de la informació: ordenar, classificar i contrastar dades i informacions, i extreure'n conclusions.

Identificació i ús d'elements lingüístics bàsics i habituals en la comunicació oral i escrita identificació d'antònims i de paraules amb prefixos i sufixos més habituals.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

Comprensió i interpretació de missatges orals produïts en interaccions quotidianes senzilles, tot utilitzant estratègies bàsiques com ara identificació de

paraules clau, ús del context verbal i no verbal, i ús dels coneixements previs sobre la situació.

Comprensió d'instruccions per al correcte desenvolupament i resolució de tasques de descoberta, individuals o de grup, i per al processament de la informació de diferents fonts, en suport i format de tipologia diversa.

Comprensió de preguntes i diàlegs breus relacionats amb les activitats habituals dels àmbits personal i de l'aula o l'entorn educatiu.

Obtenció d'informació específica en textos orals i audiovisuals sobre assumptes quotidians, presentats en formats i suports de tipologia diversa.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Transformació de textos senzills de diferents suports i formats, modificant o expandint frases i paràgrafs, i parant atenció a la redacció i revisió d'esborranys.

Recerques a Internet en alguna de les llengües estrangeres. Utilització dels coneixements adquirits en altres situacions per aplicar-los a la comprensió de les idees bàsiques que s'expressen en el text.

Interès per conèixer i per la lectura i audició de produccions tradicionals orals i escrites de la llengua estrangera (rimes, cançons, contes, llegendes).

Coneixement de la diversitat de llengües que es parlen a Espanya i a Europa. Llengües que ens són més pròximes i de les quals tenim coneixement i llengües que ens són menys conegudes i que fins i tot utilitzen alfabet ben diferenciats. Localització en un mapa i recerca d'informació a Internet.

Coneixement i respecte per a les persones que parlen una llengua o varietat lingüística diferent a la que es parla a la comunitat lingüística pròpia, i així mateix que tenen una cultura diferenciada, especialment les de l'entorn més pròxim: poble o barri, amb atenció preferent a les minoritàries i a les poc valorades socialment.

Conscienciació que cada persona organitza el món i expressa sentiments a partir de la seva llengua, que aprendre una llengua és també assumir aquesta manera de veure el món i d'entendre les relacions que s'estableixen amb les persones i les coses.

DIMENSÍO ESTÈTICA I LITERÀRIA

Sensibilització envers els patrons bàsics de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i enunciats propis de les llengües estrangeres.

Conscienciació que les llengües són elements que defineixen la identitat personal i col·lectiva i una eina potenciadora de la comunicació i l'aprenentatge i una porta oberta a la comprensió del món i de les altres persones.

Conscienciació de pertinença a una comunitat lingüística, social i cultural i actitud positiva d'interès i confiança davant la diversitat de llengües i cultures.

Dimensió plurilingüe i intercultural

LLENGUA I LITERATURA, CATALANA I CASTELLANA I LLENGUA ESTRANGERA

Reconeixement que cada llengua té un funcionament propi i que no sempre hi ha paral·lelisme entre si, ni en ortografia ni en semàntica ni en morfologia.

Ús de la comparació entre llengües romàniques conegudes i d'altres estratègies per a la comprensió de missatges propers als interessos de l'alumnat.

Coneixement de la família lingüística de les llengües romàniques: països on es parlen, varietats més importants, llengües en perill d'extinció o ja desaparegudes.

Coneixement i respecte per a les persones que parlen una llengua o varietat lingüística diferent a la que es parla a la comunitat lingüística pròpia, i així mateix que tenen una cultura diferenciada, especialment les de l'entorn més pròxim: poble o barri, amb atenció preferent a les minoritàries, i a les poc valorades socialment.

Criteris d'avaluació

Literatura i llengües catalana i castellana I i II

Participar activament i reflexivament en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials, dintre i fora de l'aula i amb l'ús dels recursos de les TIC.

Comprendre textos (orals, escrits i audiovisuals) de la vida acadèmica i laboral i d'altres situacions comunicatives, dels mitjans de comunicació i literaris pròxims als interessos de les persones adultes, amb especial atenció als textos expositius, instructius, argumentatius, narratius i descriptius.

Comprendre textos literaris curosament seleccionats per la seva adequació en temàtica i grau de dificultat.

Realitzar exposicions orals senzilles sobre fets d'actualitat que siguin d'interès de l'alumnat, amb l'ajuda de mitjans audiovisuals.

Usar tècniques de síntesi, amb suport paper o digital, per mostrar la comprensió de textos orals i escrits: esquemes, resums, etc.

Produir textos narratius, descriptius, conversacionals, expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius i argumentatius; usant procediments de planificació, elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees, registre adequat i revisió.

Aplicar procediments per enriquir el text escrit mitjançant elements d'estil, precisió lèxica i l'aplicació de fórmules genuïnes, tant de lèxic com modismes o proverbis.

Participar activament i reflexivament en l'avaluació del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

Llengua estrangera I

Participar en interaccions orals sobre temes coneguts utilitzant les estratègies adequades per facilitar la continuïtat de la comunicació i produir un discurs entenedor i adequat a la intenció comunicativa.

Participar en interaccions orals bàsiques per aconseguir comunicar de forma entenedora, fent ús d'estratègies per superar les interrupcions i per iniciar i concloure intercanvis comunicatius.

Comprendre la informació general i específica de diferents textos escrits, en suport i format de tipologia diversa, sobre temes relacionats amb els àmbits educatiu i personal.

Reconèixer la idea principal i extreure informació específica i global de documents escrits senzills, en suport paper i digital, sobre continguts de diverses àrees de coneixement.

Llegir textos breus de forma expressiva (rimes, poemes, cançons).

Produir de forma guiada textos escrits, en diferents suports, de tipologia diversa, que siguin entenedors, utilitzant estructures, connectors senzills i lèxic adequat, tenint cura dels aspectes formals i respectant les regles fonamentals d'ortografia i de puntuació.

Utilitzar de forma guiada els recursos de les TIC per a la cerca, organització, intercanvi i presentació d'informació.

Utilitzar els coneixements adquirits sobre el sistema lingüístic de la llengua estrangera en diferents contextos de comunicació, com a instrument d'autoaprenentatge i d'autocorrecció de les produccions pròpies orals i escrites i per comprendre les produccions dels altres.

MÒDULS COMUNS NIVELL II

Continguts

Literatura catalana i castellana i llengües, catalana i castellana III

DIMENSIÓ COMUNICATIVA

Participació activa i crítica en les interaccions orals, escrites i audiovisuals per a la recerca i exposició d'informació.

Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees, per a la regulació dels processos de comprensió i expressió propis de tot procés d'aprenentatge, tant en activitats individuals com en les de treball cooperatiu.

Valoració de les normes de cortesia i els marcadors lingüístics de relacions socials, com l'ús i selecció de formes de tractament, convencions en el torn de paraula i estratègies d'interacció.

Anàlisi pautada i interpretació dels diferents codis informatius que es troben en un missatge audiovisual.

Identificació d'alguns mecanismes textuais que donen agilitat al discurs, amb especial atenció als connectors útils per introduir un tema, relacionar idees, posar èmfasi, donar detalls, introduir conclusions, indicar causa, finalitat, condició, objecció, posicionament davant de diverses opcions.

Participació en debats de temes actuals adequadament pautats i reglamentats.

Ús de les diferents estratègies comunicatives que ajuden a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions.

Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball cooperatiu.

Interès per la bona presentació dels textos escrits i audiovisuals, tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.

Detecció de les dificultats de comunicació i ús d'estratègies comunicatives de resolució de conflictes amb l'ús de recursos verbals i no verbals.

Coneixement de les diferències entre les usos orals informals i formals de la llengua i consciència de les situacions comunicatives en què resulten adequats.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

Participació activa i crítica en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que són necessàries per a l'organització, gestió de les tasques acadèmiques i l'exposició de les conclusions i dels aprenentatges de les diferents àmbits curriculars.

Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat, amb atenció als textos predicatius, persuasius i gèneres periodístic, reconeixent les diferències entre informació i opinió. Identificació dels camps lexicosemàntics que apareixen en els missatges i augment del coneixement i domini del lèxic nou, dels mecanismes de formació de paraules i de frases fetes i refranys, així com el coneixement i domini de procediments de precisió i genuïtat lèxica. Ús de diccionaris temàtics i visuals.

Reconeixement dels elements que comporten una oració: noms, verbs i complements, determinats, connectors. Funció de cada element en la comunicació.

Reconeixement de l'estructura dels diferents tipus de text i la seva relació amb els paràgrafs. La puntuació com a mecanisme organitzador dels textos escrits.

Deducció de lleis ortogràfiques a partir de l'observació de les regularitats. Aprenere a utilitzar correctament formes menys regulars o irregulars de més freqüència en els textos.

Coneixement de les lleis ortogràfiques que comporten més dificultat per aplicar-les en els textos propis, fent especial atenció a les que suposen diferències entre les llengües que s'aprenen.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

Producció de textos orals, escrits i audiovisuals amb intencions comunicatives diverses i de diferents contextos d'espai i temps: narratius, descriptius, expositius, persuasius, predicatius i dels gèneres periodístics, exposició de treballs i informes, administratius respectant les normes adequades a cada situació, text i suport.

Ús d'estratègies i tècniques de processament de la informació, tant de captació, elaboració i síntesi com d'ampliació, i organització de la informació en fitxes, taules, quadres i gràfics, mitjançant recursos de les TIC.

Ús d'estratègies i tècniques d'anàlisi del contingut de textos orals, escrits i audiovisuals, identificació de les idees principals i secundàries, elaboració d'esquemes que estructurin visualment les idees.

Planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals. Cerca de documentació, pluja d'idees, i la seva selecció i ordenació.

Adequació dels textos als registres col·loquial o formal i acadèmic, segons ho requereixi la situació comunicativa del missatge, amb selecció del lèxic i la sintaxi adequats en cada situació comunicativa.

Ús de la puntuació del text escrit en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text.

Ús dels elements formals en els treballs, les citacions bibliogràfiques i d'altres fonts d'informació. L'índex i la paginació. Les referències intertextuals i intratextuals. Les notes al peu de pàgina. L'organització dels títols, els capítols i els apartats.

Organització i valoració del treball individual per progressar en l'aprenentatge de manera autònoma i per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

Coneixement i sistematització d'aquells aspectes ortogràfics i sintàctics en què no coincideix l'ús en la llengua parlada i la normativa de l'escrita.

Desenvolupament d'estratègies de correcció lingüística i revisió gramatical dels textos mitjançant l'ús i la consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió de textos, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.

Ús apropiat de fórmules lingüístiques i de comportament social associades a situacions concretes de comunicació: cortesia, acord o discrepància.

CONTINGUTS COMUNS AMB ALTRES ÀMBITS

Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals vinculats a continguts d'altres àmbits curriculars.

DIMENSÍO ESTÈTICA I LITERÀRIA

Conscienciació de l'evolució de les relacions entre llengües en contacte i la diversitat de situacions que es produeixen.

Interès per conèixer la lectura i audició de produccions tradicionals, orals i escrites, de la llengua.

Lectura i comprensió de textos literaris curosament seleccionats per la seva adequació en temàtica i grau de dificultat.

Lectura, comprensió i valoració del llenguatge del còmic.

Coneixement d'obres significatives de la cultura literària catalana i castellana, a partir de la lectura comentada de fragments, representacions teatrals, o recitals poètics.

Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme correctes, adequats al registre literari.

Desenvolupament progressiu d'autonomia lectora i de la consideració de la lectura com a font de coneixement d'altres persones, èpoques i cultures.

Llengua estrangera II i III

DIMENSÍO COMUNICATIVA

Participació en converses pautades i controlades, relacionades amb continguts d'altres àrees de coneixement, formulant preguntes i respostes adequades a les necessitats de les activitats i amb l'ús d'estratègies de comunicació per resoldre les dificultats durant la interacció.

Conscienciació de l'evolució de les relacions entre llengües en contacte i la diversitat de situacions que es produeixen.

Incorporació progressiva de recursos per a l'aprenentatge autònom, i participació activa en el treball en col·laboració.

Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües, especialment amb les de l'entorn més pròxim, i plantejar possibles solucions verbals i no verbals per facilitar la comunicació.

Coneixement i respecte per a les persones que parlen una llengua o varietat lingüística diferent a la que es parla a la comunitat lingüística pròpia, i així mateix que tenen una cultura diferenciada, especialment les de l'entorn més pròxim, poble o barri, amb atenció preferent a les minoritàries i a les poc valorades socialment.

Conscienciació de les pròpies actituds davant les diferències de llengües i cultures, i valoració de les variacions lingüístiques i culturals.

Conscienciació que cada persona organitza el món i expressa sentiments a partir de la seva llengua, que aprendre una llengua és també assumir aquesta manera de veure el món i d'entendre les relacions que s'estableixen amb les persones i les coses.

Comprensió de missatges orals, escrits i audiovisuals

Reconeixement i producció autònoma de diferents patrons de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i frases.

Iniciativa per llegir i interpretar de forma autònoma textos relacionats amb els propis interessos, de tota mena de format i tipus i d'extensió diversa, llegits de forma autònoma o col·laborativa, com a font de plaer i de descoberta.

Comprensió global i específica de textos orals, escrits o audiovisuals, en suport i format de tipologia diversa, sobre temes d'interès personals i general, i d'altres relacionats amb continguts curriculars d'altres àmbits.

Expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals

Producció de textos escrits o audiovisuals amb ús del registre apropiat a l'interlocutor a qui van dirigits.

Producció de textos, en suport paper i digital, que mostrin coherència, amb correcció ortogràfica i puntuació adequada, i estructurats en paràgrafs i amb presentació acurada, elaborats a partir de diverses intencions comunicatives, i prenent com a referència models treballats prèviament.

Producció de textos orals, com ara cançons, poemes i rimes, i de descripcions i narracions sobre experiències i esdeveniments de l'àmbit personal o general, tot tenint cura de la pronúncia i entonació adequades a la situació.

Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors en contextos multilingües d'interacció i per a superar les interrupcions en la comunicació.

Us d'expressions comunes, frases fetes i lèxic sobre temes d'interès personal i general, quotidians i relacionats amb continguts curriculars.

Ser capaç de produir converses senzilles en present, passat i futur.

DIMENSÍO ESTÈTICA I LITERÀRIA

Valoració i interès per conèixer, i per la lectura i audició de produccions tradicionals i actuals orals i escrites de la llengua estrangera.

Lectura i comprensió de textos literaris, curosament seleccionats d'autors clau de la literatura en la llengua estrangera.

Reconeixement i valoració dels autors dels textos llegits.
Mostrar una actitud respectuosa, d'interès i de descoberta envers la cultura i formes de vida diferents a la pròpia.

Dimensió plurilingüe i intercultural

LLENGUA I LITERATURA, CATALANA I CASTELLANA I LLENGUA ESTRANGERA

Interès per conèixer les varietats de la llengua catalana en els diferents territoris on es parla. Coneixement, mitjançant els enregistraments, de les varietats més rellevants del català. Factors històrics i geogràfics explicatius de les varietats.

Conscienciació de l'evolució de les relacions entre llengües en contacte i la diversitat de situacions que es produeixen.

Coneixement de la diversitat de llengües que es parlen a Espanya i Europa. Llengües que ens són més pròximes i de les quals tenim coneixement, i llengües que ens són menys conegudes i que fins i tot utilitzen alfabet ben diferenciats. Localització en un mapa i recerca d'informació a Internet les famílies lingüístiques més conegudes.

Observació d'usos multilingües quotidians en els mitjans de comunicació, al carrer en la producció artística.

Expressió d'emocions, afectes i sentiments amb l'ús de diferents recursos verbals i no verbals de diverses llengües i cultures, en especial en la llengua estrangera apresada.

Coneixement de diferents registres —vulgar, col·loquial, estàndard, acadèmic— del català en diversitat de situacions i especialment en els mitjans de comunicació.

Percepció de les dificultats de comunicació amb persones que parlen altres llengües, especialment amb les de l'entorn més pròxim, i plantejar possibles solucions verbals i no verbals per facilitar la comunicació.

Críteris d'avaluació

Literatura catalana i castellana i llengua catalana i castellana III

Participar activament i reflexivament en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials i laborals amb l'ús dels recursos de les TIC, identificant els problemes de comunicació i sabent resoldre-les convenientment.

Comprendre textos orals, escrits i audiovisuals, expositius per a la presentació de treballs i informes, conversacionals per a l'obtenció d'informació i administratius per a la relació formal amb l'administració i amb el món laboral.

Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb diversa tipologia de textos.

Produir textos, orals i escrits, de diferents tipus i amb diferents formats: treballs, informes i administratius; usant procediments de planificació i elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees (precisió lèxica, connectors, signes de puntuació).

Conèixer les característiques estructurals i gramaticals dels tipus de textos esmentats, posant especial atenció en el reconeixement de les formes verbals i en les modalitats oracionals i la relació amb el context.

Exposar una opinió argumentada sobre la lectura de textos literaris diversos, adequada a l'alumnat adult; avaluar l'estructura i l'ús dels elements del gènere, l'ús del llenguatge i el punt de vista de l'autor. Situar el sentit de l'obra en relació amb el context històric i cultural i amb la pròpia experiència.

Utilitzar els coneixements literaris en la comprensió i la valoració de textos breus o fragments, tot tenint en compte alguns temes i motius recurrents, les característiques del gènere, el valor simbòlic del llenguatge poètic i la funcionalitat dels recursos retòrics del text.

Diferenciació dels grans gèneres literaris i reconeixement de les seves característiques principals a partir de les lectures.

Crear textos, en suport paper o digital, prenent com a model un text literari treballat a l'aula.

Participar activament i reflexivament en l'avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.

Llengua estrangera II i III

Participar en converses i simulacions breus, relatives a situacions habituals o d'interès personal i amb finalitats comunicatives diferents, utilitzant les convencions pròpies de la conversa i les estratègies necessàries per resoldre les dificultats durant la interacció.

Ús de fórmules característiques del llenguatge formal i de l'informal en les comunicacions orals i escrites.

Comprendre la informació general i l'específica de diferents textos escrits, autèntics i adaptats, d'extensió variada, i reconèixer la seva intenció comunicativa.

Elaborar textos de tipologia diversa, orals o escrits, tenint cura del registre, el lèxic, les estructures, i alguns elements de cohesió i coherència per marcar la relació entre idees i fer-los entenedors.

Utilitzar els recursos de les TIC de forma progressivament autònoma per buscar informació, produir textos a partir de models, enviar i rebre missatges de correu electrònic i per establir relacions personals orals i escrites.

Participar activament i reflexivament en l'avaluació del propi aprenentatge i el dels altres.

ÀMBIT CIENTIFICOTECNOLÒGIC

Un aspecte important del treball en l'àmbit científicotecnològic és la contextualització dels continguts, la presentació de la ciència lligada al món real. Cal utilitzar els principis i fets de la ciència per abordar temes que afecten la societat, com ara el racisme, el canvi climàtic, l'enginyeria genètica... per prendre consciència que els avenços de la ciència i la tecnologia influeixen a la vida de les persones.

Dins de les matemàtiques, és necessari donar a conèixer les seves aplicacions, és molt important relacionar-les amb l'economia, ja que és un tema que preocupa i interessa a les persones adultes. Les matemàtiques s'han d'enfocar com un conjunt de coneixements que poden ser fonamentals per a la participació de les persones adultes a resoldre problemes de la vida diària i laboral.

Sovint les persones adultes separen les matemàtiques que utilitzen a la vida diària de les matemàtiques més acadèmiques i abstractes. Es tracta de valorar les destreses que ja dominen i fer el pas cap a l'abstracció i el llenguatge matemàtic. Això és important per millorar la confiança a l'hora d'afrontar el plantejament i resolució de problemes amb èxit.

El desenvolupament dels continguts que fan referència al camp de la tecnologia al llarg de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes, ha de permetre renovar els seus coneixements, habilitats i destreses i valorar el seu aspecte canviant.

Les persones adultes disposen d'uns coneixements previs i bagatges diversos depenent de la seva formació, interessos i experiència. Per una altra banda, aquests coneixements previs poden ser erronis i no basats en els procediments científics. Un dels objectius de l'àmbit és posar-los en dubte, mitjançant el raonament científicomatemàtic, d'aquesta manera, també s'introdueixen en les estratègies de la investigació científica, i com resoldre problemes o contrastar hipòtesis.

Vivim en la societat de la informació i saber-la seleccionar i processar és cabdal perquè les persones es desenvolupin satisfactòriament en el camp personal, laboral i familiar. El desenvolupament curricular de l'àmbit pretén proporcionar les eines adequades per analitzar i seleccionar críticament la informació científicomatemàtica

a la qual la societat està sotmesa diàriament.

La finalitat de l'àmbit és despertar l'interès davant dels fenòmens que ens envolten, saber utilitzar totes les eines i estratègies apreses per la seva interpretació i resolució, i desenvolupar una actitud crítica que els permet prendre decisions.

Per tots els aspectes considerats, així com pel procés d'ensenyament-aprenentatge és important la metodologia dins d'aquest àmbit. Les línies metodològiques van encaminades a:

Contextualitzar els objectius i els continguts de l'àmbit, de manera que els temes es relacionin amb aspectes del món actual.

Presentar la ciència com una disciplina oberta i interactiva.

Treballar els continguts de manera interrelacionada per evitar una visió compartimentada de la ciència.

Proporcionar situacions d'anàlisi i de resolució de problemes relacionats amb la vida quotidiana i temes rellevants de la societat actual.

Utilitzar els mitjans de comunicació i les noves tecnologies.

Possibilitar la participació i la autonomia de l'alumnat en el disseny, desenvolupament i avaluació del procés d'aprenentatge. En aquest sentit, cal destacar la importància de l'autoavaluació i de la coavaluació.

Proporcionar situacions que potencien la reflexió i la participació.

Competències pròpies de l'àmbit

La competència científica es defineix com la capacitat de buscar, processar i comunicar informació i transformar-la en coneixement. Està estretament relacionada amb la competència clau del coneixement i la interacció amb el món físic.

Assolir la competència científica comporta:

Desenvolupar habilitats per cercar, processar, comunicar informació i transformar-la en coneixement, tot utilitzant diferents suports, entre els quals destaquen les tecnologies de la informació i la comunicació.

Fer ús habitual dels recursos tecnològics disponibles per resoldre problemes reals de manera eficient.

Pensar científicament a partir de construir i utilitzar versions elementals dels models de la ciència. Aquests coneixements han de proporcionar estratègies útils per descriure els fenòmens relacionats amb problemes socialment rellevants.

Esdevenir persones autònomes, eficaces, crítiques i reflexives en la selecció, tractament, utilització de la informació i les seves fonts, en diferents suports i tecnologies.

Comunicar en llenguatge científic les dades, les idees i les conclusions utilitzant diferents models comunicatius, i argumentar-les tenint en compte punts de vista diferents del propi.

Tenir actitud crítica, reflexiva i responsable en el procés d'obtenció i comunicació de la informació disponible, contrastant-la quan calgui i respectant les normes de conducta acordades socialment per regular l'ús de la informació.

Plantejar-se i resoldre problemes. Llegir i entendre l'enunciat, planificar i desenvolupar estratègies de resolució i verificar la validesa de les solucions.

Planificar i utilitzar estratègies per resoldre situacions problemàtiques de la vida personal o quotidiana com l'economia administrativa, laboral i domèstica.

Utilitzar el coneixement científic per argumentar de manera fonamentada i creativa les actuacions com a ciutadans i ciutadanes responsables, especialment les relacionades amb la gestió sostenible del medi, la salut pròpia i la comunitària, i l'ús d'aparells i materials en la vida quotidiana.

Relacionar la ciència i la tecnologia amb els factors que caracteritzen el desenvolupament econòmic i social, tot cercant propostes solidàries i sostenibles.

Aportacions de l'àmbit a les competències bàsiques

El desenvolupament dels continguts de l'àmbit científicotecnològic contribueix a l'assoliment de les competències bàsiques de manera transversal tal com es detalla a continuació.

Competència comunicativa lingüística i audiovisual. L'àmbit científicotecnològic contribueix en aquesta competència aportant el coneixement del llenguatge de la ciència descrivint els fets i els fenòmens, argumentar-los i definir-los.

La competència en el tractament de la informació incorpora diferents habilitats, que van des de l'accés a la informació fins a la seva transmissió, tot usant diferents suports, incloent la utilització de les tecnologies de la informació i la comunicació. Per això és una competència transversal que cal atendre i particularitzar en cadascun dels mòdul i àmbits.

Més enllà de les seves aplicacions, l'aprenentatge de la ciència possibilita accedir a formes d'explicar, de raonar, de valorar i actuar sovint des del sentit comú.

Aprendre a aprendre implica la consciència, gestió i control de les pròpies capacitats i coneixements des d'un sentiment de competència o eficàcia personal, i el maneig eficient d'un conjunt de recursos i tècniques de treball. Tot això es desenvolupa per mitjà d'experiències d'aprenentatges conscients, tant individuals com col·lectius.

Autonomia i iniciativa personal. Els continguts de l'àmbit permet preveure situacions problemàtiques de la vida quotidiana i saber trobar-ne l'explicació o valorar-ne les conseqüències d'una manera autònoma i sent conscient de les pròpies capacitats.

Els avenços científics i tecnològics ens mostren la rellevància del treball en equip, això implica desenvolupar destreses socials cada cop més necessàries. Per tant, el treball col·laboratiu en ciència permet assolir la capacitat de treballar en grup i desenvolupar les relacions socials.

La competència social i ciutadana fa possible comprendre la realitat social en què es viu, cooperar convida i exercir la ciutadania democràtica en una societat plural. Si bé aquesta competència és més de l'àmbit social, mobilitza recursos dels altres àmbits del currículum.

Estructura de l'àmbit

L'àmbit científicotecnològic engloba les matèries de: matemàtiques, ciències i tecnologia.

Mòduls comuns

Nivell I

Matemàtiques I

Matemàtiques II

Física i química I

Ciències naturals

Educació per la salut

Nivell II

Matemàtiques III

Matemàtiques IV

Física i química II

Tecnologia

Biologia i geologia

Mòduls opcionals

Matemàtiques inicials

Dietètica i nutrició

Medi ambient i canvi climàtic

Química i societat
Tecnologies de la informació
Les finances personals i l'elaboració d'un pressupost

Objectius de l'àmbit

Les matèries de l'àmbit científicotecnològic de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes tenen com a objectius el desenvolupament de les capacitats següents:

1. Extreure les idees bàsiques de textos científics i tecnològics de mitjans audiovisuals i multimèdia i comunicar-les amb el llenguatge científic, tecnològic i matemàtic adequat.
2. Comunicar resultats, conclusions o idees, basades en els principis i fets de la ciència, de manera clara i estructurada, tant oralment com per escrit, fent ús de la terminologia adequada.
3. Valorar la diversitat de plantejaments i opinions fonamentades en el coneixement científic i contextualitzar-los en el seu entorn cultural, social i històric.
4. Desenvolupar una actitud crítica enfront de la informació que es rep i analitzar-la mitjançant els coneixements matemàtics i científics.
5. Relacionar la tecnologia amb factors que determinen el desenvolupament econòmic i social, així com la recerca de propostes solidàries i sostenibles.
6. Utilitzar els diferents recursos que ens ofereixen les TIC i Internet com a eines de treball habitual per a la resolució d'un problema concret o per a la representació i disseny d'objectes o processos.
7. Conèixer, valorar i utilitzar els recursos comunicatius que ofereixen les TIC per establir relacions interpersonals, potenciar el treball cooperatiu i potenciar la interacció amb l'altre.
8. Reflexionar entorn de l'ús i abús de les tecnologies i valorar la utilització responsable de les eines que ens ofereixen.
9. Comprendre i utilitzar el llenguatge matemàtic per a la resolució de problemes i comunicació de resultats.
10. Seleccionar i aplicar operacions aritmètiques i conèixer les propietats que les fonamenten per quantificar la realitat que ens envolta.
11. Acceptar la necessitat de canviar d'estratègia en la recerca de solució quan la situació ho requereixi i actuar amb esperit de cooperació valorant els avantatges del treball en grup.
12. Utilitzar correctament els aparells i unitats de mesura i les magnituds més usuals, així com saber canviar d'unitat l'expressió numèrica d'una magnitud.
13. Llegir i interpretar informació donada en forma de taules, gràfiques o paràmetres estadístics i treure'n conclusions.
14. Valorar la importància de realitzar les activitats de forma sistemàtica i metòdica per tal de consolidar els aprenentatges.
15. Assolir els coneixements físics, químics, geològics i biològics que ens permeten interpretar i interactuar amb l'entorn de manera respectuosa.
16. Identificar i prevenir els riscos derivats de l'activitat humana i les seves repercussions ecològiques per tal de prendre actituds de defensa de l'entorn i crítica al desenvolupament incontrolat a què s'enfronta la societat en vistes a assegurar un futur més sostenible.
17. Valorar i conèixer els hàbits saludables tant individuals com col·lectius en relació amb l'alimentació, l'esport, les addiccions, la sexualitat i la prevenció de les malalties en general.
18. Aplicar conceptes i estratègies pròpies del treball científic per plantejar preguntes rellevants i obtenir conclusions amb la finalitat de comprendre i ajudar a prendre decisions sobre canvis en la natura, produïts o no per les persones.

MÒDULS COMUNS NIVELL I**Matemàtiques I**

Aquest mòdul comú permet la comprensió dels nombres, dels seus usos diversos, de les seves formes de representació i del sistema de numeració en el qual s'expressen; també la comprensió dels significats de les operacions i de les relacions que hi ha entre unes i altres així com la jerarquia entre elles. Treballa els diferents grups de nombres: naturals, enters, reals i les seves representacions i interpretacions.

L'enfocament d'aquest mòdul està relacionat amb temes quotidians de les persones adultes que els permeti adquirir l'autonomia i enfrontar amb èxit els problemes de la vida quotidiana, com el càlcul de factures, comptes bancaris, aplicació de l'IVA, calcular descomptes, proporcions i percentatges, càlcul de distàncies en un plànol, etc.

Continguts del mòdul

Nombres naturals

Nombres enters ordenació i representació.

Les operacions amb nombres enters, suma, resta multiplicació i divisió.

Distinció de la funció dels signes + i – en els nombres i en les operacions d'addició i de subtracció.

Utilització correcta dels parèntesis. Operacions combinades i jerarquia d'operacions.

Resolució de problemes que impliquin l'ús de nombres enters.

Concepte de múltiple i divisor, i les seves propietats. Divisibilitat.

Fraccions i càlcul amb fraccions. Comparació i ordenació de fraccions.

La proporcionalitat aritmètica. Raó de proporcionalitat.

Aplicacions de la proporcionalitat aritmètica: interessos, descomptes i recàrrecs.

El tant per cent

Concepte de potència i arrels. Operacions amb potències, arrels i operacions combinades aplicant la jerarquia de les operacions.

Representació de nombres racionals sobre la recta.

Càlcul amb nombres racionals positius expressats de manera decimal, fraccionària o com a percentatge.

Càlcul mental aproximat o exacte.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Ciències naturals

Us i interpretació de les dades relacionades amb les ciències naturals, com la interpretació de la concentració de les dissolucions en percentatge, d'escalles de temperatura, canvi d'unitats fent servir les proporcions.

Tecnologia

Interpretació d'escalles, càlcul de mecanismes de transmissions per proporcions, anàlisi d'etiquetes de productes.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Aportació al coneixement del llenguatge de la ciència, que és indissoluble al del propi coneixement científic.

Àmbit social

Interpretació de les seqüències temporals, saber situar dates anteriors i posteriors a la nostra era, interpretació de plànols i càlculs de distàncies. Càlcul de percentatges, de tants per u, tant per mil. Aplicació d'impostos.

Criteris d'avaluació

Identificar, ordenar i representar diferents tipus de nombres; naturals, enters, racionals, i les seves propietats, reconèixer les diferents formes d'expressió; entera, decimal, fraccionària, percentual, mixta, científica, i utilitzar-les per quantificar situacions de la vida quotidiana.

Resoldre problemes de la vida quotidiana fent servir les operacions amb els nombres enters, decimals, fraccionaris i valorant que el resultat obtingut sigui lògic i coherent. Plantejar correctament, davant de situacions problemàtiques, expressions numèriques que possibilitin la seva resolució i efectuar els càlculs que se'n derivin.

Emprar les unitats de mesura i les magnituds més usuals utilitzant sobretot el sistema internacional i també altres unitats d'ús quotidià. Saber canviar d'unitat l'expressió numèrica d'una magnitud, fent servir els coneixements apresos en les proporcions.

Reduir problemes complexos a altres més senzills que en facilitin la seva resolució.

Utilitzar la calculadora de manera reflexiva, controlant-ne els resultats parcials i finals, per resoldre de manera àgil les tasques de càlcul.

Reconèixer diferents tipus de nombres en contextos no matemàtics o en d'altres matèries i utilitzar les seves característiques i propietats per resoldre situacions que apareixen en treballs per projectes realitzats des de la pròpia àrea o de manera interdisciplinària.

Utilitzar nombres enters, fraccions, decimals i percentatges, les seves operacions i les seves propietats per recollir, transformar i intercanviar informació i resoldre problemes relacionats amb la vida diària.

Utilitzar la proporcionalitat i la semblança per obtenir mesures indirectes en la resolució de problemes de la vida quotidiana com per exemple en l'art i l'arquitectura.

Matemàtiques II

Aquest mòdul comú introdueix la geometria aplicada al càlcul d'àrees i volums de figures senzilles, fent una introducció a la resolució d'equacions de primer grau per poder resoldre problemes de geometria. La resolució de problemes de triangles i la seva aplicació en el món que ens envolta.

Es treballarà mitjançant l'estudi de figures geomètriques en dues i tres dimensions fins a les relacions entre els costats de triangles i les relacions amb els seus angles i costats (Pitàgores, Thales), el càlcul de les àrees de les figures més usuals així com el càlcul de volums de figures senzilles.

Finalment introdueix la trigonometria, treballant els conceptes de sinus i cosinus en els triangles rectangles i el seu ús en la resolució de problemes reals, amb el reconeixement de figures geomètriques de dues i tres dimensions d'ús habitual i el càlcul de les seves àrees i volums.

Continguts del mòdul

Angles: classificació i operacions.

Triangles: característiques i classificació. Punts i rectes notables d'un triangle.

Els elements d'un triangle i la seva mesura. Dibuix de punts i rectes notables d'un triangle.

Proporcionalitat de segments. Reconeixement de figures semblant Teorema de Thales i les seves aplicacions.

Triangle rectangle. Teorema de Pitàgores.

Àrea d'una figura plana. La unitat de mesura d'àrea. Utilització de les unitats de superfícies més comuns, dels seus múltiples, dels submúltiples i de la relació entre ells.

El quadrilàter, polígon no rígid. Deformació de quadrilàters. Les propietats dels quadrilàters i la seva aplicació a les màquines.

Figures poligonals més freqüents. Càlcul de perímetres i àrees.

Càlcul d'àrees de figures planes compostes

La circumferència i el cercle. Càlcul de la longitud de la circumferència i àrea del cercle.

Introducció dels cossos geomètrics. Elements fonamentals dels políedres: cares, arestes, vèrtexs. Concepte i càlcul de volums. Volum d'un cos geomètric.

Introducció de les equacions de primer grau fent servir les fórmules dels perímetres, àrees i volums, aïllant la incògnita necessària.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Tecnologia

Identificació i mesura de les diferents figures geomètriques així com el seu ús en la fabricació d'objectes o màquines.

Utilització de diferents formes geomètriques per transmetre o transformar el moviment, rodes, pinyons, eixos, politges, màquines simples.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Utilitzar la terminologia adient.

Fer servir el nom correcte de les diferents figures geomètriques depenent del nombre d'angles i costats, així com els prefixos adients.

Àmbit social

Interpretació i realització de diagrames de sectors.

Interpretació i càlcul de dades a partir de diagrames de barres o pictogrames.

Interpretació del fluxos horaris a partir de la divisió de la circumferència terrestre.

Criteris d'avaluació

Identificar relacions de proporcionalitat numèrica i geomètrica i utilitzar-les per resoldre problemes en situacions de vida quotidiana, càlcul d'àrees de terrenys, habitatges, capacitat de recipients aplicant els coneixements de perímetres, àrees i volums. Interpretar representacions a escala i mesurar els elements que contenen.

Definir conceptes geomètrics elementals, incorporar-los a la seva expressió i al seu raonament i enunciar relacions entre ells i propietats senzilles.

Extrapolar aquests coneixements a fets de la vida diària com la lectura de plànols i carrers, interpretació d'esquemes, posició d'objectes a la natura.

Utilitzar models geomètrics per facilitar la comprensió de conceptes i propietats d'altres blocs de les matemàtiques i, per a la resolució de problemes en contextos d'altres disciplines com l'art i l'arquitectura.

Identificar figures planes (cercles, polígons i sectors circulars) i espacials (prismes, piràmides, cilindres, cons, esferes i políedres regulars) que ens poden trobar en la via quotidiana.

Reconèixer què són figures semblants i equivalents (en àrea o volum) i els mètodes que cal emprar per obtenir-les.

Utilitzar correctament aparells de dibuix i mesura (regle, transportador, escaire, compàs, programes informàtics) per fer construccions geomètriques planes.

Enunciar i aplicar el teorema de Thales i les principals relacions mètriques dels triangles rectangles del teorema de Pitàgoras.

Emprar les unitats de mesura i les magnituds més usuals utilitzant sobretot el sistema internacional i també altres unitats d'ús quotidià. Saber canviar d'unitat l'expressió numèrica d'una magnitud.

Física i química I

Aquest mòdul comú del primer nivell proporciona a l'alumnat les idees bàsiques sobre la matèria, la seva estructura i propietats, i les reaccions químiques.

Introdueix en els coneixements de l'estructura de la matèria i dels canvis químics, presents en l'entorn quotidià, que permetrà a l'alumnat interpretar científicament aquests canvis.

Aquest mòdul familiaritza a l'alumnat en el treball científic, a través de l'estudi de casos, el plantejament, la resolució de problemes i l'extracció de conclusions. També és important la planificació i la realització de recerca d'informació a través de diferents fonts, destacant les tecnologies de la informació i la comunicació.

Continguts del mòdul

Caracterització de la matèria per la seva massa i per ocupar un volum.

Diferenciació de materials per la seva densitat. Càlcul de la densitat de diferents materials. Ús del concepte de densitat per interpretar diferents tipus de fenòmens. Ús del model cineticomolecular de la matèria per interpretar diferents fets i fenòmens: pressió dels gasos, difusió, dilatació, estats de la matèria i canvis d'estat.

Identificació, en materials de la vida quotidiana, de diferents tipus de mescles —heterogènies, col·loides i solucions—, i de substàncies pures. Representació mitjançant el model cineticomolecular. Tècniques de separació de mescles. Concentració de les solucions.

Descripció de l'estructura de l'àtom: interpretació de les diferències entre els àtoms de diferents elements i entre isòtops d'un element.

Utilització del model atòmic per descriure els diferents components estructurals de la matèria: àtoms, molècules i ions.

Interpretació de la radioactivitat i dels efectes de les radiacions ionitzats sobre els organismes i en particular els éssers humans. Valoració de mesures preventives i protectores. Descripció d'altres tipus de radiacions i les seves aplicacions.

Identificació dels elements químics bàsics de la Terra i dels éssers vius. Classificació dels elements en metalls i no metalls en funció de les seves propietats. Ús de la taula periòdica per obtenir dades de les propietats de diferents elements. Reconeixement dels símbols dels elements més abundants i del significat de les fórmules de les substàncies compostes.

Caracterització dels canvis físics i dels canvis químics.

Estudi qualitatiu de canvis químics relacionats amb fenòmens quotidians: reaccions àcid-base, d'oxidació i combustió, de descomposició, de precipitació, de fermentació i de putrefacció.

Estudi de l'efecte dels catalitzadors en les reaccions.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Matemàtiques

Ús d'unitats de mesura de massa i volum.

Realització d'operacions combinades i percentatges.

Ús i interpretació de gràfiques.

Tecnologia

Utilització dels dispositius TIC per a l'observació, recollida i tractament de les dades i presentació i comunicació de resultats.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Ús de diferents canals per comunicar i argumentar dades i idees oralment i per escrit: descripció, explicació, definició, exposició, justificació, argumentació.

Lectura crítica de textos amb contingut científic, obtinguts de fonts diverses.

Àmbit social

Quantitat d'elements químics en la Terra.
Identificació d'activitats humanes que incideixen o poden incidir sobre el medi.

Criteris d'avaluació

Calcular la densitat de diferents materials i expressar correctament el valor obtingut. Interpretar diferents tipus de fenòmens a partir del concepte de densitat. Explicar alguns fenòmens relacionats amb la variació de la densitat de l'aigua.

Diferenciar mescla heterogènia, solució i substància pura.

Dissenyar la separació dels components d'una mescla senzilla, i relacionar les tècniques aplicades amb els mètodes de separació de mesclures utilitzats en contextos quotidians o industrials.

Interpretar valors de concentracions de dissolucions.

Interpretar diferents fets i fenòmens: pressió dels gasos, difusió, dilatació, estats de la matèria i canvis d'estat a partir del model cineticomolecular de la matèria.

Descriure el model atòmic actual.

Definir i treballar els conceptes d'element químic, isòtop, ió, massa atòmica, nombre atòmic i nombre màssic.

Definir i treballar el concepte de molècula.

Interpretar les radiacions radioactives, les seves aplicacions i els efectes sobre els organismes i en particular els éssers humans. Descriure altres tipus de radiacions i les seves aplicacions. Valorar mesures preventives i protectores de les radiacions.

Utilitzar la taula periòdica per obtenir dades d'elements químics. Conèixer els símbols dels principals elements químics.

Diferenciar els canvis físics dels canvis químics.

Identificar canvis químics en l'entorn quotidià i en el cos humà, i justificar-los qualitativament. Classificar els canvis segons el tipus de reacció (àcid-base, d'oxidació i combustió, de descomposició, de precipitació, de fermentació i de putrefacció).

Utilitzar el model atomicomolecular per interpretar i representar reaccions químiques, així com la conservació de la massa en sistemes tancats.

Identificar reaccions quotidianes en què intervenen catalitzadors i explicar l'efecte dels mateixos en la velocitat de la reacció.

Utilitzar correctament els instruments (calculadora i recursos TIC, i de mesura) i les magnituds de mesura.

Ciències naturals

Aquest mòdul comú del primer nivell proporciona a l'alumnat les idees bàsiques sobre l'estructura i funcionament dels éssers vius; l'estructura i dinàmica de la Terra i del context del planeta en el sistema solar.

L'estudi de les ciències naturals permet, a través dels coneixements científics, comprendre el món com a part de la cultura generada per la humanitat al llarg de la història. La revisió de polèmiques històriques, com el canvi de model en què la Terra passa de ser el centre a esdevenir un planeta més del sistema solar, posen de manifest la importància dels factors socials en la construcció del coneixement científic.

Per altra banda, aquest mòdul també pretén introduir a l'alumnat en tot allò que no es veu a ull nu i que és comú a l'estructura de tots els éssers vius, la cèl·lula i el seu funcionament. Les diferències entre la nutrició autòtrofa i heteròtrofa permeten explicar els diferents papers que desenvolupen els éssers vius dins d'un ecosistema i, valorar les conseqüències de la seva alteració.

Posar en dubte amb idees prèvies incorrectes, molt arrelades, i oferir a l'alumnat una nova forma d'interpretar l'entorn.

L'enfocament d'aquest mòdul ha d'estar relacionat amb temes quotidians de les persones adultes, que doni resposta a problemes de l'entorn i que tingui en compte

les implicacions socials que comporten els coneixements i les aplicacions científiques actuals.

Continguts del mòdul

Identificació dels elements del sistema solar. Observació de fenòmens relacionats amb moviments i posicions del sistema Sol-Terra-Lluna.

Interpretació mitjançant models senzills de: el dia i la nit, les estacions, la durada del dia al llarg de l'any, les fases lunars i els eclipsis.

Analitzar el geocentrisme i l'heliocentrisme com les dues explicacions històriques per situar la Terra a l'Univers.

Reconeixement de la Terra com a sistema que conté els subsistemes: atmosfera, hidrosfera, biosfera i geosfera que interaccionen entre ells.

Descripció dels components de l'atmosfera i de la seva variació amb l'altitud, i justificació de la importància que té per a la vida a la Terra tant pel fet de possibilitar les combustions i la fotosíntesi, entre d'altres canvis, com per la seva funció reguladora de la temperatura.

Caracterització de la hidrosfera, aigües oceàniques i continentals. Conceptualització del cicle de l'aigua. Justificació de la importància de no malgastar l'aigua.

Descripció de la geosfera, estructura interna. Reconeixement dels materials que formen l'escorça terrestre.

Anàlisi d'alguns impactes de l'activitat humana sobre l'atmosfera i la hidrosfera.

Identificació de la cèl·lula com a unitat estructural i funcional dels éssers vius. Interpretació de la diversitat de formes, dimensions i identificació d'algunes estructures cel·lulars i el tipus de funció que realitzen. Justificació de la necessitat cel·lular de nutrients i d'energia per al creixement, per al manteniment de la vida i per a la reproducció.

Caracterització de la nutrició heteròtrofa com a procés cel·lular d'utilització de matèria orgànica i oxigen del medi per obtenir energia i elaborar les seves estructures. Caracterització de la respiració com a procés de transferència d'energia a la cèl·lula.

Caracterització de la nutrició autòtrofa (fotosíntesi) com a procés cel·lular d'utilització de la matèria inorgànica del medi i l'energia solar per elaborar les seves estructures.

Diferenciació entre la reproducció sexual i l'asexual, a nivell individu, fent especial èmfasi en si els descendents són genèticament idèntics o diferents als seus progenitors. Anàlisi d'alguns cicles biològics representatius.

Caracterització de la funció de relació com a la capacitat de les cèl·lules de captar estímuls i generar respostes.

Anàlisi d'un ecosistema proper tot identificant el paper de cadascun dels elements que el configuren. Valoració de les possibles conseqüències de la seva modificació, en termes de la transferència de matèria i energia.

Observació i descripció científica d'estructures a l'Univers i a la Terra, éssers vius i canvis en l'entorn, utilitzant el vocabulari de manera rigorosa.

Elaboració d'informes sobre el treball realitzat, en els quals es justifiquin les conclusions tant a partir de les dades recollides com de referents teòrics.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Matemàtiques

Interpretació de taules i gràfics

Utilització d'unitats de mesura

Utilització d'escales d'espai

Tecnologia

Utilització dels dispositius TIC per a l'observació, recollida i tractament de les dades i presentació i comunicació de resultats.

Establiment de relacions amb aplicacions tecnològiques.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Ús dels diferents tipus de textos per comunicar i argumentar dades i idees oralment i per escrit: descripció, explicació, definició, exposició, justificació, argumentació.

Àmbit social

Contextualització de descobriments i teories científiques en el seu moment històric.

Condicionaments socials i històrics del desenvolupament científic.

Interpretació de variables que condicionen el temps atmosfèric. Elaboració de gràfics.

Identificació d'activitats humanes que incideixen sobre el medi.

Criteris d'avaluació

Plantejar preguntes a partir de l'observació, identificar les variables que possibiliten aprofundir en la descripció del fenomen o ésser viu, recollir dades de manera sistemàtica i acurada, representar-les utilitzant esquemes, taules i histogrames, i descriure-les utilitzant amb rigor el vocabulari científic.

Posicionar el Sol, la Terra i la Lluna per explicar el dia i la nit, les estacions, la durada del dia al llarg de l'any, fases lunars, eclipsis i la longitud de les ombres.

Explicar amb idees científiques senzilles alguns fenòmens meteorològics i justificar les mesures de seguretat que calgui prendre. Enregistrar correctament les dades meteorològiques en forma de taules i gràfics, comparar les dades de diferents estacions meteorològiques i interpretar mapes del temps.

Argumentar amb criteris fonamentats científicament la necessitat d'utilitzar sosteniblement l'aigua i tot tipus de materials tant per al consum personal com a la indústria i a l'agricultura.

Reconèixer, a partir d'observacions directes i indirectes, evidències de cadascuna de les característiques dels éssers vius; es nodreixen, es relacionen, es reproduïxen i estan formats per cèl·lules, utilitzar-les per justificar què és un ésser viu.

Analitzar un ecosistema representatiu de l'entorn proper, els seus components, els principals tipus d'interacció entre ells, les cadenes tròfiques més rellevants i el flux de matèria i energia que s'hi estableix, i també les possibles successions ecològiques causades per la modificació real o teòrica de diferents variables del sistema.

Argumentar les causes i els impactes d'algunes activitats humanes en particular sobre el cicle de l'aigua i les possibles solucions que es proposen per minimitzar-ne els efectes.

Educació per a la salut

L'objectiu principal d'aquest mòdul és el desenvolupament d'estils de vida saludable, per tant, promoure actituds i conductes relacionades amb la prevenció de malalties. Per això, s'ha de proporcionar els coneixements bàsics d'anatomia i fisiologia del cos humà, per entendre els avenços de la recerca en el camp de la biomedicina; cèl·lules mare, teràpia genètica..., que permeten desenvolupar opinions pròpies i prendre les decisions adequades.

Continguts del mòdul

Interpretació de la funció de reproducció com a la transferència de material genètic.

Caracterització dels aparells genitals femenins i masculí. Interpretació del cicle menstrual. Caracterització del procés reproductiu. Reconeixement i valoració de mètodes de control de natalitat; anticonceptius i tècniques de reproducció assistida.

Identificació de malalties de transmissió sexual i valoració de mesures preventives.

Interpretació de l'alimentació i la respiració com a processos per obtenir matèria i energia per viure. Caracterització de la digestió com a procés per transformar els

aliments en nutrients i de l'assimilació com a procés d'absorció de nutrients des de medi extern al medi intern. Concepte d'alimentació equilibrada i conductes de risc relacionades amb l'alimentació.

Caracterització dels aparells, òrgans i sistemes que aporten els nutrients a la cèl·lula i n'eliminen els residus; digestiu, respiratori, circulatori i excretor, fent èmfasi en els tipus cel·lulars característics de cadascun d'ells.

Identificació dels diferents estímuls, físics i químics, i les respostes que genera el cos humà. Caracterització dels diferents receptors cel·lulars que capten estímuls.

Conceptualització de la neurona com a cèl·lula especialitzada en la captació i transmissió d'estímuls i caracterització dels centres nerviosos i dels nervis. Identificació dels òrgans del sistema nerviós com a òrgans coordinadors de diferents respostes. Identificació i avaluació de factors que afecten la salut mental.

Caracterització del sistema endocrí com a efector de respostes del cos.

Caracterització del sistema immunitari com a efector de la resposta a la detecció de substàncies alienes al cos. Anàlisi i interpretació de situacions determinades; vacunació, al·lèrgies i trasplantaments.

Recerca sobre les variables que condicionen el binomi salut-malaltia. Valoració dels efectes sobre la salut individual i col·lectiva de les conductes addictives. Valoració de la incidència de l'entorn social en les conductes i en la salut.

Valoració d'hàbits saludables com una bona alimentació, el descans i l'activitat física, i identificació d'hàbits de risc.

Valoració dels efectes negatius de determinats hàbits sobre la condició física i la salut. Actitud crítica envers aquests hàbits.

Reconeixement de la complexitat dels problemes quotidians i de la necessitat d'interrelacionar models teòrics provinents de diferents disciplines per donar-hi resposta.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Matemàtiques

Expressió de la informació recollida en forma de textos, taules i dibuixos.

Tecnologia

Utilització dels dispositius TIC per a l'observació, recollida i tractament de les dades i presentació i comunicació de resultats.

Establiment de relacions amb aplicacions tecnològiques.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Ús dels diferents tipus de textos lingüístics per comunicar i argumentar dades i idees oralment i per escrit; descripció, explicació, definició, exposició, justificació, argumentació.

Lectura crítica de textos amb contingut científic, obtinguts de fonts diverses.

Àmbit social

Valoració dels beneficis socials que comporta el desenvolupament científic i tècnic.

Criteris d'avaluació

Seleccionar la millor conclusió en funció de les evidències recollides en un procés de recerca, identificar els supòsits que s'han assumit en deduir-la, i argumentar-la tenint present raons a favor i en contra.

Explicar els processos de la digestió dels aliments i absorció dels nutrients, respiració, circulació i excreció relacionant-los amb els aparells i òrgans corresponents i amb l'intercanvi de matèria i energia amb el medi. Justificar la importància de l'alimentació equilibrada fent referència a la necessitat de nutrients a les cèl·lules.

Identificar canvis químics en l'entorn quotidià i en el cos humà, i justificar-los a partir d'evidències observades experimentalment. Cercar informació, avaluar-la críticament i prendre decisions justificades sobre l'ús que fem dels materials en l'entorn proper.

Valorar la importància del correcte funcionament del sistema nerviós, endocrí, immunitari per a l'equilibri del cos relacionant-ho amb la capacitat de les persones de captar i respondre als estímuls del medi.

Explicar el funcionament dels òrgans sexuals, relacionar el cicle menstrual amb l'ovulació i el període fèrtil, i valorar l'eficàcia dels mètodes per controlar la natalitat. Diferenciar entre mètodes anticonceptius i mètodes de prevenció de les malalties de transmissió sexual.

Utilitzar arguments relacionats amb el funcionament del cos humà per justificar el risc del tabac, l'alcohol i altres drogues. Valorar la importància la higiene personal i els hàbits saludables com l'alimentació variada i equilibrada, l'exercici físic i el descans per a l'equilibri i el bon desenvolupament personal.

MÒDULS COMUNS DE NIVELL II

Matemàtiques III

Amb aquest mòdul es pretén posar a l'abast de l'alumnat aquells coneixements que necessita per poder expressar un problema matemàtic fent servir les expressions algebraïques, la finalitat de les quals serà la resolució de problemes fent servir equacions de primer grau i sistemes de dues equacions amb dues incògnites arribant fins a les equacions de segon grau.

L'objectiu fonamental de l'ensenyament de les tècniques que permeten transformar expressions algebraïques és que es puguin fer autònomament, així com utilitzar les transformacions algebraïques per la resolució d'equacions.

Dins d'aquest mòdul es tracten les equacions de primer i de segon grau. En aquest sentit, el mòdul fa èmfasi en el fet que la resolució d'equacions ha d'anar lligada a la resolució de problemes on es treballarà l'àlgebra i la seva aplicació a l'hora de fer-la servir en les funcions. També es tracta la resolució de problemes d'una i dues equacions. Es tracta de posar en pràctica els coneixements adquirits per tal de resoldre problemes reals, cosa que permet veure la finalitat de les matemàtiques.

Finalitza amb una introducció a la trigonometria on es poden aplicar els coneixements algebraics per a la resolució de problemes de triangles rectangles. Es defineixen els conceptes de sinus i cosinus d'un angle i les seves relacions en un triangle rectangle. Finalitza amb l'aplicació dels coneixements de trigonometria a la resolució de triangles rectangles.

Continguts del mòdul

- Traducció d'enunciats en llenguatge ordinari al llenguatge algebraic.
- Transformació de les expressions algebraïques. Monomis i polinomis.
- Operacions amb polinomis senzills, factor comú i reducció de termes semblants.
- Valor numèric dels polinomis.
- Equacions de primer grau. Resolució de problemes.
- Sistemes d'equacions. Resolució pels diferents mètodes: substitució, igualació reducció. Resolució de problemes.
- Resolució gràfica d'equacions de primer grau.
- Resolució gràfica de sistemes d'equacions.
- Equacions de segon grau. Resolució de problemes.
- Raons trigonomètriques d'un angle agut d'un triangle rectangle. Concepte de sinus, cosinus i tangent. Resolució de problemes mitjançant l'aplicació de les relacions trigonomètriques.
- Les raons trigonomètriques a la calculadora.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Ciències naturals

Expressió de nombres en forma de potència com en l'estudi de l'àtom i les reaccions químiques. Càlculs estequiomètrics. Distàncies entre planetes i moviments planetaris.

Caracterització de la matèria i relació entre les diferents propietats característiques de la matèria. Força i moviment, estudi de les forces d'interacció a distància i estudi de les diferents equacions dels moviments com també la resolució d'aquestes. Identificació de les dades conegudes i les que manquen per decidir el mètode de resolució del problema.

Resolució de problemes d'electricitat, energies, potències i totes les aplicacions de l'àlgebra en la utilització de les diferents fórmules que surten en els diferents àmbits de la ciència.

Tecnologia

Interpretació i treball amb esquemes o plànols a escala.

Resolució de totes les fórmules de tecnologia aplicant els coneixements adquirits amb l'àlgebra. Identificació de les variables conegudes d'un problema tecnològic i decidir quin mètode fer servir per trobar aquelles que manquen.

Expressar en forma de potència totes aquelles magnituds molt grans o molt petites.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Entendre l'àlgebra en un llenguatge de comunicació d'idees científiques.

Transformar un problema escrit en una expressió algebraica.

Àmbit social

Entendre i aplicar fórmules bàsiques de l'economia.

Aplicació de l'àlgebra a problemes de proporcionalitat directa o inversa.

Criteris d'avaluació

Expressar per escrit raonaments, conjectures, relacions quantitatives observades i informacions que incorporin elements matemàtics, simbòlics o gràfics i contrastar-los amb els dels companys.

Operar amb expressions algebraiques de primer i segon grau.

Identificar equacions i sistemes i classificar-los segons el grau, el nombre d'incògnites i el nombre de solucions.

Organitzar i interpretar informacions diverses mitjançant relacions de dependència en situacions quotidianes. Saber expressar de forma algebraica problemes de la vida quotidiana.

Poder arribar a decidir el mètode més adient de resolució de problemes identificant les variables conegudes i les desconegudes, fent servir els coneixements d'àlgebra i poder avançar una solució raonada als problemes.

Reduir problemes complexos a altres més senzills que facilitin la resolució buscant relacions entre les diferents variables.

Afrontar situacions problemàtiques mitjançant el plantejament i la resolució d'equacions de primer i segon grau i sistemes per mètodes analítics o gràfics.

Utilitzar la calculadora de manera reflexiva, controlant-ne els seus resultats parcials i finals, per resoldre de manera àgil les tasques de càlcul.

Obtenir raons trigonomètriques d'angles aguts per mètodes gràfics o mitjançant calculadores i, donada una raó trigonomètrica, saber trobar l'angle a què correspon. Aplicar-ho a la resolució de triangles rectangles.

Matemàtiques IV

En aquest mòdul es treballarà tot allò relacionat amb el tractament de dades i les seves formes de representació. El mòdul explica les diferents maneres de representar

les funcions, relacionant-les amb les expressions algebraiques que s'han estudiat a matemàtiques II.

L'estudi del sistema cartesià i la seva construcció. La representació es farà fent servir les taules de valors i amb la seva representació es treballarà el mètode de resolució gràfica d'equacions de primer grau i sistemes d'equacions.

La primera part té com a finalitat l'estudi de la representació de funcions de primer i segon grau, a partir de la creació d'una taula de valors així com veure les tendències de diferents funcions i la seva interpretació.

Es pretén, bàsicament, millorar les capacitats de les persones per manipular conjunts de dades organitzades en forma de taula, d'on extreure informació i deduir dades noves; i també, per interpretar i produir representacions gràfiques per visualitzar certes tendències o poder fer comparacions, amb altres conjunts de dades.

La segona part del mòdul treballa els conceptes bàsics de l'estadística de manera contextualitzada, per entendre i interpretar alguns conceptes propis de les ciències socials, és un mètode que permet ajudar a tenir criteri sobre certs fenòmens que no tenen una única causa al seu darrere i, per tant, es poden prendre decisions que poden establir noves tendències en el desenvolupament dels fenòmens estudiats.

També inclou continguts referents a la probabilitat, ja que està relacionada amb l'estadística.

El mòdul permet que les persones que el cursin es familiaritzin amb algunes mesures estadístiques fonamentals per a l'anàlisi de la realitat social; en particular els paràmetres de centralització i els paràmetres de dispersió com la moda, la mitjana, la desviació estàndard, la variància.

Finalment s'introdueixen els continguts que fan referència al càlcul de probabilitats.

Continguts del mòdul

Sistema de referència cartesiana, interpretació i construcció. Representació de gràfiques cartesianes.

Representació de funcions de primer grau. Resolució gràfica d'equacions de primer grau.

Càlcul del punt d'intersecció de dues gràfiques lineals: resolució gràfica d'un sistema d'equacions.

Representació gràfica de funcions de segon grau. Altres funcions d'interès.

Reconeixement dels períodes de creixement i de decreixement en un gràfic. Reconeixement de tendències. Determinació dels valors màxims i mínims.

Distinció entre el creixement lineal i exponencial.

Magnituds que varien en el temps. Elaboració de gràfics estadístics temporals. Lectura i interpretació de taules i gràfiques temporals.

Variabls discretes, contínues, qualitatives, quantitatives. Variabls independents diferents del temps.

Formes de representació de les relacions entre magnituds: la taula i el gràfic, tipus de gràfics. Lectura i interpretació de gràfiques estadístiques: diagrames de barres i polígons de freqüències.

Obtenció d'informació qualitativa i quantitativa a partir dels gràfics i taules estadístiques de variable discreta.

Organització de les dades. Representació gràfica i tabular. Elaboració de taules de valors de doble entrada.

Identificació de la població objecte d'estudi i de la variable estadística que s'hi vol analitzar.

Distribució d'una variable: freqüència absoluta i freqüència relativa.

Paràmetres de centralització: mitjana aritmètica, mode i mediana.

Paràmetres de dispersió: recorregut, desviació mitjana i desviació típica.

Probabilitat teòrica i probabilitat experimental.

Freqüència absoluta i freqüència relativa.
Les lleis dels grans nombres.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Física i química
Interpretació de les diferents gràfiques de la cinemàtica, per identificar els diferents moviments.
Construcció de les gràfiques velocitat-temps, posició-temps i acceleració-temps.
Calibratge de les molles per fer un dinamòmetre.
Ciències naturals
Lleis de l'herència, aspectes de la combinatòria i probabilitat, lleis de Mendel i els primers estudis de la genètica.
Tecnologia
Interpretació de les diferents gràfiques i taules que es pugin treballar, classificacions de materials per propietats característiques, diagrames d'esforços de materials, etc.
Resolució de problemes tecnològics.
Utilització dels dispositius TIC per a l'observació, recollida i tractament de les dades i presentació i comunicació de resultats.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit social
Lectura i interpretació de taules estadístiques i gràfics de línies, de barres, sectors.
Interpretació de piràmides de població.
Estudis estadístics relacionats amb l'economia.
Fonts estadístiques. Lectura d'escales gràfiques.

Criteris d'avaluació

Representar en un sistema de coordenades cartesianes fenòmens en què hi hagi una dependència lineal o afí o quadràtica, a partir de parells de valors donats en una taula o obtinguts de manera empírica o amb la utilització de l'expressió algebraica.

Representar en un sistema de coordenades cartesianes, altres tipus de gràfics lligats a exemples concrets.

Relacionar dades recollides de manera ordenada en forma de taula; reconèixer-hi els conceptes i les relacions matemàtiques que continguin, fent ús de models matemàtics elementals i saber-les expressar mitjançant el llenguatge natural.

Aplicar algorismes de càlcul amb la calculadora per trobar els resultats d'expressions aritmètiques, construir taules funcionals o explorar pautes i regularitats numèriques.

Interpretar informació estadística donada en forma de taules, gràfiques o paràmetres i treure'n conclusions.

Calcular paràmetres de centralització, mode, mitjana aritmètica i mediana, i de dispersió, recorregut, desviació mitjana i desviació típica, que facilitin l'estudi d'una variable estadística i la comparació de la seva distribució en poblacions diferents.

Construir taules de freqüències, representar gràficament dades estadístiques i emprar programes informàtics adequats.

Llegir i interpretar informació estadística donada en forma de taules, gràfiques o paràmetres i treure'n conclusions.

Participar en debats, realitzar exposicions verbals, escrites o visuals, resumir oralment i per escrit el contingut d'una explicació oral o escrita senzilla, sempre emprant el lèxic propi de les ciències experimentals i tenint present la correcció en l'expressió.

Construir taules de freqüències, representar gràficament dades estadístiques i emprar programes informàtics adequats.

Fer recompte de possibilitats mitjançant diagrames en arbre, tècniques combinatories o altres mètodes.

Calcular probabilitats de successos a partir del coneixement de les principals lleis i regles que hi fan referència.

Física i química II

En aquest mòdul comú del segon nivell s'hi estudien les forces de la natura, així com els seus efectes, un dels quals és el moviment. També s'hi treballa l'energia i la seva relació amb el canvi.

S'ha de fer servir el llenguatge de la ciència, el qual és indissociable pel mateix coneixement científic. Aquest llenguatge es concreta descrivint els fets, els fenòmens, d'explicar-los i de justificar-los.

S'ha de treballar el mòdul a partir del plantejament de preguntes i la resolució de problemes, buscant sempre relacions amb l'entorn quotidià a fi de transferir el nou coneixement a la interpretació d'altres fenòmens i a l'actuació conseqüent i responsable.

Continguts del mòdul

Caracterització de les forces com a interacció. Mesura i representació gràfica de les forces. Diferenciació entre diferents tipus de forces.

Reconeixement de la relació entre força i deformació en els cossos elàstics.

Caracterització de la llei de la gravitació universal i la seva aplicació en l'anàlisi del moviment de diversos tipus d'astres i de les naus espacials. Identificació de problemes generats per la ingravidesa.

Identificació del pes dels objectes i el seu centre de gravetat.

Identificació de magnituds que descriuen els moviments.

Anàlisi qualitativa dels moviments rectilinis i curvilinis.

Interpretació de gràfiques de moviment rectilini uniforme i de moviment rectilini uniformement variat.

Anàlisi de la pressió exercida per sòlids, líquids i gasos. Anàlisi de fenòmens de la vida quotidiana que s'expliquen pel concepte de pressió.

Identificació de les variables que influeixen en el valor de la pressió atmosfèrica.

Caracterització de les lleis de Newton i la seva aplicació a la identificació i anàlisi de moviments i forces en la vida quotidiana. Anàlisi experimental de la caiguda lliure i de la independència de la seva acceleració envers la massa.

Identificació de l'energia i la seva relació amb el canvi. Reconeixement de la transferència d'energia en forma de calor i treball.

Diferenciació entre energia cinètica i potencial a partir d'analitzar exemples.

Anàlisi de la conservació i dissipació de l'energia en les transferències energètiques.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Matemàtiques

Ús de nombres grans i molt petits; expressió de nombres en forma de potència.

Resolució d'equacions lineals.

Realització d'operacions combinades, percentatges.

Utilització d'unitats de mesura.

Ús i representació de gràfiques.

Tecnologia

Utilització dels dispositius TIC per a l'observació, recollida i tractament de les dades i presentació i comunicació de resultats.

Ús racional i estalvi de materials.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Ús de diferents canals per comunicar i argumentar dades i idees oralment i per escrit: descripció, explicació, definició, exposició, justificació, argumentació.

Lectura crítica de textos amb contingut científic, obtinguts de fonts diverses.

Àmbit social

Anàlisi del moviment dels astres.

Criteris d'avaluació

Definir el concepte de força i explicar de quines maneres poden actuar les forces.

Descriure com es mesuren les forces, i quines són les seves característiques i unitats.

Interpretar de forma senzilla els moviments dels astres i de les naus espacials.

Resoldre problemes de força gravitatòria i elèctrica.

Diferenciar els conceptes de massa i pes i aplicar-los a la resolució de problemes.

Calcular la força resultant que actua sobre un cos.

Definir i saber treballar amb els conceptes de moviment, repòs, sistema de referència, posició, trajectòria, desplaçament, velocitat i acceleració.

Descriure i resoldre problemes del moviment rectilini uniforme i del moviment rectilini uniformement variat i el moviment curvilini.

Conèixer i poder interpretar gràfiques de moviment rectilini uniforme i de moviment rectilini uniformement variat.

Utilitzar les lleis de Newton per justificar, en casos quotidians, la relació entre les forces que actuen sobre un cos i les característiques del seu moviment, incloent-hi el cas de l'equilibri.

Identificar la caiguda lliure com un exemple de moviment rectilini uniformement variat.

Definir el concepte d'energia i descriure la seva relació amb el canvi.

Interpretar fenòmens en termes de transferència d'energia en forma de treball o calor.

Diferenciar l'energia cinètica, la potencial i la mecànica.

Utilitzar el coneixement científic per identificar preguntes i obtenir conclusions, a partir d'evidències, amb la finalitat de comprendre i ajudar a prendre decisions sobre el món natural i els canvis produïts per l'activitat humana.

Relacionar la ciència amb els factors que caracteritzen el desenvolupament econòmic i social tot cercant propostes solidàries i sostenibles.

Utilitzar correctament els instruments, calculadora i recursos TIC, de dibuix i de mesura, i les magnituds de mesura.

Dissenyar petites investigacions o recerques, a través de les TIC i d'altres fonts, per donar resposta a preguntes i problemes relacionats amb els continguts del mòdul. Mostrar les competències comunicatives suficients per elaborar un informe estructurat dels resultats de la investigació. Argumentar les conclusions.

Biologia i geologia

Amb aquest mòdul es posen a l'abast de l'alumnat aquells coneixements que proporcionen maneres de comprendre el planeta, la seva evolució i els problemes més rellevants.

Els continguts estan distribuïts en quatre grans blocs:

En el primer bloc la geologia, que s'aborda a partir de l'estudi de la història de la Terra i dels seus canvis a partir d'introduir la teoria de la tectònica de plaques.

En el segon bloc s'estudia el fenomen de la transmissió hereditària dels éssers vius d'una generació a una altra.

En el tercer bloc es tracta l'origen de la vida a la Terra i l'origen de la diversitat dels organismes que l'habiten. Aquestes dues grans qüestions permetran introduir les teories evolucionistes, així com conèixer les diferents etapes de l'evolució dels homínids que han portat fins a l'espècie humana.

El fet que cap altra espècie és capaç de modificar el seu medi com ho fan els humans, ens conduirà cap al darrer bloc de continguts que permetrà analitzar críticament els models d'intervenció sobre les primeres matèries, l'energia i els residus.

Continguts del mòdul

Identificació de principis i procediments que permeten reconstruir la història de la Terra. Reconeixement del temps geològic: magnituds i datacions absolutes i relatives. Caracterització de les eres geològiques i ubicació de fets geològics i biològics rellevants.

Identificació de plaques litosfèriques: moviments i límits. Distribució de volcans i sismes. Ús d'escala de mesura de sismes: intensitat i magnitud. Interpretació de la història dels continents i oceans.

Cerca d'informació sobre riscos geològics, propers o llunyans, associats a la dinàmica terrestre i anàlisi de les mesures de predicció i prevenció.

Aproximació a la conceptualització de la Terra com un sistema que s'autoregula. Anàlisi de les conseqüències d'algunes activitats humanes en funció de la teoria Gaia.

Identificació de la variabilitat de les persones: caràcters hereditaris i no hereditaris. Definició de fenotip. Les cèl·lules com a vehicle de transmissió dels caràcters hereditaris.

Caracterització dels cromosomes com a estructura que es conserva, es duplica i es transfereix per mitosi/meiosi. Identificació dels cromosomes com a transmissors de la informació genètica. Similituds i diferències entre la mitosi i la meiosi a nivell general.

Identificació de l'ADN com una de les substàncies de les quals estan formats els cromosomes: la seva composició, estructura i funcions biològiques. Aproximació al concepte de gen. Anàlisi d'un cariotip. Conceptualització de les mutacions.

Caracterització de la teoria cromosòmica de l'herència i transmissió dels caràcters hereditaris. Determinació cromosòmica del sexe.

Aproximació històrica a la genètica: des de Mendel i els primers estudis de genètica fins al projecte genoma humà. Valoració de les aplicacions de l'enginyeria genètica en diferents camps (els aliments transgènics, la clonació i el genoma humà) i de les repercussions en els éssers humans i en els ecosistemes.

Exposició i anàlisi d'algunes teories sobre l'origen de la vida a la Terra.

Caracterització de l'evolució com a procés pel qual les espècies s'han anat succeint a partir de canvis que es transmeten de generació a generació. Identificació del concepte d'espècie. Explicació de l'evolució a partir d'identificar-ne proves.

Comparació entre el lamarckisme, darwinisme i altres teories actuals generades per la ciència per explicar l'origen, transmissió i selecció dels canvis.

Anàlisi de la biodiversitat en la història dels éssers vius: dels primers microorganismes als organismes pluricel·lulars.

Identificació de les principals etapes en el procés de l'evolució dels homínids. Anàlisi de les causes, processos i conseqüències d'alguns problemes ambientals, com ara la generació de residus, la pluja àcida, la disminució de la capa d'ozó i l'augment del diòxid de carboni atmosfèric. Argumentació de mesures preventives i correctores per afrontar alguns d'aquests problemes i concreció de propostes d'actuació a l'entorn proper.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Matemàtiques

Ús de nombres grans i molt petits; expressió de nombres en forma de potència.

Resolució de problemes.
Realització d'operacions combinades, percentatges.
Ús de representacions gràfiques amb diagrames de sectors i de barres.
Tecnologia
Utilització dels dispositius TIC per a l'observació, recollida i tractament de les dades i presentació i comunicació de resultats.
Valoració de l'estalvi de materials.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació
Ús dels diferents tipus de textos lingüístics per comunicar i argumentar dades i idees oralment i per escrit: descripció, explicació, definició, exposició, justificació, argumentació.
Lectura crítica de textos amb contingut científic, obtinguts de fonts diverses.
Àmbit social
Reconeixement de variables socioeconòmiques que condicionen canvis en el medi, relleu i en el paisatge.
Reflexió ètica sobre l'abast d'algunes propostes científiques amb incidència social.

Criteris d'avaluació

Justificar alguns fenòmens geològics fent referència a la teoria de la tectònica de plaques.
Reconèixer les característiques bàsiques del cicle cel·lular i descriure el procés de la reproducció cel·lular, identificant les diferències i similituds bàsiques entre la mitosi i la meiosi i el seu significat biològic.
Interpretar la transmissió d'alguns caràcters hereditaris, incloent-hi certes malalties, mitjançant mecanismes genètics. Relacionar alguns mètodes d'enginyeria genètica amb les seves bases científiques. Valorar les implicacions ètiques d'algunes d'aquestes tècniques.
Mostrar evidències de l'evolució de les espècies i argumentar alguns processos que la fan possible, interpretant-les mitjançant teories evolutives actuals.
Identificar i valorar d'alguns riscos derivats dels processos geològics interns i externs i la seva relació amb algunes activitats humanes.
Cercar informació, avaluar-la críticament i prendre decisions justificades sobre alguns casos dels efectes de l'activitat humana en el medi: contaminació, desertificació, afebliment de la capa d'ozó i producció i gestió dels residus.
Plantejar hipòtesis justificades sobre el procés de formació d'un relleu determinat.

Tecnologia

Un dels objectius bàsics del mòdul és apropar les persones al coneixement dels diferents elements que formen part de l'habitatge i l'evolució al llarg del temps. Un segon objectiu és l'estudi de l'electricitat i del corrent elèctric, així com dels instruments i aparells d'ús quotidià. Inici en el dibuix tècnic.
És important el treball de les normatives específiques que els diferents professionals especialitzats han de conèixer a l'hora d'intervenir en un projecte col·lectiu, i cal destacar les normes de seguretat que s'han de complir i la necessitat que les diferents simbologies siguin prou internacionals perquè puguin ser utilitzades per qualsevol col·lectiu professional.
Per altra banda, es pretén afavorir un sentit crític respecte dels avantatges i els inconvenients que ens reporta la tecnologia en una societat cada vegada més tecnificada i on els aparells i les màquines formen part de la nostra vida quotidiana i laboral.

Continguts del mòdul

Interpretació dels diferents elements que intervenen en la instal·lació d'un habitatge.

Lectura, interpretació i utilització dels manuals d'instruccions d'aparells habituals a casa.

Fer el croquis d'un objecte.

Dibuixar a escala la planta, l'alçat i el perfil d'un objecte.

Càlcul de les mides reals d'un objecte a partir d'un dibuix a escala.

Representació i identificació de símbols convencionals i d'elements i esquemes elèctrics.

Tria de les eines i instruments més adients per a l'operació que s'ha de realitzar.

Identificació i descripció dels components d'un objecte.

Desmuntatge d'un objecte en els seus elements i posterior muntatge.

Observació de les relacions entre els elements que constitueixen un objecte.

Elaboració de treballs i projectes i la seva divulgació.

Tècniques de reparació i conservació de l'habitatge.

Evolució de l'habitatge al llarg del temps.

Simbologia i normalització en el dibuix tècnic.

Plans de projecció: alçat, planta i perfil.

Funcionament d'un circuit elèctric i els seus components.

Connexions amb altres matèries de l'àmbit

Matemàtiques

Interpretació de taules i gràfics.

Ús d'unitats de mesura.

Realització d'operacions combinades, percentatges.

Resolució d'equacions lineals.

Física i química

Utilització de l'energia.

Ús de normes de seguretat.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Ús dels diferents tipus de textos lingüístics per comunicar i argumentar dades i idees oralment i per escrit: descripció, explicació, definició, exposició, justificació i argumentació.

Lectura crítica de textos amb contingut científic obtinguts de fonts diverses.

Àmbit social

Reconeixement de les necessitats humanes, així com l'evolució de l'habitatge al llarg del temps.

Reconeixement de variables socioeconòmiques que condicionen canvis en el medi, relleu i en el paisatge.

Reflexió ètica sobre l'abast d'algunes propostes científiques amb incidència social.

Criteris d'avaluació

Reconeixement i valoració de l'evolució tecnològica als habitatges.

Descriure i identificar els elements de les diferents instal·lacions domèstiques per tal de comprendre el seu funcionament, el cost de la seva utilització, així com les mesures de seguretat que cal preveure.

Proposar estratègies d'estalvi d'energia i aigua a les llars així com d'automatització aplicada a casos reals o simulats.

Descriure el funcionament i l'aplicació de circuits electrònics senzills.

Utilitzar correctament els instruments de mesura i de dibuix.

ÀMBIT SOCIAL

L'àmbit social té com a finalitat ajudar les persones adultes a organitzar, estructurar i ampliar la percepció del món en què es desenvolupen.

La percepció de l'àmbit social varia segons els coneixements previs, l'ambient cultural, el nivell econòmic, les relacions laborals i socials, el lloc de residència i de procedència i multitud d'altres factors, però un element important en aquest àmbit és la informació que trameten els mitjans de comunicació.

La finalitat de l'àmbit social és ajudar la persona adulta a desplegar plenament la seva capacitat de ser membre de ple dret de la societat, amb coneixement del moment i el lloc on viu, del bagatge històric i el seu paper com a actor social. Aquest àmbit inclou un conjunt de matèries molt variades, però que tenen un punt de contacte que és la seva presència en la vivència de la persona, en tant que ocupa un espai físic, té uns antecedents que es perden en el temps, forma part d'una societat en el desenvolupament de la qual participa activament i, a més, té uns criteris estètics que es manifesten en diferents formes artístiques.

L'àmbit social ha de desenvolupar la consciència ciutadana de l'alumnat. Aquesta consciència els permetrà donar sentit a les relacions entre el passat, el present i el futur, i a la seva identitat territorial i cultural. La identitat territorial i cultural permet, per la seva banda, l'adquisició d'una consciència de territorialitat, bàsica per entendre la globalització i per poder emetre judicis i prendre decisions sobre l'impacte territorial i ambiental de determinades decisions polítiques i econòmiques que afecten simultàniament les realitats més properes i les més distants.

La consciència ciutadana és imprescindible perquè l'alumnat pugui:

Intervenir en la vida laboral, social i política.

Prendre decisions en relació amb la defensa del patrimoni cultural i natural i l'ús sostenible del medi.

Participar en la millora de la convivència democràtica.

Defensar la justícia social, la solidaritat i l'equitat.

Aquest món globalitzat exigeix la formació d'una ciutadania amb capacitat d'anàlisi i raonament que aprengui a buscar, seleccionar i utilitzar la informació de manera sistemàtica i crítica i, alhora, que aprengui a desenvolupar la capacitat d'empatia per comprendre la diversitat existent en el món.

L'àmbit social ha d'ajudar l'alumnat perquè reflexioni sobre el seu propi procés d'aprenentatge. Quan l'alumnat pren consciència del que sap o creu saber i és capaç de comunicar-ho, està en disposició de compartir-ho amb els altres i, si s'escau, de modificar-ho.

Competències pròpies de l'àmbit

El coneixement de l'àmbit social contribueix al desenvolupament de les competències bàsiques en l'educació de les persones adultes.

Les competències pròpies de l'àmbit social estan estretament vinculades al bloc de competències bàsiques centrades a conèixer i habitar el món.

Percebre, comprendre i interpretar l'espai real i virtual, per situar-s'hi, orientar-s'hi i desplaçar-s'hi utilitzant croquis, plànols, mapes i altres representacions cartogràfiques.

Analitzar i valorar diferents realitats i sistemes d'organització social, política i econòmica passats i presents per contribuir a la construcció d'una societat més justa, solidària i democràtica.

Analitzar i interpretar la interacció que es produeix entre l'entorn i l'activitat humana, per percebre els canvis socials i ambientals com a resultat de la utilització del medi i els seus recursos per part de les societats.

Comprendre la interrelació i interdependència dels agents, els fets i els fenòmens socials, per conèixer en un món global i plural.

Contribuir en la construcció d'un nou model de societat basat en els principis de desenvolupament sostenible, afavorint les pràctiques basades en l'ús responsable, racional, solidari i democràtic dels recursos.

Respectar i assumir la diversitat cultural com a font de riquesa personal i col·lectiva, per enriquir la pròpia identitat i afavorir la convivència.

Desenvolupar un pensament crític i creatiu, analitzant els problemes socials rellevants i proposant solucions i alternatives a través del diàleg, l'empatia i la cooperació.

Participar de forma activa en la presa de decisions en assumptes individuals i col·lectius i adquirir el sentit de responsabilitat compartida envers el patrimoni cultural i natural, exercint una ciutadania responsable i compromesa en les comunitats de pertinença.

Aportacions de l'àmbit a les competències bàsiques

L'àmbit social té com a finalitat proporcionar a l'alumnat els coneixements i habilitats per conviure i habitar el món, per esbrinar els orígens i les causes dels problemes socials actuals i aprendre a participar en la societat com a membre actiu.

Coneixement i anàlisi sobre la societat actual.

La contribució a l'assoliment de totes les altres competències bàsiques és significativa i se centra en els aspectes següents:

Les competències comunicatives

Elaborar el discurs propi de les ciències socials a partir de les competències lingüístiques, descripció, explicació, justificació, interpretació i argumentació, per donar sentit a la informació i construir coneixement.

Descodificar i utilitzar diferents tipus de llenguatges, icònics, simbòlics, cartogràfics, audiovisuals, informàtics, etc., per comprendre i interpretar la realitat.

Utilitzar adequadament el vocabulari propi de les ciències socials per a la construcció d'un discurs científic, precís i rigorós.

Adquirir habilitats comunicatives en situacions d'interacció oral, d'exposició i comunicació de resultats i de debats oberts o reglats.

Valorar les manifestacions artístiques, històriques i contemporànies per desenvolupar el sentit estètic i la capacitat d'emocionar-se.

Les competències metodològiques

Buscar, obtenir, organitzar i interpretar la informació a partir de fonts diverses, directes i indirectes, escrites, gràfiques, audiovisuals, i amb diferents suports, especialment els relacionats amb les TIC.

Distingir entre informacions rellevants i anecdòtiques i entre informacions objectives i subjectives, per copsar la intencionalitat dels missatges.

Contrastar la informació a partir de fonts diverses, comparant-la per tal de desenvolupar un pensament crític i creatiu.

Utilitzar els nombres i el càlcul, la proporcionalitat, els percentatges, les taxes, els índexs, etc., aplicats a la cronologia i l'anàlisi de fenòmens.

Utilitzar tècniques de representació geomètrica per descriure, raonar i projectar formes dels objectes i els espais.

Utilitzar amb propietat instruments i tècniques per dibuixar, mesurar i calcular.

Recollir, interpretar i comunicar informació de taules i gràfics.

Plantejar-se preguntes per desenvolupar un pensament complex, crític, creatiu i amb capacitat de presentar alternatives.

Utilitzar i dominar tècniques i estratègies per organitzar i sistematitzar la informació, resums, esquemes, mapes conceptuals, bases d'orientació, etc.

Estructura de l'àmbit

Els continguts de l'àmbit s'articulen en dos cursos: el primer consta d'una combinació de coneixements històrics i geogràfics i el segon es destina prioritàriament a l'organització econòmica i geopolítica del món contemporani i l'ensenyament de la història actual.

Atesa la riquesa i complexitat de fets, situacions i problemes geogràfics i històrics es fa necessària una selecció i una seqüència dels continguts que permeti a l'alumnat adquirir coneixements bàsics i fonamentals per seguir aprenent i poder desenvolupar un pensament històric, geogràfic i social autònom.

L'anàlisi de problemàtiques socials, utilitzant informacions de diferents fonts i perspectives, i abordant els conflictes d'interessos entre els diversos agents socials que intervenen, així com la cerca de solucions per la via del consens.

Encara que en els ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes es presentin els continguts organitzats per àmbits, per l'assoliment de les competències bàsiques és convenient establir relacions entre els diferents àmbits sempre que sigui possible.

La formació del pensament històric suposa l'aprenentatge d'aquelles capacitats que permetran a l'alumnat donar sentit al passat: comprendre els fets i els problemes objecte d'estudi de la història, per després analitzar-los i contrastar-los.

El desenvolupament de la consciència històrica haurà de permetre a l'alumnat construir la seva historicitat com a conseqüència de les interrelacions entre el passat, el present i el futur, haurà de ser capaç de percebre la presència del passat en el present i poder projectar-se del present cap al futur.

L'ensenyament del coneixement geogràfic ha de convertir en intel·ligibles els territoris propers i els més allunyats, ha de permetre a l'alumnat ubicar-se en relació amb les decisions espacials i socials i obtenir coneixement, habilitats i actituds per actuar de manera responsable, individualment i col·lectiva en el territori.

El coneixement geogràfic té com a objectiu ensenyar a pensar l'espai en un món global. El raonament geogràfic, aplicat en un territori, ha de ser dinàmic i contemplar una pluralitat d'escales. Implica aprendre a analitzar els diferents elements que caracteritzen un territori, triant el nivell espacial més adequat per a tractar cada problema. La geografia permetrà l'alumnat vincular la idea de lloc amb la idea de cultura, i la idea de globalitat amb la d'interdependència i complexitat. Així podran entendre que la nostra quotidianitat ve determinada avui pels canvis que tenen lloc arreu del planeta i el que succeeix en el nostre medi local influeix en el desenvolupament d'altres territoris allunyats. Per això és molt important educar en la responsabilitat envers les nostres accions individuals i col·lectives en la construcció del sistema-món.

Mòduls comuns

Nivell I

Ciències Socials I i educació per a la ciutadania

Geografia I

Història I

Nivell II

Ciències socials II i moviments migratoris

Geografia II

Història II

Mòduls opcionals

Arts i artistes

Viatjar per Catalunya

La globalització

Catalunya dins l'Espanya del segle XX

Orientacions metodològiques

L'ensenyament de les ciències socials s'ha de basar en l'ús de les fonts i recursos diversos per obtenir informació, per interpretar-la i comunicar-la de manera eficaç

i comprensible. Cal potenciar l'observació directa i indirecta, la lectura de diferents documents i fonts orals i, especialment, cal ensenyar-los a treballar amb les TIC i els mitjans de comunicació.

S'han de crear situacions que permetin a l'alumnat expressar les seves representacions socials, geogràfiques i històriques amb l'objectiu d'analitzar i valorar els seus orígens i la seva racionalitat.

S'ha de fomentar el lligam entre el passat, el present i el futur.

La comparació de diferents situacions, problemes o fets, prèviament contextualitzats en la societat que els ha generat, i entre civilitzacions, cultures o societats properes o allunyades en l'espai i en el temps.

La construcció de models d'explicació i interpretació dels fets, problemes o situacions socials, històriques i geogràfiques.

Els mètodes de treball orientats a formular hipòtesis i explicacions precises, exposar maneres de fer diferents, resoldre problemes, buscar possibles solucions i alternatives, argumentar opinions sobre fets i idees, etc.

L'ensenyament de les ciències socials ha d'apostar, finalment, per un enfocament interdisciplinari que integri manifestacions diverses de les societats humanes, ubicades en l'espai i en el temps, com ara la literatura, la ciència, la tècnica o el pensament, possibilitant que l'alumnat transvasi continguts entre els diversos àmbits.

Amb l'avaluació formativa, s'ha de potenciar l'avaluació en l'acció, és a dir, l'avaluació de l'elaboració i aplicació de projectes d'intervenció social en la comunitat (problemes socials, patrimoni natural i cultural, memòria històrica, sostenibilitat, etc.).

Objectius de l'àmbit

1. Identificar, localitzar i analitzar, a diferents escales espacials i temporals, els elements bàsics que caracteritzen el medi natural, social i cultural. Comprendre el territori com a resultat de les interaccions al llarg del temps entre els grups humans i els recursos disponibles, valorant les conseqüències econòmiques, socials i polítiques i mediambientals que se'n deriven i la necessitat de garantir la sostenibilitat.

2. Reconèixer les principals unitats paisatgístiques del món, Europa, Espanya i Catalunya i valorar-les en la seva diversitat, en tant que productes del temps i de la relació entre elements físics i humans.

3. Identificar els processos i mecanismes que regeixen els fets i la interrelació entre fenòmens polítics, econòmics, socials i culturals. Conèixer la multicausalitat dels fets i les seves conseqüències i valorar el paper dels homes i de les dones com a subjectes individuals i col·lectius dels processos.

4. Identificar i localitzar en el temps i en l'espai els processos i esdeveniments rellevants de la història del món.

5. Assolir una perspectiva global de l'evolució de la humanitat que faciliti la comprensió de la pluralitat i de la diversitat social i cultural, i aplicar aquests coneixements en la interpretació del present, la comprensió del passat i la construcció del futur.

6. Prendre consciència de pertinença a diferents àmbits socials i culturals i de la igualtat de drets i deures dels individus, reconèixer la diversitat com a element enriquidor de la convivència, emetre judicis fonamentats i manifestar actituds de respecte cap a valors i opinions diferents del propi.

7. Valorar el patrimoni cultural com a herència i llegat dels grups humans i manifestació de la seva riquesa i diversitat. Comprendre els elements bàsics de les manifestacions artístiques dins del seu context.

8. Expressar i comunicar els continguts de l'àmbit de forma personal i creativa, seleccionant i interpretant dades i informacions expressades per mitjà de llenguatges diversos (lingüístics, numèrics, gràfics, multimèdia i audiovisuals) i reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge.

9. Utilitzar les llengües com a eina per a construir coneixement, per comunicar-lo i compartir-lo amb els altres, a partir del desenvolupament de les competències lingüístiques pròpies de l'àmbit (descripció, explicació, justificació, interpretació i argumentació).

10. Utilitzar de manera responsable i creativa les TIC i altres mitjans d'informació i comunicació com a eines per obtenir i processar informació diversa per a la resolució de demandes específiques, aplicant instruments d'anàlisi de les fonts utilitzades.

11. Distingir els trets fonamentals de les societats democràtiques i valorar les consecucions de la democràcia i la vigència dels drets humans individuals i col·lectius i de les llibertats. Assumir els valors democràtics en la convivència del centre i de l'entorn, rebutjant situacions injustes i discriminatòries.

12. Identificar les causes d'alguns conflictes al llarg de la història i en l'actualitat, valorant la necessitat de trobar solucions dialogades als problemes. Assumir els valors de la cultura de la pau en el decurs de debats i tasques de grup, adoptant una actitud responsable, solidària, participativa i dialogant.

13. Participar de forma cooperativa en la elaboració, realització i avaluació de projectes rellevants a partir del plantejament d'interrogants i problemes en relació amb la recuperació de la memòria històrica, la conservació del patrimoni natural i cultural i la vida social de l'entorn.

MÒDULS COMUNS NIVELL I

Ciències socials I i educació per a la ciutadania

Els continguts d'aquest mòdul pretenen contribuir a la formació com a ciutadà de l'alumnat, ja que permetrà conèixer, analitzar i valorar la societat que els envolta. Es fa èmfasi en els temes del reconeixement dels drets universals i la seva plasmació en el món actual, així com en els grans problemes a què s'enfronta la humanitat a l'inici del segle XXI. En aquest sentit, la utilització crítica dels mitjans de comunicació com a font d'informació adquireix una importància clau.

Aquest mòdul té continguts relacionats amb d'altres mòduls tant de primer com de segon nivell.

El desenvolupament d'aquest mòdul comú resultarà bàsic per l'assoliment de la competència social i ciutadana per a la inclusió en una societat global i multicultural i en menor grau en la del coneixement i la interacció amb el món físic i per la sostenibilitat.

Continguts del mòdul

Interpretació de la realitat que ens envolta a través dels mitjans de comunicació i actitud crítica davant els seus missatges, inclosos els publicitaris.

Expressió de judicis i opinions de forma argumentada.

Ús de diferents canals, incloses les TIC, com a mitjà d'obtenció d'informació vàlida.

Comunicació i valoració de les informacions a través de diversos formats.

Constatació de l'existència d'antecedents a la Declaració Universal dels Drets Humans.

Anàlisi de la Declaració Universal dels Drets Humans i presa de consciència de la seva vigència i necessitat.

Identificació de situacions d'incompliment d'aquests drets universals al món que ens envolta.

Identificació i rebuig d'actituds discriminatòries per raons de gènere, ètnia, religió, o altres motius en diferents àmbits relacionals.

Reconeixement de la diversitat social, cultural, afectiva i d'opcions religioses i laiques que es manifesten al nostre entorn.

Reconeixement de diversos tipus de règims polítics.

Anàlisi de règims democràtics: orígens, models, principis, instruments, mecanismes de participació, organitzacions i la seva exemplificació a Espanya i Catalunya.

Reconeixement dels trets bàsics de la Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia tot explorant els elements relatius al sistema polític que preveuen i el reflex dels drets humans dins d'ells.

Valoració de les diverses administracions en les prestacions de serveis públics i de la participació de la ciutadania en les institucions.

Anàlisi de les causes i conseqüències dels conflictes a escala mundial en el món actual, identificant el paper dels organismes internacionals.

Coneixement de l'estructura i funcionament de l'ONU i el seu paper en la resolució de conflictes internacionals.

Reconeixement de les tasques desenvolupades per les organitzacions no governamentals i tipificació de la seva diversitat.

Defensa i cura de l'entorn i coneixement de les repercussions que tenen a escala global les accions humanes sobre el medi.

Identificació de les principals amenaces i conseqüències mediambientals sobre la humanitat.

Identificació de pràctiques alternatives en la gestió de recursos i d'estratègies de consum responsable.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Participació en debats per tal d'expressar opinions i judicis propis i crítics.

Àmbit científicotecnològic

Defensa i cura de l'entorn.

Criteris d'avaluació

Identificar situacions de violació dels drets humans.

Conèixer diferents formes polítiques i veure les seves similituds i diferències.

Reconèixer els principis de funcionament del sistema democràtic i la seva concreció a la Constitució espanyola i l'Estatut de Catalunya.

Reconèixer els principals serveis públics de les diferents administracions del nostre sistema democràtic.

Valorar les causes i conseqüències de conflictes internacionals d'avui.

Conèixer la estructura bàsica i el funcionament de la ONU.

Valorar l'actuació de les organitzacions internacionals, governamentals o no, en els conflictes internacionals.

Conèixer els principals problemes mediambientals d'abast global i indicar i valorar formes de gestionar els recursos naturals de forma responsable.

Geografia I

Aquest és un mòdul comú per al primer nivell que pretén oferir i consolidar els coneixements bàsics sobre aspectes de geografia física de l'entorn de l'alumnat. Ofereix una visió de conjunt del relleu, la hidrografia i els paisatges i climes al mateix temps que desenvolupa aquests continguts en uns espais més concrets i coneguts per l'alumnat com són la península Ibèrica i Catalunya. D'altra banda, i responent a una preocupació creixent de la nostra societat, s'ofereixen elements d'anàlisi de la intervenció de l'home sobre el medi i les conseqüències que se'n deriven.

Els continguts aquí presentats esdevindran una bona preparació per al mòdul Geografia II del segon nivell, així com per al mòdul optatiu Viatjar per Catalunya, i una base important per contextualitzar els continguts que es desenvoluparan en els diferents mòduls d'història d'aquest ensenyament.

El mòdul respon molt estrictament per a la competència clau del coneixement i la interacció amb el món físic i per la sostenibilitat, ja que dóna elements bàsics pel coneixement de l'entorn físic. A més, és un bon instrument per desenvolupar competències bàsiques de caràcter transversal, com la de tractament de la informació i competència digital.

Continguts del mòdul

Lectura i interpretació de mapes, plànols i imatges de diferents característiques i suports.

Ús d'escala gràfica i numèrica.

Identificació i ús de diferents tipus de fonts.

Coneixement del vocabulari geogràfic bàsic.

Utilització de les TIC com element de recerca i elaboració d'informació.

Comunicació i valoració de les informacions a través de diversos formats.

Coneixement dels diferents astres que componen el sistema solar.

Determinació dels conceptes de rotació, translació i eclipsi.

Coneixement de les diferents projeccions cartogràfiques per representar la Terra.

Anàlisi dels elements de localització geogràfica: punts cardinals, latitud i longitud.

Descripció de l'estructura del planeta Terra i de la seva dinàmica: capes que la conformen i tectònica de plaques.

Reconeixement de la distribució en l'espai de continents i oceans.

Tipificació dels principals elements del relleu.

Localització i identificació de les principals unitats de relleu del món, Espanya i Catalunya, com a escenari de les activitats humanes.

Definició dels elements que conformen la hidrografia.

Localització i identificació de les principals unitats hidrogràfiques del món, Espanya i Catalunya.

Identificació dels elements i factors bàsics del clima.

Descripció i localització de les principals varietats climàtiques del món per mitjà de l'elaboració i interpretació de climogrames.

Localització de les principals varietats climàtiques a Catalunya i Espanya.

Anàlisi de la incidència de les activitats humanes sobre el clima.

Caracterització de diferents paisatges, amb especial atenció al territori català, espanyol i europeu, analitzant i descrivint els elements naturals i humans que els caracteritzen.

Distinció entre riscos naturals i antròpics.

Descripció d'alguns casos d'impacte mediambiental derivats de l'acció humana, especialment a Catalunya, cercant causes i conseqüències.

Identificació dels diferents tipus de recursos naturals renovables i no renovables.

Valoració de les accions, tant individuals com col·lectives, que afavoreixen un desenvolupament sostenible.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de la comunicació

Producció de diversos tipus de textos orals, escrit i audiovisuals per compartir idees i coneixements.

Àmbit científicotecnològic.

Orientació i interpretació de l'espai. Lectura d'escala gràfica i numèrica.

Elaboració i lectura de gràfiques i taules estadístiques.

Identificació dels elements del paisatge i de l'impacte de l'activitat humana sobre el medi.

Valoració de la necessitat de preservar el patrimoni natural fent un ús sostenible dels recursos.

Utilització d'instruments TIC en l'elaboració d'informacions.

Criteris d'avaluació

Obtenir informació de plànols de diferents característiques i d'escalles diverses i reconèixer elements del territori sota representacions espacials i gràfiques diverses.

Obtenir i analitzar informació a partir de fonts de tot tipus, incloses les TIC i transmetre-la en formats diversos: orals, escrits, audiovisuals o informàtics.

Descriure la situació del planeta Terra en l'Univers, i les seves característiques a escala global: moviments astronòmics, dinàmica interna, etc.

Situar els diversos elements que conformen el nostre entorn físic: relleu i hidrografia.

Distingir les principals condicions climàtiques del planeta.

Comparar i analitzar els principals paisatges i distingir-los en funció dels elements naturals i humans que interaccionen.

Diferenciar els recursos renovables dels no renovables i els riscos naturals i antròpics. Identificar l'impacte de l'acció humana sobre el territori.

Història I

Amb aquest mòdul comú del primer nivell s'inicia l'estudi de la història. Per aquest motiu és bo consolidar la base cronològica necessària així com els conceptes de continuïtat i causalitat històrica.

A partir d'una visió de conjunt de la història, es desenvolupen les etapes de les societats europees, especialment en les seves característiques socioeconòmiques.

Aquest mòdul constitueix una base fonamental en l'assoliment de la competència social i ciutadana en oferir instruments d'interpretació de la realitat present a través del seu esdevenir històric.

Continguts del mòdul

Ús de la periodització convencional i anàlisi de maneres de comptar el temps en altres cultures.

Aplicació de les nocions històriques de canvi, continuïtat i simultaneïtat en diversos fenòmens històrics.

Distinció i ús de fonts documentals primàries i secundàries.

Exercitació de l'empatia històrica i establiment de relacions entre el passat i el present.

Comunicació i valoració de les informacions a través de diversos formats.

Tipificació i identificació de diferents tipus de fonts.

Identificació dels trets essencials del naixement de la humanitat i la seva progressiva conformació.

Coneixement de les divisions de la història.

Anàlisi de les formes de vida dels pobles prehistòrics.

Anàlisi d'alguns elements de l'organització social, política i econòmica de la Grècia clàssica.

Identificació dels factors que van permetre la consolidació de l'Imperi Romà i dels que van provocar la seva crisi posterior.

Identificació del llegat cultural del món clàssic i valoració de les seves aportacions.

Identificació dels trets bàsics de la societat, l'economia i els poders polítics a l'Europa feudal, incidint en els elements referits a la desigualtat legal dels estaments socials.

Aplicació de les nocions històriques de canvi i continuïtat en la interpretació de l'origen i l'expansió de l'Islam.

Anàlisi dels canvis econòmics i polítics de la Baixa Edat Mitjana, incidint especialment en la vida urbana i del comerç i, en els conflictes al món rural.

Anàlisi del paper de l'Església en la cultura i la mentalitat medievals.

Identificació dels estils artístics essencials de l'època medieval.
Anàlisi dels instruments de canvi de l'època medieval a l'època moderna.
Anàlisi de l'evolució social, econòmica i política de l'Edat Moderna, amb un èmfasi especial en temes com l'ampliació del món conegut pels europeus o els conflictes religiosos que permetin cert grau de paral·lelisme amb situacions de l'actualitat.
Identificació dels estils artístics essencials de l'època moderna.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit científicotecnològic.
Representació gràfica de freqüències temporals.
Àmbit de la comunicació.
Producció de textos orals, escrit i audiovisuals usant el vocabulari adient.

Criteris d'avaluació

Distingir els períodes convencionals de la història i representar-los gràficament.
Valorar la relativitat cultural en les diferents maneres de comptar el temps.
Comunicar i valorar la documentació històrica i artística per diversos mitjans, especialment a través de treball cooperatiu.
Descriure alguns trets socials, econòmics i culturals que caracteritzen el feudalisme.
Reconèixer els elements en l'evolució del món feudal fins l'aparició del món modern.
Reconèixer el paper de les religions en la configuració de les mentalitats de les societats de l'època medieval.
Distingir els trets fonamentals en la formació i evolució de l'estat modern.
Analitzar alguns factors històrics de l'època moderna, particularment les causes i conseqüències de l'ampliació del món conegut i la reforma religiosa i relacionar-los amb fet i situacions de l'actualitat.

MÒDULS COMUNS NIVELL II

Ciències socials II i moviments migratoris

Els continguts d'aquest mòdul pretenen donar una visió àmplia i interdisciplinària dels fenòmens migratoris actuals, utilitzant els coneixements bàsics d'ubicació espai-temps adquirits als mòduls Geografia I i Història I de primer nivell. Es fa un repàs històric i geogràfic als fenòmens migratoris. D'altra banda, el mòdul pretén fer un treball de clarificació de conceptes i processos, en tant que la temàtica està subjecta a valoracions quotidianes molt esteses socialment però poc rigoroses. Tota aquesta visió geogràfica, històrica i teòrica està enfocada a permetre a l'alumnat fer una valoració amb diversos elements de judici sobre els reptes de futur que suposa el procés migratori que viu actualment el món en general i en particular el nostre país.

Continguts del mòdul

Obtenció d'informació relativa a situacions i conflictes de l'actualitat, a partir de diversos mitjans de comunicació, si s'escau, d'entrevistes i enquestes, tot analitzant els seus antecedents històrics i establint relacions entre l'àmbit mundial i local.
Ús de diferents fonts d'informació, especialment amb suport TIC, per contextualitzar els conceptes generals a fets de l'entorn proper, comunicant de forma argumentada els resultats de la recerca.

Reconeixement dels drets individuals i col·lectius, identificació i rebuig de les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació que afecten persones i col·lectius del món actual.

Reflexió i debat sobre els reptes de la societat multicultural en relació amb la convivència i la cohesió social, fonamentant les opinions pròpies i respectant les dels altres.

Obtenció d'informació relativa a situacions i conflictes de l'actualitat, a partir de diversos mitjans de comunicació i, si s'escau, d'entrevistes i enquestes, tot analitzant els seus antecedents històrics i establint relacions entre l'àmbit mundial i local.

Identificació, anàlisi i interrelació de les bases econòmiques, socials i polítiques dels processos de migració.

Anàlisi dels processos de migració des d'un vessant històric, interrelacionant migració amb sistemes econòmics i nivells de desenvolupament.

Conèixer el procés d'immigració d'occitans a Catalunya al segle XVII, així com les seves conseqüències en l'àmbit cultural, social i econòmic, i valorar els seus efectes a llarg termini.

Conèixer el procés d'emigracions d'uropeus a Amèrica i Oceania al llarg del segle XIX, valorant l'impacte i les transformacions operades en aquests territoris.

Analitzar les conseqüències econòmiques, socials i culturals del procés migratori que visqué Catalunya a la meitat del segle XX.

Identificar les causes dels processos migratoris actuals.

Analitzar des d'una òptica mundial les xifres dels processos migratoris actuals i, identificant-ne les causes.

Conèixer la dimensió dels processos migratoris actuals a Europa a partir de l'estudi de casos significatius o d'actualitat.

Identificar el pes econòmic, demogràfic, social i cultural de la immigració actual a Catalunya.

Valorar els reptes de futur que impliquen els actuals processos migratoris tant a nivell econòmic i social com a nivell cultural i religiós.

Continguts comuns amb altres àmbits

Àmbit comunicació.

Domini de les tècniques argumentatives escrites bàsiques: comentaris de text, resums i expressió escrita d'opinions argumentades.

Adquisició d'habilitats comunicatives en situacions d'interacció oral, com els debats oberts i reglats.

Ús de fonts escrites del periodisme.

Àmbit científicotecnològic.

Lectura i interpretació de dades estadístiques i de gràfics en suport convencional i digital.

Criteris d'avaluació

Dominar els procediments i conceptes de càlcul demogràfic vinculats als processos migratoris.

Identificar les causes dels processos migratoris i la seva mecànica demogràfica i econòmica.

Analitzar críticament els canvis socials, econòmics i demogràfics viscuts en els diferents grans processos migratoris tant a nivell mundial com a nivell català.

Analitzar críticament les oportunitats i els problemes que planteja el moviment migratori actual.

Valorar els reptes de futur plantejats pel moviment migratori actual mitjançant el debat i el treball col·laboratiu.

Geografia II

El mòdul Geografia II representa un aprofundiment del mòdul Geografia I, sobretot en els aspectes socials i econòmics de la geografia. L'objectiu principal

d'aquest mòdul és donar un seguit d'eines a l'alumnat per tal de comprendre i valorar críticament la informació que reben per múltiples canals.

Els continguts d'aquest mòdul responen a un enfocament ampli i humanístic de la geografia, basat en conèixer els diferents elements, la dinàmica dels quals va donant forma i alhora modifica les nostres societats.

El mòdul Geografia II també serveix de punt de partida per al mòdul opcional la globalització, i molts dels seus conceptes apareixen situats en un context històric tant al mòdul Història II com al mòdul opcional Catalunya dins l'Espanya del segle XX.

Continguts del mòdul

Lectura i interpretació de mapes, plànols i imatges de diferents característiques i suports, convencionals i digitals.

Distinció entre riscos naturals i antròpics. Descripció d'alguns casos d'impacte mediambiental derivats de l'acció humana, especialment a Catalunya, cercant causes i conseqüències. Identificació dels diferents tipus de recursos naturals renovables i no renovables.

Ús de diferents fonts d'informació, especialment amb suport TIC, per contextualitzar els conceptes generals a fets de l'entorn proper, comunicant de forma argumentada els resultats de la recerca.

Anàlisi de l'evolució històrica de la població a nivell local i mundial: poblament, dinàmiques demogràfiques i ritmes d'urbanització al llarg de la història. Identificació de les fonts per a l'estudi de la població, censos, padrons o registres.

Anàlisi del fenomen migratori actual, quantificació i localització d'aquest fenomen, tant a nivell mundial com local, identificació de les seves causes i de les seves característiques específiques.

Identificació dels tres sectors econòmics i comprensió de les seves dinàmiques internes i de la seva relació amb els nivells de desenvolupament.

Identificació de les principals zones industrials a nivell mundial i dels factors de localització industrial i la seva relació amb les xarxes de comunicació i transport. Anàlisi de l'evolució de l'activitat dels sectors secundari i terciari a Catalunya.

Comprensió de la relació entre serveis, societat del benestar i sistema contributiu. Classificació i anàlisi d'alguns serveis a nivell mundial i local. Identificació de la tendència a la terciarització de les societats actuals.

Valoració de les conseqüències de la globalització de l'economia, entre les quals la deslocalització industrial i les noves formes de comerç.

Identificació de l'impacte dels processos productius, dels moviments de població i del creixement urbà sobre el territori.

Anàlisi de les formes de vida, dels problemes i de la gestió de les ciutats actuals, especialment a Catalunya i Espanya.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit comunicació.

Domini de les tècniques argumentatives escrites bàsiques: comentaris de text, resums i expressió escrita d'opinions argumentades.

Adquisició d'habilitats comunicatives en situacions d'interacció oral, com els debats oberts i reglats.

Àmbit científicotecnològic.

Lectura i interpretació de dades estadístiques i de gràfics en suport convencional i digital.

Criteris d'avaluació

Interpretar les dinàmiques demogràfiques a partir de dades numèriques i gràfiques.

Descriure i analitzar les causes i l'impacte dels moviments migratoris actuals, fent especial atenció al cas català.

Localitzar i identificar les causes dels processos d'urbanització actuals, i relacionar-los amb el seu context regional i el nivell de desenvolupament.

Analitzar aspectes del funcionament de l'economia en el món, destacant la interdependència entre països i el seu impacte en la realitat econòmica de l'entorn proper.

Caracteritzar els principals sistemes d'explotació agrària existents, identificant i exemplificant en el cas català algunes de les transformacions del món rural. Analitzar les relacions entre la producció d'aliments i la fam.

Comunicar les conclusions de forma organitzada i intel·ligible utilitzant els recursos TIC.

Realitzar treballs de síntesi i recerca sobre aspectes demogràfics, urbans i econòmics a Catalunya.

Història II

Aquest mòdul està pensat com a continuació de la Història I. Fa avançar el coneixement històric de l'alumnat fins a situar-lo en el món actual.

Per aconseguir aquest salt és important estructurar el mòdul en diferents blocs i definir els objectius de cada bloc.

Per poder cursar aquest mòdul cal que l'alumnat hagi superat el mòdul de Història I. És aconsellable, encara que no imprescindible, que aquest mòdul es complementi amb el mòdul opcional "Catalunya dins l'Espanya del segle XX" ja que dona a conèixer una part del mateix període dins la història de Catalunya i Espanya.

Continguts del mòdul

Anàlisi d'imatges com a documents històrics, referents estètics i interpretacions de la realitat. Visualització d'alguns films documentals o de ficció i valoració com a fonts històriques i llenguatges expressius.

Identificació dels elements de canvi i continuïtat entre l'Antic Règim i l'època contemporània.

Anàlisi de les revolucions i transformacions polítiques que donen inici a l'època contemporània. Identificació dels seus antecedents, entre els quals el reformisme il·lustrat, i de les seves conseqüències socials fins al present. Anàlisi de l'evolució històrica d'Espanya i Catalunya al segle XIX i valoració dins el context internacional.

Valoració dels canvis socioeconòmics que implica la revolució industrial i interpretació del fenomen de la multicausalitat. Anàlisi de les formes de vida en les ciutats industrials del segle XIX a partir d'algun exemple proper. Interpretació de la problemàtica i de les aportacions d'algunes ideologies i revolucions analitzant especialment els moviments socials i polítics de Catalunya.

Relació de les causes i conseqüències que cada canvi produeix en altres aspectes com l'organització social o les transformacions culturals.

Comentari del significat de diversos temes històrics referits a la societat industrial i aplicació correcta d'aquests temes.

Preparació i realització de debats sobre les conseqüències socials de la industrialització.

Localització geogràfica de l'expansió imperialista. Identificació de les relacions de causa i efecte entre l'imperialisme i la consolidació del capitalisme.

Anàlisi i utilització crítica de fonts primàries i secundàries respecte a les causes de l'expansió imperialista, per tal de comprendre la multiplicitat de factors que determinen l'imperialisme.

Construcció de mapes conceptuals que incloguin la relació entre el procés imperialista i la preparació bèl·lica, els punts de tensió, els interessos expansius i de control.

Valoració crítica de la situació d'instabilitat política que va generar la rivalitat entre els grans imperis a final del segle XIX i principis del segle XX per tal d'apropiar-se de nous territoris.

Identificació dels elements bàsics de l'ordre polític i social de la primera meitat del segle XX, incidint en les lluites socials i els conflictes bèl·lics.

Presència de consciència de les repercussions demogràfiques, econòmiques, polítiques i socials que produeix tot conflicte bèl·lic.

Valoració de la importància de la diplomàcia i el diàleg per a la resolució pacífica dels conflictes.

Anàlisi i comparació de les diferències i les conseqüències del canvi històric que van suposar per a Rússia les revolucions de febrer i octubre de 1917.

Valoració del paper de les dones i dels homes com a subjectes de la història i del present. Exercitació de l'empatia històrica i establiment de relacions entre el passat i el present.

Interès per conèixer els canvis produïts per la Revolució Russa, per tal de comprendre l'evolució política dels Estats que van optar posteriorment el mateix model polític.

Obtenció i anàlisi d'informació històrica a partir de la lectura de diferents fonts respecte a les característiques socials, polítiques i econòmiques dels anys vint i trenta.

Interpretació d'esquemes, documents i textos sobre les causes de la crisi econòmica.

Determinació i anàlisi de les causes que van originar la situació dels fenòmens de canvi i transformació politicoeconòmica del període d'entreguerres.

Defensa dels valors de les polítiques democràtiques respecte als règims totalitaris pel que fa a les llibertats individuals i col·lectives dels ciutadans.

Identificació de les causes que van donar lloc a l'esclat de la Segona Guerra Mundial.

Identificació i classificació de les conseqüències demogràfiques, econòmiques, territorials i polítiques de la guerra.

Anàlisi del procés de reconstrucció de l'ordre polític i econòmic després dels conflictes bèl·lics. Valoració de les intervencions dels organismes internacionals com la ONU, en matèria política mundial i de la seva vigència. Caracterització dels models socioeconòmics de postguerra.

Demostració d'una actitud crítica envers l'enfrontament i la rivalitat de dos blocs amb tendències oposades.

Anàlisi del procés de descolonització i de les seves conseqüències. Valoració argumentada de la repercussió de l'imperialisme en l'actual configuració del món, analitzant algun cas del continent africà.

Identificació dels factors, les polítiques i les actituds que van determinar les relacions internacionals en aquest període i els esdeveniments que van desencadenar la fi de la Guerra Freda i la dinàmica de Blocs.

Continguts comuns amb els altres àmbits

Àmbit de comunicació

Desenvolupament de competències lingüístiques per descriure, explicar, justificar, interpretar i argumentar situacions i fenòmens.

Adquisició d'habilitats comunicatives en situacions d'interacció oral, com els debats oberts o reglats.

Àmbit científicotecnològic

Lectura i interpretació de dades estadístiques i de gràfics en suport convencional i digital.

Conceptes bàsics d'economia.

Utilització de recursos TIC per a la informació, comunicació i processament de dades.

Representació gràfica de seqüències temporals.
Anàlisi de la interacció entre l'entorn, la tecnologia i la societat.

Criteris d'avaluació

Interpretar diverses fonts d'informació escrites, materials i iconogràfiques i comunicar la informació obtinguda de formes diverses, incloses les TIC i mitjançant el treball cooperatiu i a través de descripcions, síntesis i esquemes explicatius que relacionin causes i conseqüències dels fets.

Reconèixer elements patrimonials de l'època contemporània a partir de la recerca d'informació en fonts diverses, incloses les TIC, i de l'observació directa i indirecta d'aquests elements, comunicant i valorant la documentació històrica i artística que proporcionen.

Identificar variables temporals pel que fa a les grans transformacions i conflictes mundials que caracteritzen l'època contemporània (revolucions burgeses, revolució industrial...).

Reconèixer alguns elements de canvi i continuïtat de l'estat liberal respecte a l'Antic Règim, a partir de l'evolució política i econòmica de Catalunya i Espanya en relació amb el context europeu.

Relacionar la consolidació dels sistema capitalista amb l'expansió colonial i valorar les seves repercussions actuals.

Distingir diferents tipus d'estats del món segons les característiques dels seus règims polítics, com també les grans àrees geoeconòmiques i el paper de les grans potències. Planificar i realitzar treballs individuals i en grup sobre algun focus de tensió política o social en el món, a partir d'informacions diverses, inclosos els mitjans de comunicació. Participar en debats, exposant opinions raonades sobre canvis, continuïtats, aportant argumentacions basades en les ciències socials, respectant les opinions dels altres i cercant l'obtenció i comunicació de conclusions comuns.

MÒDULS OPCIONALS

ÀMBIT COMUNICACIÓ

Llengua estrangera, mòdul 0

Aquest mòdul opcional està concebut com una introducció a la llengua estrangera per a l'alumnat que no en tinguin cap coneixement previ. Té com a objectiu fonamental facilitar el vocabulari i les estructures gramaticals més elementals per poder comprendre i produir missatges senzills en la llengua estudiada tant a nivell oral com a nivell escrit.

Aquest mòdul proporciona, a l'alumnat que no ha estat mai en contacte amb la llengua estrangera, uns coneixements bàsics per a poder reeixir en el seguiment dels tres mòduls comuns de llengua estrangera. Encara que el mòdul és principalment de comprensió, s'afavorirà l'ús de la llengua estrangera en interaccions que es produeixen o es recreen a classe a partir de models donats.

Continguts

Anàlisi i reflexió sobre l'ús i el significat de diferents formes lingüístiques adequades a diferents intencions comunicatives, mitjançant la comparació i el contrast amb les llengües que coneix l'alumnat.

Participació en interaccions orals, escrites i audiovisuals en les tasques acadèmiques per a l'activació de processos cognitius, i el processament de la informació: ordenar, classificar i contrastar dades i informacions, i extreure'n conclusions.

Anticipació i formulació d'hipòtesis del contingut general d'allò que s'escolta amb suport d'elements verbals i no verbals.

Comprensió d'instruccions i de missatges en situacions de comunicació interpersonal, reals i simulats.

Comprensió general i identificació del tema i inferència de significats d'un text oral, escrit o audiovisual: pel context visual, pels coneixements previs del tema, i per la comparació de paraules o frases similars en les llengües que coneixen sobre diversos temes adequats a la seva edat i relacionats amb l'àmbit educatiu i personal.

Formulació de preguntes sobre accions i fets habituals en l'entorn del centre.

Ús del coneixement lingüístic de la llengua pròpia, i d'altres, per facilitar el nou aprenentatge.

Transferència del coneixement lingüístic de la llengua pròpia, i d'altres, per facilitar el nou aprenentatge.

Conèixer per la lectura i audició de produccions tradicionals orals i escrites de la llengua estrangera (rimes, cançons, contes, llegendes).

Coneixement i valoració de la cultura, història, geografia, folklore, literatura i costums dels llocs d'origen de l'alumnat nouvingut a les aules.

Ús de fórmules de cortesia en els intercanvis socials.

Ús d'un llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.

Interès per desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius.

Valoració del treball individual per a la millora personal i del treball en equip per a la construcció col·lectiva del coneixement.

Llegir textos breus de forma expressiva (rimes, poemes, cançons).

Participació activa en el treball en col·laboració.

Criteris d'avaluació

Participar en interaccions orals sobre temes coneguts o treballats prèviament, utilitzant les estratègies adequades per facilitar la continuïtat de la comunicació i produir un discurs entenedor i adequat a la intenció comunicativa.

Comprendre la idea general i les informacions específiques de documents orals senzills, emesos cara a cara o procedents de mitjans audiovisuals sobre temes coneguts.

Reconèixer la idea principal i extreure informació específica i global de documents escrits senzills, en suport paper i digital, sobre continguts de diverses àrees de coneixement.

Produir de forma guiada textos orals breus, coherents i amb bona dicció que siguin entenedors per a l'interlocutor.

Utilitzar de forma guiada els recursos de les TIC per a la cerca, organització, intercanvi i presentació d'informació.

Mostrar una actitud respectuosa, d'interès i de descoberta envers la llengua, la cultura i les formes de vida diferents a les pròpies.

Participar en l'avaluació de les produccions pròpies i les dels altres.

Mostrar predisposició per al treball col·laboratiu.

Llengua estrangera IV

Aquest és un mòdul opcional en llengua estrangera per aprofundir en la dimensió literària i comunicativa de la llengua. Els objectius del mòdul són la producció i comprensió de converses i la producció de textos així com la lectura, entre altres, de textos literaris. També cal assenyalar la importància de la comparació de la llengua estrangera amb altres llengües.

Atès que, com en qualsevol altra llengua, l'aprenentatge és acumulatiu, a mode d'introducció o bé alternadament es repassaran els continguts dels mòduls comuns.

Aquest mòdul és idoni per potenciar l'intercanvi entre estudiants de diferents països.

Continguts

Ser capaç de gaudir i entendre textos literaris senzills.

Ser capaç de produir descripcions i narracions senzilles i correctes.

Ús d'algunes fórmules que diferencien el llenguatge formal i informal en situacions comunicatives característiques de l'entorn proper.

Utilització de respostes espontànies i adequades, i iniciativa en la formulació de preguntes en les situacions de comunicació a l'aula o l'entorn educatiu.

Ser capaç de treballar amb eines TIC per trobar informació i augmentar coneixements tant individualment com en grup.

Reconeixement i producció autònoma de diferents patrons de ritme, d'entonació i accentuació de paraules i frases.

Participació en converses pautades i controlades, formulant preguntes i respostes adequades a les necessitats de les activitats i amb l'ús d'estratègies de comunicació per resoldre les dificultats durant la interacció.

Ser capaç de produir converses senzilles en present, passat i futur.

Ser capaç de llegir expressivament textos literaris senzills.

Producció de textos senzills, en suport paper i digital, que mostrin coherència, amb correcció ortogràfica i puntuació adequada, i estructurats en paràgrafs i amb presentació acurada, elaborats a partir de diverses intencions comunicatives, i prenent com a referència models treballats prèviament.

Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors en contextos multilingües d'interacció i per superar les interrupcions en la comunicació.

Iniciativa per llegir i interpretar de forma autònoma textos relacionats amb els seus interessos, de tota mena de format i tipus i d'extensió diversa, llegits de forma autònoma o col·laborativa, com a font de plaer i de descoberta.

Sensibilitat per comprendre la complexitat i diversitat de relacions que cadascú manté amb les llengües i cultures.

Coneixement i respecte per a les persones que parlen una llengua o varietat lingüística diferent a la que es parla a la comunitat lingüística pròpia, i així mateix que tenen una cultura diferenciada, especialment les de l'entorn més pròxim: poble o barri, amb atenció preferent a les minoritàries i a les poc valorades socialment.

Críteris d'avaluació

Mostrar interès pels textos literaris i capacitat de gaudir dels mateixos.

Participar en converses i simulacions breus, relatives a situacions habituals o d'interès personal i amb finalitats comunicatives diferents, utilitzant les convencions pròpies de la conversa i les estratègies necessàries per resoldre les dificultats durant la interacció.

Ús de fórmules característiques del llenguatge formal i de l'informal en les comunicacions orals i escrites.

Comprendre la informació general i l'específica de diferents textos escrits, autèntics i adaptats, d'extensió variada, i reconèixer la seva intenció comunicativa.

Elaborar textos de tipologia diversa, orals o escrits, tenint cura del registre, el lèxic, les estructures, i alguns elements de cohesió i coherència per marcar la relació entre idees i fer-los entenedors als destinataris o destinatàries.

Utilitzar de forma conscient, en contextos de comunicació variats, els coneixements adquirits sobre el sistema lingüístic de la llengua estrangera com a instrument d'autocorrecció i d'autoavaluació de les produccions pròpies orals i escrites i per comprendre les produccions dels altres.

Utilitzar els recursos de les TIC de forma progressivament autònoma per buscar informació, produir textos a partir de models, enviar i rebre missatges de correu electrònic i per establir relacions personals orals i escrites, i mostrar interès pel seu ús.

Mostrar una actitud respectuosa, d'interès i de descoberta envers la cultura i formes de vida diferents a la pròpia.

Participar en l'autocorrecció i l'avaluació de les produccions pròpies i les dels altres, i mostrar una actitud activa i de confiança en la capacitat d'aprenentatge de llengües.

Participar activament en el treball col·laboratiu.

Taller d'escriptura creativa

Aquesta mòdul opcional està pensat com una introducció a les capacitats expressives de l'alumnat a través de l'escriptura. Té com a principal objectiu la consolidació dels seus coneixements i habilitats per expressar-se per escrit d'una manera creativa. Per tal d'aconseguir-ho es treballarà l'anàlisi i la producció de textos, en especial, els literaris.

Es pot aprofitar per projectar la producció dels alumnes ja sigui a través de la revista del centre, publicacions veïnals o municipals, o mitjançant la creació de blocs literaris i altres formats. Es potenciarà també la participació en certàmens literaris i en lectures dramatitzades adreçades a altres membres de la comunitat com ara nens, gent gran i altres col·lectius.

Continguts

Participació en les interaccions escrites o a través de les TIC en l'entorn social.

Coneixement de les normes de cortesia i els marcadors lingüístics de relacions socials, ús i selecció de formes de tractament i estratègies d'interacció.

Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos escrits i audiovisuals de la vida quotidiana, dels mitjans de comunicació, del món laboral i de la vida acadèmica.

Identificació de l'estructura comunicativa dels missatges, les intencions de l'emissor i l'ordre i jerarquia de les idees expressades.

Producció de textos escrits amb intencions comunicatives diverses i de diferents contextos d'espai i temps: narratius i descriptius.

Utilització d'esquemes senzills en l'estructuració dels textos orals, escrits i audiovisuals que ajudin a l'estructuració de les idees.

Textualització i revisió per aconseguir coherència dels continguts de textos orals, escrits i audiovisuals.

Adequació dels textos als registres col·loquial o formal i acadèmic, segons ho requereixi la situació comunicativa del missatge.

Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals, escrits o audiovisuals, connectors textuais bàsics, concordança dins del sintagma nominal i dins del sintagma verbal amb el temps i persona.

Ús de la puntuació del text escrit en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text (els paràgrafs i la distribució i ordenació de les idees expressades).

Estructuració del text en relació amb els aspectes formals i seguiment de les normes bàsiques de presentació dels treballs escrits.

Distingir les diferències rellevants entre el discurs oral i escrit.

Aplicació de procediments per enriquir el text escrit mitjançant elements d'estil, ús d'anàfores i eliminació de repeticions, i mitjançant la precisió lèxica, eliminació de mots genèrics. Aplicació de fórmules genuïnes, tant de lèxic com modismes o proverbis, amb especial atenció a les peculiaritats de cada llengua.

Reconeixement del paràgraf com a unitat de sentit i de la puntuació com a mecanisme organitzador del text escrit.

Deducció de lleis ortogràfiques a partir de l'observació de les regularitats.

Desenvolupament d'estratègies de correcció lingüística i revisió gramatical dels textos mitjançant l'ús i la consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió de textos, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.

Ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció del procés de realització i els resultats de les produccions orals i escrites.

Ús d'estratègies per a la correcció lingüística i revisió gramatical dels textos mitjançant l'ús i la consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.

Interacció, comprensió i expressió de missatges orals, escrits i audiovisuals, en especial amb música i arts plàstiques.

Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari abans, durant i després de la lectura.

Creació de textos literaris amb tècniques de foment de la creativitat i de simulació, versonat o elaboració a partir de la reflexió i l'anàlisi de textos models, utilitzant alguns aprenentatges adquirits a les lectures.

Lectura, anàlisi i ús d'altres llenguatges estètics: la cançó i la seva relació amb la poesia com a gènere literari, a partir de lectures i audicions de textos coneguts o propers als interessos i gustos de l'alumnat.

Disposició per utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent, en contextos reals i funcions diverses. Intercanvis amb persones o en recerques d'informació en qualsevol dels formats possibles, audiovisual, Internet, material de consulta.

Participació activa en el treball en col·laboració.

Criteris d'avaluació

Comprendre textos literaris seleccionats per la seva adequació en temàtica i grau de dificultat.

Produir textos (orals, escrits i en diferents suports) narratius, descriptius, conversacionals, expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, i argumentatius; usant procediments de planificació, elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees, registre adequat i revisió.

Aplicar diferents procediments i formats per enriquir els textos orals, escrits o audiovisuals.

Exposar una opinió sobre la lectura personal d'una obra completa. Reconèixer el gènere, els elements característics d'aquest gènere i l'estructura de l'obra. Valorar l'ús del llenguatge, el punt de vista de l'autor, i relacionar-ne el contingut amb la pròpia experiència, sempre amb el suport de pautes d'anàlisi, models o qüestionaris.

Escriure i crear textos, en suport paper o digital, prenent com a model un text literari treballat a l'aula o realitzar-ne alguna transformació.

Participar activament i reflexivament en l'avaluació del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

Llengua i TIC

Aquest mòdul opcional pretén ser una introducció a l'ús de la llengua mitjançant les TIC. L'objectiu fonamental és treballar la comunicació oral i escrita a través d'Internet i la producció de textos de la vida quotidiana i laboral fent ús d'eines i recursos de comunicació que ofereixen les TIC, ajudant així a desenvolupar les capacitats d'aprenentatge de l'alumnat.

Els procediments constitueixen l'aspecte més important, perquè és un mòdul de caràcter instrumental, no obstant això també s'han tingut en compte continguts conceptuals bàsics d'ortografia i normativa de la comunicació oral i escrita.

El caràcter transversal d'aquest mòdul, pel que fa al tractament de les habilitats en TIC, requereix una coordinació efectiva amb els altres àmbits.

Per oferir aquest mòdul és necessari que l'estudiant tingui facilitat d'accés a Internet, així com que el centre disposi d'eines audiovisuals mínimes.

Continguts

Participació en les interaccions orals, escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social dins i fora del context formatiu.

Participació en activitats de relació social i comunicació amb l'entorn immediat al centre i amb la societat en general, cartes al director, notícies a la premsa, ràdio local o web del centre.

Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Ús d'estratègies comunicatives per als intercanvis d'opinió que tenen com a eix la construcció de la relació social a l'interior de del centre.

Participació en debats de temes acadèmics pautats i reglamentats a través d'Internet.

Comprensió de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida acadèmica de l'alumnat, amb atenció a les característiques específiques dels narratius, descriptius, expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius, argumentatius i els que expressen opinió raonada i amb atenció a l'obtenció i comunicació d'informació dels diferents mitjans i suports utilitzats per a la construcció del saber propi de cada disciplina.

Comprensió i interpretació de les informacions més rellevants de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat, amb atenció als textos predicatius, persuasius i gèneres periodístics, reconeixent les diferències entre informació i opinió.

Ús d'estratègies i tècniques de processament de la informació, tant de captació, elaboració i síntesi com d'ampliació, i organització de la informació en fitxes, taules, quadres i gràfics, mitjançant recursos de les TIC.

Ús d'estratègies i tècniques de síntesi dels arguments i resultats d'una conversa, videoconferència o debat a través d'Internet.

Creació i utilització d'esquemes quadres sinòptics, diagrames i mapes conceptuals en format digital, com a suport en les exposicions orals, per tal de ser projectats amb mitjans audiovisuals.

Ús de la puntuació del text escrit digital en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text.

Interès per la bona presentació dels textos escrits i audiovisuals, tant en suport paper com digital, amb respecte a les normes gramaticals, ortogràfiques, tipogràfiques i dels elements icònics utilitzats.

Ús dels elements icònics en la producció dels discursos orals, escrits i de les presentacions audiovisuals pròpies de l'àmbit acadèmic.

Elaboració i organització del missatge audiovisual. Combinació del text i les paraules amb els altres recursos visuals, icònics i sonors.

Presentacions orals, escrites i audiovisuals ben estructurades, amb suport multimèdia, tenint en compte els diferents llenguatges, amb atenció especial als elements icònics necessaris per a una correcta comunicació.

Ús dels elements formals en els treballs: les citacions bibliogràfiques i d'altres fonts d'informació. L'índex i la paginació. Les referències intertextuals i intratextuals. Les notes al peu de pàgina. L'organització dels títols, els capítols i els apartats. La presentació escrita dels resultats: polidesa, correcció, els marges, portada.

Ús de tècniques digitals de tractament textual: processadors de text per a l'organització dels apartats i continguts. Programes de presentació, programes de tractament de la imatge per a la utilització eficaç dels gràfics i les il·lustracions. Processadors de text, diccionaris electrònics, correctors i traductors.

Ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció del procés de realització i els resultats de les produccions orals i escrites i audiovisuals.

Disposició per utilitzar els coneixements de llengües, segons el domini diferent que se'n tingui, en contextos reals i funcions diverses.

Criteris d'avaluació

Participar activament i reflexivament en interaccions orals, escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials i laborals amb l'ús dels recursos de les TIC, identificant els problemes de comunicació i sabent resoldre-les convenientment.

Comprendre textos (orals, escrits i audiovisuals) expositius i argumentatius per a l'expressió d'idees i raonaments expositius per a la presentació de treballs i informes, conversacionals per a l'obtenció d'informació i administratius per a la relació formal amb l'administració i amb el món laboral.

Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb diversa tipologia de textos.

Realitzar exposicions orals sobre fets d'actualitat d'interès o continguts curriculars, amb ajuda de mitjans audiovisuals i dels recursos de les TIC.

Utilitzar tècniques d'anàlisi del contingut de textos orals i escrits mitjançant l'ús d'eines informàtiques per elaborar xarxes i diagrames conceptuals. Aplicar les estratègies per a la correcció lingüística i revisió gramatical dels textos.

Crear textos, en suport paper o digital, prenent com a model un text literari treballat a l'aula o realitzar-ne alguna transformació senzilla.

Participar activament i reflexivament en l'avaluació del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

L'argumentació discursiva

Aquest mòdul opcional està concebut com un mòdul de consolidació de les diferents estratègies comunicatives. Té com a principal objectiu que l'alumnat practiqui els seus coneixements i habilitats per expressar-se per escrit d'una manera efectiva i adequada a les diferents situacions comunicatives.

Es treballarà bàsicament la producció de textos escrits per millorar les habilitats de l'alumnat a l'hora d'exposar les seves idees. Es potenciarà la incorporació de les TIC en la producció de textos escrits.

Aquest mòdul es vertebrarà al voltant d'un treball basat en la lectura d'una obra completa de la literatura catalana, escollida segons els interessos i les característiques de l'alumnat. Es relacionarà la literatura catalana amb els aspectes de la literatura universal que l'han influït al llarg de la història literària.

L'objectiu és dotar l'alumnat dels coneixements i les eines suficients per poder discernir entre informació i opinió i, sobretot, per presentar les seves pròpies idees i opinions d'una manera raonada i entenedora.

Continguts

Repàs de la variació i els registres de la llengua: registres informals, registres formals.

Participació en les interaccions escrites i audiovisuals que tenen com a eix la construcció de la relació social.

Participació en activitats de relació social amb la societat en general (cartes al director, notícies a la premsa, ràdio local o per al web del centre).

Participació en interaccions per mitjà del correu electrònic i entorns virtuals de comunicació.

Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors en contextos multilingües d'interacció.

Participació en debats de temes acadèmics pautats i reglamentats.

Comprensió de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida acadèmica de l'alumnat, amb atenció a les característiques específiques dels narratius, descriptius, expositius de fets, explicatius d'idees i conceptes, instructius, argumentatius i els que expressen opinió raonada.

Síntesi dels arguments i resultats d'una conversa, col·loqui, entrevista o debat.

Presentació ordenada i clara d'informacions elaborades en les activitats acadèmiques amb l'ús dels mitjans i tecnologies de la informació i la comunicació, amb atenció especial al llenguatge audiovisual que cal utilitzar per a una comunicació eficaç.

Utilització autònoma de biblioteques virtuals, així com de les tecnologies de la informació i la comunicació com a font d'informació i de models per a la realització dels treballs escrits.

Aplicació dels elements característics del registre lingüístic corresponent als diferents àmbits d'ús dels textos produïts i selecció del lèxic i la sintaxi adequats en cada situació comunicativa.

Ús de la puntuació del text escrit en relació amb l'organització oracional i amb la forma del text. Els paràgrafs i la distribució i ordenació de les idees expressades.

Aplicació de procediments per enriquir el text escrit mitjançant elements d'estil, ús d'anàfores i eliminació de repeticions, i mitjançant la precisió lèxica. Aplicació de fórmules genuïnes, tant de lèxic com modismes o proverbis, amb especial atenció a les peculiaritats de cada llengua.

Ús de procediments per compondre enunciats amb estil cohesionat: aposició, adjectius i oracions de relatiu explicatiu, construccions de participi i gerundi, oracions coordinades i subordinades.

Ús d'estratègies per a la correcció lingüística i revisió gramatical dels textos mitjançant l'ús i la consulta de diccionaris, eines informàtiques de revisió del text, compendis gramaticals i reculls de normes ortogràfiques.

Ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció del procés de realització i els resultats de les produccions orals i escrites i audiovisuals.

Elaboració d'opinions pròpies i de treballs senzills sobre lectures literàries.

Elaboració de treballs crítics senzills sobre obres literàries.

Lectura, anàlisi i ús d'altres llenguatges estètics: el cinema i la seva relació amb obres literàries a partir de lectures. Visionar i analitzar textos coneguts, propers als interessos i gustos de l'alumnat, o obres de significació en la història de la cultura.

Valoració de la interacció com a eina per prendre consciència dels coneixements i de les idees, per a la regulació dels processos de comprensió i expressió propis de tot procés d'aprenentatge, tant en activitats individuals com en les de treball cooperatiu.

Criteris d'avaluació

Participar activament i reflexivament en interaccions escrites i audiovisuals per a l'aprenentatge i per a les relacions socials amb l'ús dels recursos de les TIC, identificant els problemes de comunicació i sabent resoldre-les convenientment.

Comprendre textos (orals, escrits i audiovisuals) expositius i argumentatius per a l'expressió d'idees i raonaments, expositius per a la presentació de treballs i informes, conversacionals per a l'obtenció d'informació i administratius per a la relació formal amb l'administració i amb el món laboral.

Produir textos, orals i escrits, de diferents tipus i amb diferents formats: predicatius, persuasius, gèneres periodístics informatius i d'opinió, argumentació ideològica, treballs i informes i administratius; usant procediments de planificació i elements lingüístics per a la cohesió interna de les idees.

Aplicar procediments per enriquir el text escrit mitjançant elements d'estil, mitjançant la precisió lèxica i l'aplicació de fórmules genuïnes, tant de lèxic com modismes o proverbis.

Exposar una opinió ben argumentada sobre la lectura d'una obra completa. Avaluar l'estructura i l'ús dels elements del gènere, l'ús del llenguatge i el punt de vista de l'autor; situar el sentit de l'obra en relació amb el context històric i cultural i amb la pròpia experiència.

Participar activament i reflexivament en l'avaluació del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

Parlem de literatura

Aquest mòdul opcional està pensat per consolidar els coneixements necessaris per estudiar els textos literaris des del punt de vista formal. A la vegada, es potencia l'ús de la comunicació oral, no només en el seu vessant interactiu, sinó també pel que fa a parlar formalment en públic. Per tal d'assolir aquests objectius, es proposa treballar la literatura i comentari d'una obra literària contemporània completa que sigui l'eix per treballar destreses comunicatives, especialment orals.

La finalitat bàsica del mòdul és que l'alumnat esdevingui públic lector, capaç de gaudir i extreure conclusions dels textos literaris. Es tracta d'ampliar les referències culturals i conèixer el context en què s'inscriuen les obres literàries.

Quedarà a consideració de l'àmbit, d'acord amb el projecte de centre, que l'obra correspongui a un autor/a en llengua espanyola o d'altres literatures universals.

Continguts

Ús d'estratègies comunicatives per reformular els missatges i adaptar-se als interlocutors en contextos multilingües d'interacció.

Participació en debats de temes acadèmics o escolars pautats i reglamentats.

Ús de les diferents estratègies comunicatives que ajuden a l'inici, manteniment i finalització de les interaccions i desenvolupament de les dificultats de comunicació amb l'ús d'elements verbals i no verbals que faciliten la realització de les interaccions necessàries per aprendre.

Representació mitjançant esquemes, diagrames i mapes conceptuals de la interrelació de les idees i els seus matisos. Síntesi dels arguments i resultats d'una conversa, col·loqui, entrevista o debat.

Valoració crítica en l'acceptació del contingut de missatges orals i escrits, tot desenvolupant l'anàlisi intratextual i intertextual dels continguts expressats, per tal de fer possible la interpretació del missatge des de diverses perspectives (única, múltiple i complementària).

Presentació ordenada i clara d'informacions elaborades en les activitats acadèmiques amb l'ús dels mitjans i tecnologies de la informació i la comunicació, amb atenció especial al llenguatge audiovisual que cal utilitzar per a una comunicació eficaç.

Procediment de planificació per aconseguir coherència en les relacions internes i externes dels continguts de textos orals: documentació, pluja d'idees i la seva selecció i ordenació.

Creació i utilització d'esquemes i mapes conceptuals com a suport en les exposicions orals, per tal de ser projectats amb format multimèdia.

Textualització i revisió per aconseguir coherència dels continguts de textos orals.

Ús dels elements lingüístics i discursius essencials per a la cohesió interna de les idees dins dels textos orals: connectors textuais, procediments per a la progressió del discurs i adequació dels registres lingüístics a les funcions comunicatives, en especial a les de les activitats acadèmiques.

Coneixement de les modalitats oracionals i la relació amb el context. L'estil directe i indirecte.

Coneixement d'obres i autors de literatura universal més significatius en el temps, a partir de fragments comentats. Visionar materials audiovisuals o vídeos, assistència a representacions teatrals, recitat de poesies, audicions de poemes musicats. Relació amb altres arts com arquitectura o pintura.

Contextualització dels textos literaris treballats.

Ús d'estratègies i tècniques que ajudin a analitzar i interpretar el text literari.

Lectura en veu alta amb dicció, entonació i ritme correctes, adequats al registre literari.

Lectura comentada i expressiva de contes, novel·les, poemes i fragments d'obres de teatre.

Elaboració d'opinions pròpies i de treballs senzills sobre lectures literàries.

Participació en l'avaluació i ús d'estratègies d'autoavaluació i autocorrecció, de les produccions orals, escrites i audiovisuals.

Interès per desenvolupar un pensament crític, obert i flexible en els processos comunicatius i en el context de l'aula i fora d'aquesta.

Actitud crítica davant dels missatges que suposin qualsevol tipus de discriminació i voluntat de superar els prejudicis.

Actitud de cooperació i respecte crític envers les diferències d'opinió en les situacions de treball compartit.

Criteris d'avaluació

Comprendre textos literaris, propers als interessos de l'alumnat o curiosament seleccionats per a la seva adequació en temàtica i grau de dificultat.

Comprendre i sintetitzar seqüències audiovisuals, procedents dels mitjans de comunicació, relacionades amb diversa tipologia de textos.

Realitzar exposicions orals sobre textos literaris, amb ajuda de mitjans audiovisuals i dels recursos de les TIC.

Exposar una opinió ben argumentada sobre la lectura d'una obra completa; avaluar l'estructura i l'ús dels elements del gènere, l'ús del llenguatge i el punt de vista de l'autor; situar el sentit de l'obra en relació amb el context històric i cultural i amb la pròpia experiència.

Mostrar coneixement d'autors/es, obres i períodes més significatius de la literatura universal contemporània.

Participar activament i reflexivament en l'avaluació del propi aprenentatge i el dels altres amb una actitud activa i de confiança en la pròpia capacitat d'aprenentatge i ús de les llengües.

MÒDULS OPCIONALS

ÀMBIT CIENTIFICOTECNOLÒGIC

Matemàtiques inicials

Aquest mòdul opcional té com a finalitat poder consolidar aspectes essencials de càlcul matemàtic. Està adreçat a les persones que arribin al segon nivell de l'educació secundària obligatòria sense la base suficient per poder assolir els coneixements de matemàtiques II, ja sigui perquè han arribat al segon nivell per convalidacions o per no haver assolit completament els coneixements del mòdul de matemàtiques I. Aquest mòdul potencia la comprensió dels nombres, dels seus usos diversos, de les seves formes de representació i del sistema de numeració en el qual s'expressen; també la comprensió dels significats de les operacions i de les relacions que hi ha entre unes i altres així com la jerarquia entre elles. Conèixer els diferents grups de nombres: naturals, enters, reals i les seves representacions i interpretacions.

L'enfocament d'aquest mòdul ha d'estar relacionat amb temes quotidians dels adults. Com que el contingut és similar al de Matemàtiques I no s'hauria d'oferir als alumnes que han superat amb escreix el mòdul de Matemàtiques I.

Continguts del mòdul

Nombres naturals

Nombres enters ordenació i representació.

Les operacions amb nombres enters, suma, resta multiplicació i divisió.

Distinció de la funció dels signes + i – en els nombres i en les operacions d'addició i de subtracció.

Utilització correcta dels parèntesis. Operacions combinades i jerarquia d'operacions.

Resolució de problemes que impliquin l'ús de nombres enters.

Concepte de múltiple i divisor, i les seves propietats. Divisibilitat.

Fraccions i càlcul amb fraccions. Comparació i ordenació de fraccions.

La proporcionalitat aritmètica. Raó de proporcionalitat.

Aplicacions de la proporcionalitat aritmètica: interessos, descomptes i recàrrecs. El tant per cent.

Concepte de potència i arrels. Operacions amb potències, arrels i operacions combinades aplicant la jerarquia de les operacions.

Funcions de la calculadora: tant per cent, memòria.

Representació de nombres racionals sobre la recta.

Càlcul amb nombres racionals positius expressats de manera decimal, fraccionària o com a percentatge.

Càlcul mental aproximat o exacte.

Críteris d'avaluació

Identificar, ordenar i representar diferents tipus de nombres (naturals, enters, racionals) i les seves propietats, reconèixer les diferents formes d'expressió (entera, decimal, fraccionària, percentual, mixta, científica) i utilitzar-les per quantificar situacions de la vida quotidiana.

Resoldre problemes de la vida quotidiana fent servir les operacions amb els nombres enters, decimals, fraccionaris i valorant que el resultat obtingut sigui lògic i coherent. Saber plantejar correctament davant de situacions problemàtiques expressions numèriques que possibilitin la seva resolució i efectuar els càlculs que se'n derivin.

Expressar per escrit raonaments i informacions que incorporin elements matemàtics, simbòlics o gràfics.

Emprar les unitats de mesura i les magnituds més usuals utilitzant sobretot el sistema internacional i també altres unitats d'ús quotidià. Saber canviar d'unitat l'expressió numèrica d'una magnitud, fent servir els coneixements apresos en les proporcions.

Reduir problemes complexos a altres de més senzills que en facilitin la resolució.

Utilitzar la calculadora de manera reflexiva, controlant-ne els seus resultats parcials i finals, per resoldre de manera àgil les tasques de càlcul.

Utilitzar nombres enters, fraccions, decimals i percentatges, les seves operacions i les seves propietats per recollir, transformar i intercanviar informació i resoldre problemes relacionats amb la vida diària.

Utilitzar la proporcionalitat i la semblança per obtenir mesures indirectes en la resolució de problemes de la vida quotidiana com per exemple en l'art i l'arquitectura.

Dietètica i nutrició

Els aliments són elements essencials de la nostra supervivència, perquè són imprescindibles és important saber-los utilitzar i consumir-los adequadament.

Actualment aquest tema és d'especial interès en els països desenvolupats, ja que, entre els joves i els adults es donen problemes greus com ara l'anorèxia, la bulímia, l'obesitat... Estaria bé fer una visió de la situació en els països subdesenvolupats per poder fer comparacions i situar el tema a diferents nivells.

Introdueix les novetats sobre els aliments, per tal de poder prendre les decisions adequades. És el cas dels aliments transgènics, que es van introduint cada cop més i que susciten un debat en el qual hem de proporcionar informació, des del punt de vista científic, per tal que les persones adultes puguin decidir sobre el seu consum.

Continguts del mòdul

- Definició d'aliment i nutrient.
- Els grups d'aliments bàsics. Alimentació sana. Taules de composició dels aliments.
- Les proporcions dels diversos nutrients. Nutrients inorgànics i orgànics.
- Necessitats nutritives dels éssers humans. Valor nutritiu i valor energètic dels aliments.
- Dietes hipocalòriques, isocalòriques i hipercalòriques.
- Problemes amb l'alimentació, obesitat, anorèxia, bulímia.
- Els aliments transgènics.
- Valoració de l'adquisició d'hàbits alimentaris saludables.
- Participació i actitud responsable en el treball en grup.
- Valoració de la importància dels avenços científicotecnològics pel que fa a l'alimentació, ús de nous materials de fabricació d'objectes, en la millora de la qualitat de vida.
- Reconeixement de la complexitat dels problemes quotidians i de la necessitat d'interrelacionar models teòrics provinents de diferents disciplines per donar-hi resposta.
- Reconeixement de les limitacions de tot tipus, però especialment les d'ordre socioeconòmic, que condicionen tant les investigacions científiques com les seves aplicacions.

Criteris d'avaluació

- Mostrar una actitud crítica enfront de la informació que es rep i analitzar-la mitjançant els coneixements matemàtics i científics i les possibilitats de raonament que es tinguin a l'abast.
- Donar importància a la planificació i l'ordenació del treball en equip, col·laborant-hi activament i respectant l'aportació dels altres. Manifestar respecte i tolerància en la comunicació amb les idees i amb les persones.
- Conèixer els aparells i sistemes relacionats amb la nutrició humana. Explicar algunes malalties que s'hi relacionen tot promovent hàbits alimentaris i d'higiene saludables.
- Utilitzar arguments relacionats amb el funcionament del cos humà per justificar el risc de no alimentar-se adequadament. Valorar la importància de fer una alimentació variada i equilibrada.
- Conèixer els hàbits saludables tant individuals com col·lectius en relació amb l'alimentació, així com els factors que alteren l'equilibri de l'organisme.
- Participar en debats, realitzar exposicions verbals, escrites o visuals, resumir oralment i per escrit el contingut d'una explicació oral o escrita senzilla, sempre emprant el lèxic propi de les ciències experimentals i tenint present la correcció en l'expressió.
- Seleccionar criteris de classificació d'utilitat pràctica i comparar-los amb els criteris reconeguts per la comunitat científica.
- Saber interpretar la informació ressenyada en els productes comercialitzats abans de fer-ne ús.
- Extreure les idees bàsiques de textos científics i tecnològics senzills o de mitjans audiovisuals i multimèdia.

Medi ambient i canvi climàtic

- Aquest mòdul optatiu se centra sobretot en la competència en el coneixement i la interacció amb el món físic i per la sostenibilitat. A partir de l'anàlisi dels canvis que provoca l'impacte de l'activitat humana en la biosfera, posant especial atenció en el canvi climàtic, es pretén analitzar les conseqüències de les variacions que provoquen desequilibris en l'atmosfera, la hidrosfera i els ecosistemes. Per tant, aquest és un mòdul d'ampliació dels continguts treballats al mòdul biologia i geologia referents a l'estructura i funcionament dels ecosistemes.

Es tracta de proporcionar eines i recursos per analitzar aquesta informació des d'un punt de vista científic, per tal que siguin capaços d'interactuar amb el món físic tant en els aspectes naturals com en els generats per l'acció humana, de manera que faciliti la comprensió de successos i la predicció de conseqüències.

Continguts del mòdul

Identificació de les reserves hídriques de la Terra en els diferents estats. Anàlisi del cicle de l'aigua a la biosfera. Reconeixement de l'impacte de l'activitat humana en el cicle de l'aigua. Valoració de l'aigua com un recurs bàsic per al desenvolupament de la vida. Presa de consciència de la importància de desenvolupar una nova cultura de l'aigua.

Anàlisi d'alguns impactes de l'activitat humana sobre l'atmosfera i la hidrosfera. Diferenciació entre contaminació i contaminant, i identificació d'alguns contaminants i el seu impacte en alguns medis.

Identificació d'alguns dels riscos derivats dels processos geològics externs. Reconeixement de l'activitat humana com a afavoridor d'alguns d'aquests processos. Valoració de l'impacte i mesures per a la seva predicció i prevenció.

Caracterització de les conseqüències de l'activitat humana sobre la biosfera a partir d'analitzar la modificació dels cicles de matèria i del flux d'energia de la natura. Identificació dels mecanismes autoregulators dels ecosistemes en els cicles de matèria i el flux d'energia d'un ecosistema proper.

Racionalització de l'ús de l'energia i d'altres recursos naturals. Presa de consciència de la importància de l'estalvi energètic.

Anàlisi de les causes, processos i conseqüències d'alguns problemes ambientals, com ara: la generació de residus, la pluja àcida, la disminució de la capa d'ozó i l'augment del diòxid de carboni atmosfèric. Argumentació de mesures preventives i correctores per afrontar alguns d'aquests problemes i concreció de propostes d'actuació a l'entorn proper.

Identificació dels factors que provoquen el canvi climàtic. Reconeixements de l'activitat humana com a accelerador d'aquest canvi. Valoració de l'impacte i mesures per a la seva predicció i prevenció.

Reflexionar sobre l'actitud quotidiana personal envers problemes com ara la generació de deixalles, el mal ús de l'energia i de l'aigua, la contaminació i la limitació dels recursos naturals, des de la perspectiva de voler trobar vies alternatives que puguin comportar canvis d'actituds. Prendre consciència de la necessitat del reciclatge de materials.

Reconeixement de la complexitat dels problemes quotidians i de la necessitat d'interrelacionar models teòrics provinents de diferents disciplines per donar-hi resposta.

Cerca de dades en diferents fonts i anàlisi crítica de la informació trobada.

Ús dels coneixements apresos per dissenyar i argumentar plans d'actuació orientats a minimitzar el consum de materials i el manteniment de la biodiversitat en l'entorn proper.

Criteris d'avaluació

Seleccionar la millor conclusió en funció de les evidències recollides en un procés de recerca, identificar els supòsits que s'han assumit al deduir-la, i argumentar-la tenint present raons a favor i en contra.

Identificar els recursos hídrics de la biosfera i analitzar els impactes de l'activitat humana, prenent consciència de la importància de l'estalvi de l'aigua per tal de preservar-los.

Identificar les conseqüències de l'activitat humana en els cicles de la matèria i de l'energia en els ecosistemes. Argumentar, amb criteris ambientals, l'ús que es fa de diferents fonts d'energia per a determinades aplicacions.

Identificar i valorar d'alguns riscos derivats dels processos geològics interns i externs i la seva relació amb algunes activitats humanes.

Valorar la importància del consum responsable i l'ús racional de l'energia i d'altres recursos naturals. Presa de consciència de la importància de l'estalvi energètic.

Química i societat

La síntesi de nous productes químics és un dels pilars de la tecnologia moderna. Cada dia s'obtenen nous i millors materials sintètics, alguns dels quals competeixen amb els productes naturals. Les indústries tèxtils, alimentària i farmacèutica són alguns exemples del desenvolupament actual de la tecnologia química.

Els canvis químics, no obstant això, no només es produeixen a gran escala en la indústria química, sinó que són ben presents en la vida quotidiana. En alguns d'aquests canvis hi intervé l'acció de l'home, però altres, com és el cas de l'oxidació dels materials, tenen lloc sense l'acció d'aquest.

En aquest mòdul es fa un estudi de la química contextualitzada en la societat actual.

Continguts del mòdul

Descripció del model atòmic actual. Interpretació de les diferències entre els àtoms de diferents elements.

Caracterització dels enllaços químics (iònic, covalent i metàl·lic).

Formulació de compostos químics presents en la vida diària.

Estudi qualitatiu de canvis químics relacionats amb fenòmens quotidians.

Interpretació dels canvis mitjançant el model atòmicomolecular. Representació dels canvis amb el llenguatge químic.

Anàlisi d'algun procés d'elaboració de materials d'ús quotidià. Discussió sobre els aspectes a tenir en compte per minimitzar l'impacte en el medi del procés de producció o del seu ús.

Comprovació de la conservació de la massa d'un sistema tancat abans i després d'un canvi químic. Càlcul de la massa de reactius i de productes en una reacció química senzilla.

Predicció i estudi de la variació de la velocitat d'una reacció en funció de les variables (temperatura, concentració, grau de divisió dels reactius sòlids, presència de catalitzadors).

Interpretació de la capacitat de l'àtom de carboni per formar enllaços. Identificació dels hidrocarburs com a recursos energètics i dels problemes ambientals relacionats amb el seu ús.

Criteris d'avaluació

Descriure el model atòmic actual.

Definir i treballar els conceptes d'element químic, isòtop, ió, massa atòmica, nombre atòmic i nombre màssic.

Establir relacions entre l'organització dels elements en la taula periòdica i la seva estructura electrònica.

Caracteritzar els enllaços químics: iònic, covalent i metàl·lic.

Formular compostos químics presents en la vida quotidiana.

Identificar canvis químics en l'entorn quotidià i en el cos humà, i justificar-los a partir d'evidències observades experimentalment. Cercar informació, avaluar-la críticament i prendre decisions justificades sobre l'ús que fem dels materials en l'entorn proper.

Diferenciar les propietats de les dissolucions àcides i bàsiques. Descriure el concepte de pH.

Caracteritzar les reaccions químiques de neutralització.

Utilitzar el model atòmicomolecular per interpretar i representar reaccions químiques, així com la conservació de la massa en sistemes tancats.

Planificar algun experiment i fer prediccions sobre la influència de diferents variables en la velocitat de reacció. Descriure l'efecte dels catalitzadors en reaccions d'interès quotidià.

Relacionar la ciència i la tecnologia amb els factors que caracteritzen el desenvolupament econòmic i social tot cercant propostes solidàries i sostenibles.

Interrogar-se davant fenòmens i fets per buscar-ne l'explicació científica i rebutjar-ne explicacions supersticioses o mítiques.

Tecnologies de la informació i la comunicació

L'ensenyament i aprenentatge d'aquesta matèria pretén fomentar i desenvolupar les habilitats que permeten a l'alumnat l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, Internet i les comunitats virtuals com eines importants en aquest procés.

Les tecnologies de la informació i comunicació influeixen positivament en el rendiment si se'n fa un ús adequat, i subministren a l'alumnat una eina que li permet explorar totes les matèries curriculars, consolidar coneixements i simular fenòmens i situacions noves que ajuden a aprendre a aprendre.

Continguts del mòdul

Les TIC com a eina per a la integració i la comunicació de la informació

Utilització, funcionament i anàlisi dels diferents dispositius TIC que aporten o recullen informació mitjançant l'ordinador: càmeres, dispositius de memòria, PDA, telèfons mòbils i interconnexió entre ordinadors. Reflexió sobre el seu ús responsable.

Utilització dels sistemes operatius per emmagatzemar, organitzar i recuperar informació de suports físics o virtuals.

Utilització de programes per a la creació, edició, millora i presentació de la documentació i els treballs elaborats.

Ús d'Internet: interpretació de la seva terminologia, estructura i funcionament. Utilització de l'ordinador com a mitjà de comunicació individual i en grup: correu electrònic, fòrum, xat i videoconferència.

Utilització d'eines i aplicacions per a la cerca, descàrrega i intercanvi i publicació d'informació. Actitud crítica i responsable de la propietat i distribució dels programes i de la informació.

Selecció de la informació obtinguda per mitjans telemàtics tenint en compte la seva autoria, fiabilitat i finalitat.

Ús dels mitjans de presentació de la informació. Creació i exposició de presentacions dels treballs individuals i de grup.

Creació i edició de continguts multimèdia per a la publicació de treballs individuals i de grup a Internet.

Criteris d'avaluació

Conèixer i utilitzar els diferents dispositius TIC per tal de realitzar transferència de dades.

Gestionar la informació de forma lògica i utilitzar de forma àgil programes i aplicacions informàtiques realitzant la seva instal·lació i manteniment.

Comunicar de forma oral i escrita els treballs quotidians i els projectes realitzats utilitzant eines informàtiques que integrin diferents mitjans de presentació.

Utilitzar Internet de forma correcta per a comunicar-se, cercar, descarregar, intercanviar i publicar informació així com conèixer el seu funcionament, estructura i terminologia.

Crear i presentar informació mitjançant eines informàtiques i entorns multimèdia.

Resoldre i identificar problemes tecnològics proposant una solució que ha de passar per la recerca d'informació, el disseny, la planificació, el desenvolupament i l'avaluació d'aquesta solució.

Utilitzar correctament la simbologia i el llenguatge tècnic.
Conèixer el funcionament bàsic dels principals tipus de comunicació a distància i reflexionar sobre el seu ús i abús.

Les finances personals i l'elaboració d'un pressupost

En la trajectòria vital de les persones no es deixen de prendre decisions financeres: realització de despeses en funció dels ingressos i de la capacitat d'endeutament, decidir el lloc on col·locar els estalvis, contractar assegurances, planificar la jubilació, sol·licitar un crèdit per a una despesa a la qual no es pot fer front en el moment actual i guardar diners per precaució per fer front a despeses extraordinàries, en són exemples.

En les societats actuals hi ha una presència creixent de les finances ja que les persones tenen la necessitat d'usar productes o serveis financers; cada cop és més difícil evitar-los i, fins i tot, es pot argüir que no tenir-hi accés és una forma d'exclusió social.

La finalitat d'aquest mòdul és oferir els coneixements i desenvolupar les habilitats necessàries per prendre decisions financeres adequades i ben informades. Les tècniques elementals emprades en les finances, el marc normatiu vigent, els tipus d'agents i els tipus de productes i serveis financers que s'ofereixen en el mercat, han de ser la base d'aquests coneixements. D'altra banda, en tota decisió financera hi ha d'haver una valoració de riscos, de pèrdua o guany d'oportunitats i de la responsabilitat que poden comportar les obligacions que s'adquireixen quan es pren la decisió i quan s'estableix una relació contractual.

Es tracta d'un mòdul transversal: d'una banda, fa referència a l'àmbit científicotecnològic ja que les matemàtiques i la tecnologia són necessàries per mesurar i modelitzar escenaris futurs de despesa i d'estalvi i per comparar productes i serveis financers diversos, i de l'altra, les característiques conjunturals i culturals del sistema financer i els condicionants en la presa de decisions, formen part de l'àmbit social. Tanmateix, tampoc pot oblidar-se que les finances es concreten bàsicament en anotacions i documents administratius i formals i amb una terminologia específica a què cal fer atenció, i que aquest aspecte està relacionat, també, amb l'àmbit de la comunicació.

En funció de l'èmfasi que es faci quan s'imparteixi aquest mòdul en uns o altres continguts, es pot considerar com un mòdul de l'àmbit científicotecnològic, o com un mòdul de l'àmbit social. El mòdul que es proposa, d'acord amb els continguts que s'especifiquen, s'adscriuria a l'àmbit científicotecnològic.

Continguts del mòdul

1. Anàlisi de la situació financera de la llar de l'any anterior:
 - a) Classificació dels fluxos de les entrades i les sortides de diners
 - b) Evolució mes a mes de les entrades i sortides
 - c) Evolució de l'estalvi
 - d) Evolució de l'endeutament
2. Elaboració d'un pressupost anual de la llar:
 - a) Possibles canvis en els ingressos respecte l'any anterior
 - b) Possibles canvis en les despeses respecte l'any anterior
 - c) Previsió de tresoreria mes a mes
 - d) Capacitat d'estalvi: estalvi per precaució
 - e) Capacitat d'endeutament: targetes de crèdit, bestretes i crèdit al consum
3. Oferta bàsica de serveis i productes financers:
 - a) Comptes corrents i de dipòsit en entitats financeres
 - b) Mitjans de pagament
 - c) Crèdits i préstecs
 - d) Relació entre risc i rendibilitat
 - e) Estalvi i inversió

4. Actitud i criteris personals quan es prenen decisions financeres:
 - a) Prioritzar les preferències personals
 - b) Valorar l'actitud davant del risc
 - c) Valorar l'estalvi com a oportunitat futura
 - d) Incorporar el factor temps com a condicionant en la presa de decisions financeres
 - e) Considerar aspectes com l'altruisme i la transmissió de riquesa
 - f) Fer atenció als compromisos, deures i drets adquirits quan es pren una decisió financera
 - g) Reconeixer del nivell de coneixements financers amb objectivitat:
Mantenir-se al dia de les informacions.
Deixar-se assessorar, quan sigui necessari.
 - h) Previsió, prudència, planificació i disciplina per aconseguir mantenir l'equilibri pressupostari
 - i) Elaborar un pla de sanejament per fer front a situacions d'excés d'endeutament
 - j) Diversificar les inversions, és a dir, no dependre dels mateixos paràmetres

Criteris d'avaluació

Nivell de coneixements matemàtics bàsics per poder gestionar el pressupost personal: operacions bàsiques amb nombres enters i decimals, proporcions, càlcul de percentatges, augments i disminucions percentuals, taxes, indicadors, ràtios i estadística descriptiva.

Saber seleccionar dades, saber disposar-les gràficament i saber relacionar-les correctament, per poder incorporar-les a documents amb formats útils per representar la situació financera i patrimonial.

Saber comparar diferents ofertes de productes i serveis financers bàsics.

Comprendre i interpretar les informacions més rellevants de textos orals, escrits i audiovisuals de la vida quotidiana i dels mitjans de comunicació pròxims als interessos de l'alumnat relacionats amb les finances.

Elaborar documents bàsics, per gestionar autònomament les finances de la llar, fent èmfasi en el format digital.

Comunicar resultats, conclusions o idees de manera estructurada i fent ús de la terminologia adequada.

MÒDULS OPCIONALS

ÀMBIT SOCIAL

Arts i artistes

El mòdul Arts i Artistes pretén oferir a l'alumnat adult un primer acostament acadèmic al món de l'art. En aquest sentit, és objectiu del mòdul dotar l'alumnat d'unes pautes metodològiques a l'hora d'observar qualsevol manifestació artística. És per aquest motiu que el mòdul no s'estructura com una narració lineal de la totalitat de la història de l'art, sinó que s'assenta sobre uns corrents artístics determinats com a base per a una explicació dels fonaments de les diverses disciplines artístiques.

D'altra banda, la vinculació de l'art amb els períodes històrics, així com l'atenció específica que rep l'art contemporani, van enfocats a una major comprensió de tot allò que envolta l'art i el relaciona amb el seu entorn social. La voluntat d'aquest mòdul és que, un cop finalitzat, aconseguixi enriquir substancialment la mirada de l'alumnat envers les manifestacions artístiques.

Continguts del mòdul

Identificació d'alguns dels canvis, continuïtats i ruptures en el món de la cultura, de l'art i de les mentalitats, a escala mundial i local, i interpretació dins el context, amb atenció especial als rols de gènere.

Ús de formes diversificades, tant escrites com orals, prioritzant els mitjans audiovisuals i les TIC, per comunicar els resultats d'una recerca individual o en grup.

Valoració del concepte d'art i identificació de les diverses disciplines artístiques.

Identificació dels fonaments de l'escultura, reconeixement dels elements bàsics de l'escultura de la Grècia antiga i interpretació d'obres significatives d'aquest període.

L'arquitectura romànica i gòtica.

Identificació dels fonaments arquitectònics, reconeixement dels elements bàsics que caracteritzen els estils arquitectònics a l'època medieval, i interpretació d'obres significatives de l'àmbit català i europeu dins el seu context cultural.

Identificació dels fonaments de la pintura, reconeixement dels elements bàsics que caracteritzen els estils pictòrics de l'època moderna i interpretació d'obres significatives de l'àmbit europeu.

Valoració dels canvis i ruptures en les formes i funcions de l'art, per mitjà de l'anàlisi de l'obra d'alguns artistes representatius.

Criteris d'avaluació

Conèixer el significat del concepte d'art i la seva diferenciació d'altres conceptes similars.

Analitzar els principals aspectes tècnics i formals d'una obra d'art.

Relacionar una obra d'art i el context històric en el qual es desenvolupa.

Conèixer els principals moviments artístics i la seva seqüenciació en el temps, relacionant-los amb les grans etapes de la història.

Identificar les principals diferències entre l'art contemporani i els altres moviments artístics, fent especial èmfasi en l'aspecte representatiu.

Realitzar un treball de d'anàlisi i recerca d'informació al voltant d'una obra d'art, i fer una contextualització històrica, així com relacionar-la amb la biografia de l'autor.

Viatjar per Catalunya

Es tracta d'un mòdul on s'estudien els elements més rellevants del medi geogràfic català, la seva organització territorial i els aspectes centrals de la seva estructura econòmica i cultural (població, recursos, sectors productius...).

El nivell d'aquest mòdul ha de ser assequible a la major part de l'alumnat, per tant no s'ha d'utilitzar un llenguatge gaire abstracte. La lectura de gràfics, imatges, estadístiques, i dels diferents recursos cartogràfics constituïran la base dels continguts.

Aquest mòdul ha de servir per fer a l'alumnat més sensible respecte a l'entorn geogràfic i cultural que l'envolta, per valorar el patrimoni i respectar-lo, prenent consciència de l'ús i cura de la natura.

Continguts del mòdul

Lectura i interpretació de mapes, plànols i imatges de diferents característiques i suports (convencionals i digitals). Ús d'escala gràfica i numèrica.

Observació i processament d'informació directa i indirecta de diferents paisatges.

Aplicació de tècniques d'orientació geogràfica convencionals i coneixement d'algunes eines digitals d'orientació i localització.

Identificació i ús de diferents tipus de fonts (materials, iconogràfiques, textuales, orals, cartogràfiques, digitals...) valorant les seves aportacions al coneixement del medi físic i de les formes de vida en el present i el passat.

Valoració de la necessitat de protegir i difondre el patrimoni natural i cultural com a herència cultural dels grups humans i manifestació de riquesa i diversitat.

Ús de diferents fonts d'informació, especialment amb suport TIC, per contextualitzar els conceptes generals a fets de l'entorn proper, comunicant de forma argumentada el resultat de la recerca.

El relleu de Catalunya i la seva hidrografia: localització, formes i característiques fonamentals.

Caracterització de diferents paisatges del territori català, analitzant i descrivint els elements naturals i humans que el caracteritzen, copsant els canvis, i valorant la necessitat de protegir-los.

Reconeixement de la distribució en l'espai de continents, oceans i mars i localització i identificació de les principals unitats de relleu i unitats hidrogràfiques de Catalunya.

Identificació dels factors bàsics del clima i les principals varietats climàtiques per mitjà de l'elaboració i interpretació de climogrames i de la incidència de l'activitat humana sobre el clima.

Distinció entre riscos naturals i antròpics. Descripció d'alguns casos d'impacte mediambiental derivats de l'acció humana a Catalunya, cercant causes i conseqüències.

Valoració de les accions, tant individuals com col·lectives, que afavoreixen un desenvolupament sostenible. Aproximació a polítiques de protecció mediambiental (municipal, autonòmic...).

Anàlisi de l'organització territorial de Catalunya. Identificació dels factors de la seva divisió territorial, entesa com a relació interactiva entre home i territori.

Anàlisi de l'evolució històrica de la població: poblament, dinàmiques demogràfiques i ritmes d'urbanització al llarg de la història.

Localització de les principals concentracions i buits demogràfics, identificant els factors naturals i humans que expliquen la distribució de la població.

Aplicació dels conceptes bàsics de demografia a la comprensió de la dinàmica demogràfica actual de Catalunya (creixement demogràfic, migracions, esperança de vida) analitzant i interpretant les seves causes i conseqüències.

Identificació dels elements estructurals de la societat catalana actual (edat, sexe, ocupació, mobilitat) caracteritzant especialment alguns factors de desigualtat social i diversitat cultural de la societat catalana i manifestant respecte per la diversitat i riquesa de les manifestacions culturals.

Anàlisi dels principals paisatges agraris a Catalunya, així com de les activitats que hi estan associades.

Anàlisi de l'evolució de l'activitat dels sectors secundari i terciari a Catalunya.

criteris d'avaluació

Reconèixer elements del territori sota representacions espacials i gràfiques diverses, aplicant tècniques d'orientació.

Identificar les principals formes de relleu i els agents que han contribuït i contribueixen a formar-lo, modelar-lo i modificar-lo.

Descriure, a partir de l'observació directa, de fotografies, mapes o textos, la hidrografia i la climatologia, així com les principals unitats paisatgístiques de Catalunya, tot localitzant-ho espacialment i distingint diferents tipus de paisatge segons la intensitat i el tipus d'intervenció antròpica a què hagin estat sotmesos.

Localitzar Catalunya en el context territorial espanyol i europeu, i també la seva divisió territorial, entesa com a relació interactiva entre home i territori, tot situant els territoris propers a Catalunya per raons de llengua, símbols o episodis històrics comuns i descrivint les diferents aportacions culturals que han configurat la personalitat d'aquests territoris.

Localitzar les principals aglomeracions demogràfiques de Catalunya, tot interpretant alguns dels factors naturals i humans que expliquen els desequilibris territorials.

Descriure i analitzar les transformacions en les activitats i els espais industrials, localitzant els principals centres de producció de Catalunya. Establir relacions entre la deslocalització industrial i la globalització econòmica.

Relacionar les xarxes viàries i de transport de Catalunya amb el desenvolupament econòmic, aplicant criteris de sostenibilitat ambiental.

Utilitzar fonts diverses per obtenir informació sobre fets econòmics i socials de l'entorn i relacionar-los amb el context mundial. Comunicar les conclusions de forma organitzada i intel·ligible utilitzant recursos TIC.

Conèixer els mecanismes de gestió urbana de l'entorn local i les formes de participació ciutadana en la planificació urbanística. Proposar iniciatives de millora que tinguin en compte la sostenibilitat mediambiental i la cohesió o convivència social, especialment, les que són aplicables a Catalunya.

La globalització

Aquest mòdul es concep com un treball de síntesi i de reflexió sobre els continguts globals de l'àmbit. En aquest sentit, pretén fer confluïr tots els coneixements dels altres mòduls i proposar a l'alumne de treballar-los a partir de casos pràctics.

Per tot això, es planteja la utilització d'aquest mòdul com un element per a avaluar l'adquisició de les competències bàsiques del conjunt del currículum dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes i, per tant, es recomana que sigui dels darrers mòduls a cursar. Alhora, aquest caràcter de treball de síntesi imposa que la metodologia avaluadora es basi prioritàriament en l'aplicació pràctica de coneixements teòrics previs.

Continguts del mòdul

Obtenció d'informació relativa a situacions i conflictes de l'actualitat, a partir de diversos mitjans de comunicació i, si s'escau, d'entrevistes i enquestes, tot analitzant els seus antecedents històrics i establint relacions entre l'àmbit mundial i local.

Cerca, anàlisi i contrast d'informacions estadístiques, gràfics i mapes, així com de les informacions que ens proporcionen els mitjans de comunicació. Contrast i valoració crítica d'informacions diferents sobre un mateix fet o fenomen, valorant solucions i alternatives als problema.

Reconeixement dels drets individuals i col·lectius, identificació i rebuig de les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació que afecten persones i col·lectius del món actual.

Reflexió i debat sobre els reptes de la societat multicultural en relació amb la convivència i la cohesió social, fonamentant les opinions pròpies i respectant les dels altres.

Obtenció d'informació relativa a situacions i conflictes de l'actualitat, a partir de diversos mitjans de comunicació i, si s'escau, d'entrevistes i enquestes, tot analitzant els seus antecedents històrics i establint relacions entre l'àmbit mundial i local.

Identificació, anàlisi i interrelació de les bases econòmiques, socials i polítiques del procés de globalització.

Analitzar les conseqüències del procés de descolonització i el neocolonialisme. Identificar i valorar críticament les causes de les desigualtats Nord-Sud.

Identificar la relació entre els recursos econòmics i naturals i l'esclat de conflictes polítics i socials, a partir de casos significatius.

Diferenciar els aspectes socials, ètnics i religiosos dels conflictes, i valorar el pes real de cadascun d'aquests factors a partir de casos significatius.

Analitzar les causes i les conseqüències de les desigualtats internes dins d'un país, a partir de casos significatius, i valorar els processos de conflicte-resolució d'aquests en circumstàncies diferents.

Conèixer el paper dels principals organismes internacionals i valorar críticament la seva actuació a partir de casos significatius.

Criteris d'avaluació

Identificar les relacions entre conflicte i desigualtat a partir del treball amb exemples concrets.

Reconèixer i situar damunt d'un mapa les principals àrees en conflicte del món actual i identificar-ne les causes.

Interpretar la relació entre conflictes locals i regionals, i la lluita pel control dels principals recursos econòmics i naturals.

Identificar la funció dels organismes internacionals i analitzar críticament la seva actuació.

Classificar els diferents aspectes d'un conflicte en aspectes socials, econòmics, ètnics i religiosos.

Realitzar treballs de síntesi i recerca sobre conflictes del món actual, a partir del plantejament d'hipòtesis o interrogants a resoldre. Utilitzar fonts diverses per obtenir informació i comunicar les conclusions de forma organitzada i intel·ligible utilitzant recursos TIC.

Catalunya dins l'Espanya del segle XX

El mòdul optatiu Catalunya dins l'Espanya del segle XX marca el punt d'arribada pel que fa a coneixements històrics del currículum. En aquest mòdul, el discurs històric és estudiat en la seva màxima complexitat marcada als objectius dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria per a les persones adultes, fent interaccionar les diverses variables i dinàmiques a l'alumnat.

Alhora, és concebut com un mòdul de coneixement de la realitat més pròxima, formant part del grup de mòduls que acosta de manera definitiva la reflexió sobre el nostre passat i el nostre futur com a societat, posant l'accent en la complexitat de les causes de l'evolució històrica, la rapidesa dels canvis operats a nivell social al segle XX, i defugint les lectures maniquees o cofoistes de la nostra pròpia història.

Continguts del mòdul

Cerca, anàlisi i contrast d'informacions estadístiques, gràfics i mapes, així com de les informacions que ens proporciona els mitjans de comunicació. Contrast i valoració crítica d'informacions diferents sobre un mateix fet o fenomen, valorant solucions i alternatives als problema.

Reconeixement dels drets individuals i col·lectius, identificació i rebuig de les situacions de desigualtat, injustícia i discriminació que afecten persones i col·lectius del món actual.

Reflexió i debat sobre els reptes de la societat multicultural en relació amb la convivència i la cohesió social, fonamentant les opinions pròpies i respectant les dels altres.

Identificació dels elements bàsics de l'ordre polític i social de la primera meitat del segle XX. Reconeixement dels fonaments i evolució dels moviments obrer i catalanista dins el primer terç del segle XX.

Anàlisi de les continuïtats i ruptures durant la II República, especialment en els seus aspectes socials i d'autonomia per a Catalunya.

Identificació, anàlisi i valoració de les causes de la Guerra Civil. Interpretació dels discursos d'ambdós bàndols, tant pel que fa al propi projecte com a la imatge projectada de l'altre, i confrontació d'aquests discursos amb el context històric europeu.

Identificació de l'abast i magnitud de la repressió franquista i les seves conseqüències sobre la societat catalana.

Anàlisi de l'evolució del règim franquista, tant a nivell intern com en relació amb els diversos règims totalitaris europeus. Identificació i anàlisi de les conseqüències del franquisme en la cultura catalana.

Anàlisi de les transformacions econòmiques i demogràfiques viscudes a Catalunya entre 1950 i 1970.

Valoració de la transició cap a la democràcia a Catalunya i Espanya. Identificació dels principals elements d'autonomia de Catalunya i relació d'aquests amb l'ordenament constitucional espanyol.

Anàlisi de les causes del fenomen migratori de finals de segle i comparació amb el fenomen migratori viscut entre 1950 i 1970.

criteris d'avaluació

Seqüenciar temporalment les diverses etapes de la Història de Catalunya al llarg del segle XX.

Identificar l'estructura de classes de la Catalunya de principis del segle XX, i relacionar les diverses ideologies amb les contradiccions socials.

Reconèixer els elements de canvi i de continuïtat que suposà la II República, relacionant-los amb la confrontació ideològica i de classes socials.

Identificar i analitzar críticament els discursos d'ambdós bàndols de la Guerra Civil utilitzant les principals expressions de propaganda política (discursos, cartellisme, cançons).

Interpretar la relació entre situació política, economia i demografia en relació amb els canvis viscuts per la societat catalana entre 1950 i 1970. Interpretar la història familiar a partir de la confrontació de la memòria oral amb les línies generals de l'evolució històrica de Catalunya i Espanya en aquells anys.

Conèixer aspectes del franquisme i de la transició democràtica a Catalunya i Espanya que permetin analitzar les diferències estructurals entre ambdós períodes històrics.

Identificar les semblances i les diferències entre el procés migratori de 1950-1970 i el procés migratori de finals del segle XX.

ANNEX 5

Mòduls C dels Programes de Qualificació Professional Inicial

Els mòduls C dels Programes de Qualificació Professional Inicial, que condueixen a l'obtenció del graduat en educació secundària obligatòria, estan constituïts pels següents àmbits i mòduls del graduat en educació secundària obligatòria per a les persones adultes:

ÀMBITS	MÒDULS
Àmbit de la comunicació	Llengua catalana III
	Llengua castellana III
	Llengua estrangera II
	Llengua estrangera III
Àmbit científicotecnològic	Matemàtiques III
	Matemàtiques IV
	1 mòdul opcional (a triar entre els mòduls opcionals dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes i de la resta de mòduls de nivell II o dels mòduls de nivell I)

La durada total dels mòduls C és de 245 hores (7 mòduls del currículum dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes).

L'alumnat pot acreditar fins a 2 mòduls, amb la qual cosa la durada mínima dels mòduls C a cursar serà de 175 hores.

A l'alumnat que, en un o diversos àmbits, presenti majors dificultats se l'orientarà a cursar mòduls de reforç que contribueixin a l'assoliment dels coneixements ne-

cessaris per cursar amb èxit els mòduls C i obtenir el títol del graduat en educació secundària obligatòria.

L'alumnat pot cursar fins a 4 mòduls de reforç, preferentment els de Llengua catalana II, Llengua castellana II, Matemàtiques I, Matemàtiques II i Llengua estrangera I. També poden ser mòduls de reforç els mòduls de nivell I dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes, i els mòduls que formin part d'altres ensenyaments que s'imparteixen en el centre.

Els i les alumnes que no hagin superat els mòduls obligatoris dels Programes de Qualificació Professional Inicial però hagin superat un o més mòduls del currículum dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes d'entre els establerts per als mòduls C dels Programes de Qualificació Professional Inicial, podran cursar la resta de mòduls de nivell II dels ensenyaments de l'educació secundària per a les persones adultes.

Els i les alumnes que cursin Programes de Qualificació Professional Inicial poden presentar-se a les proves lliures per a l'obtenció del títol de graduat en educació secundària obligatòria, sempre que reuneixin els requisits exigits per fer-ho.

L'alumnat que superi els mòduls obligatoris dels PQPI i obtingui una qualificació final de 6,5 o superior, no ha de cursar el mòdul opcional dels mòduls C i per aquest mòdul se li atorgarà la qualificació final obtinguda en el PQPI. Si és el cas, els seran aplicables les convalidacions establertes a l'annex 2 d'aquest Decret.

(09.294.021)

